

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

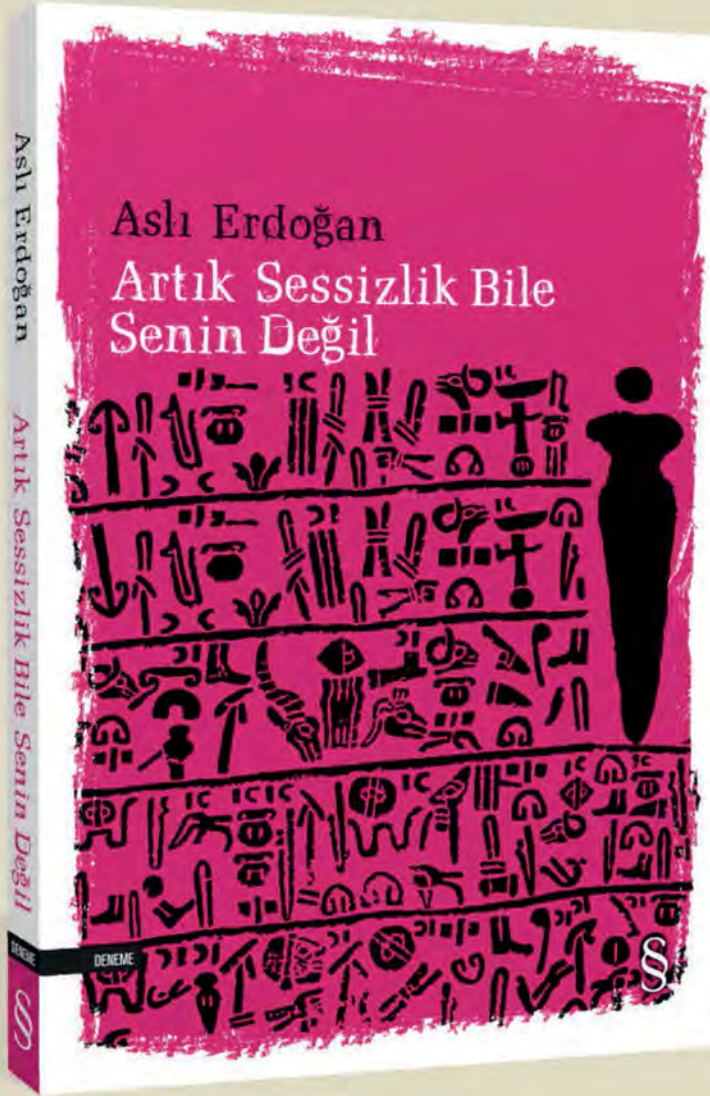
SAYI 44
EKİM 2016
FİYATI 7 TL
KKTC FİYATI 7.75TL

TEK BAŞINA MUTSUZ OLMAK BİRİYLE MUTSUZ OLMAKTAN İYİDİR

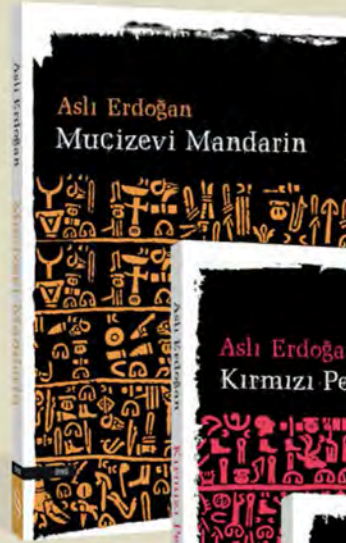
Marilyn Monroe

Selim İleri - Düccane Cündioğlu - Zülfü Livaneli - Ahmet Mümtaz Taylan - Hakan Günday - Cüneyt Özdemir - Burak Aksak
Tarık Tufan - Yekta Kopan - Tayfun Pirselimioğlu - Enis Batur - Gündüz Vassaf - İbrahim Altınsay - Ebru Ceylan
Mehmet Turgut - Cengiz Özkan - Pınar Öğünç - Ertuğrul Mavioğlu - Fatih Özgüven - Derya Alabora - Hakan Bıçakçı
Mahir Ünsal Eriş - Ali Lida - Jehan Barbur - Nermin Yıldırım - Işıl Cinmen - Başak Buğday - Kemal Varol - Onur Gökşen
Haydar Ergülen - Sinan Sülün - Ayça Örer - Turgut Yüksel - Okan Avcı - Angutyus - Birol Tezcan - Sıddık Akbayır - Kutub Şimşek
Mustafa Becit - Muhsin Topyıldız - Kadir Erten - Kerim Altınbaşak - Erdem Aksakal - Levent Gönenç - Ömer Göksel
Cemil Cahit - Bahadır Mermut - Sinan Taşcı - Tefik Merkut - Murat İlhan - Şenol Bezci - Rewhat - Nurhak Kaya

YENİ

DENEME

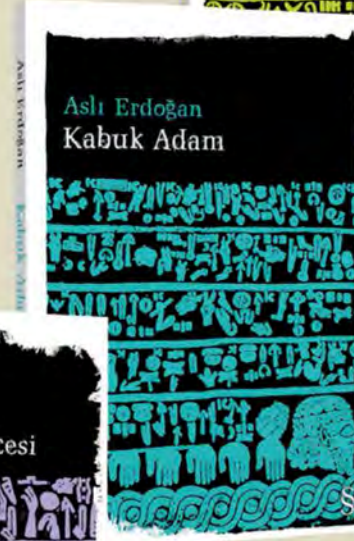
ÖYKÜ

ROMAN

METİNLER

ROMAN

DENEME

ÖYKÜ

DENEME

İsveç PEN, Aslı Erdoğan'ı
2016 Tucholsky Ödülü'ne
layık gördü!

#AslıErdoğanYazardır

Kimdi Marilyn Monroe, sona doğru ağır yatıştırıcılar, uyku ilâçları, sete geç kalmalar, repliklerini ezberleyememeler, bütün bir ünü geç sayılabilecek yaşta reddediş, dorukta kalma ihtiraslarından arınış. Yirminci yüzyıl bunları çok konuştu, çok yazıldı, çizildi, efsanesi üzerine filmler yapıldı. Tüketildi sanıyorsunuz. Oysa hâlâ ‘ikon’, yirmi birinci yüzyılın hâlâ en önemli ikonları arasında.

MARILYN MONROE AMA HANGİSİ?

Demek 1962’ymiş; Marilyn Monroe’nun ölüm tarihi 1962’ymiş. Adapazarı’ndan, düğünden dönüyorduk. Trende bir adam Hürriyet gazetesi okuyor: Hollywood’un starı intihar etmiş. Yaşını başını aldı alacak Sabihan Yenge, gazetede ki haberi Marlon Brando diye okuyor ve pek üzülüyor. Canına kıyanın Marilyn olduğu anlaşılınca Sabiha Yenge artık hiç ilgilenmiyor.

Hayli eskilerden bir anı ama, bende yaşayageldi. Marilyn Monroe’yu biraz da intiharıyla tanıdım. 1962’nin o gününde star, sarışın bomba, cinsellik simgesi Marilyn’den seyrettiğim filmler var mıydı? Bazıları Sıcak Sever olabilir mi? Herhalde olanaksız, o yıllarda yabancı filmler Türkiye’ye birkaç sezon sonra gelirdi.

Çok üzüldüğümü hatırlıyorum. Filmini görmemiş olsam bile Marilyn Monroe’yu Hayat mecmualarından tanıyordum. Haftalık, burjuva Hayat mecmuasında sık sık kapaktı bu sarışın kadın. Arthur Miller’la evliliği derginin iç sayfalarında, hatta hafiften küçümsenerek, sonuçta bir sinema oyuncusu, Miller parlak, aydın bir yazar...

Yok, Bazıları Sıcak Sever’i seyretmişim, galiba Yaz Bekârı’nı da. Sıcaklığı, iyiciliği, ayrıca görkemi siyah-beyaz filmde, ekrandan taşan o genç kadını muhakkak biliyordum. Belleği eşeleyince, Yeni Melek sinemasındaki kocaman fotoğrafını da gözümün önüne getirebiliyorum.

Arthur Miller, ölümden, intihar olup olmadığı sonradan çok tartışılacak ölümden sonra Düşüşten Sonra’yı yazdı. Bu oyun ne yazık ki dilimize çevrilmedi. Altmışların ilk yarısında Lâle Oralıoğlu Tiyatrosu’nda oynanacağı haberleri çıktı; oynanmadı. Miller ‘aptal sarışın’ efsanesini yıkan ilk yazardır. Düşüşten Sonra derin bir ‘öteki’ anlatısıdır.

Sarışınlığı, çekiciliği, göz kamaştırıcılığı, sevimliliği, çoğu kez neşesiyle peliküle yansımış güzel kadın, Düşüşten Sonra’da trajedi kişisidir, yalnız, güvensiz, daima ürkek.

Serüven daha baştan korkunçtur: Var olma mücadelesi içinde bir kız çocuğu, öksüzler yurdunda, annesi akıl hastanesinde, başka evler, tecavüzle yüz yüze gelmiş. Meğer sarışın da değilmiş. Sonradan, Hollywood’da yapım evlerinin kapılarını aşındırırken sarışın oluyor. (Ne tuhaf, aynı kaderi Marilyn’den önce Cahide Sonku yaşamış, “on beş

milyonun sevgilisi” Cahide.)

Hayatımda iki Marilyn Monroe: İlki zaman içinde seyrettiğim filmleriyle, Yaz Bekârı’ndan hâlâ garip bir mutluluk duyarım. Erkekler Sarışın Sever televizyonda kaç kez izlediğim, ötetekiler, Otobüs Durağı hayli hüzünlüdür. Yine de boyuna güzelliğini neredeyse örtbas etmek isteyen sarışın bomba!

İkincisi Simone Signoret’nin anılarındaki Marilyn, ününün doruğunda, Signoret’nin serserilikten gelme eşiyle flört ediyor. Ama unutulmaz Tepedeki Oda’nın aktristi Simone Signoret, bu ürkek genç kadını seviyor, belki Yves Montand’dan fazla seviyor, öyle anlatmış. Kırık dökük Marilyn Özlemin Eski Tadı Yok’tan. İntihar değil, öldürüldüğü daha da yıpratmaya başlayacak; çünkü Signoret’in Marilyn’i yakından tanımak istediğiniz kişi.

Truman Capote, Kabul Edilmemiş Dualar’da bambaşka Marilyn Monroe portresi çizer. Yalanlar eklemiş olabilir: Biraz aptalca, cana yakın, enikonu bilgisiz. Olabilir mi, Dostoyevski’nin kadın kişilerinden birini canlandırmak ülküsüyümüş...

Kimdi Marilyn Monroe, sona doğru ağır yatıştırıcılar, uyku ilâçları, sete geç kalmalar, repliklerini ezberleyememeler, bütün bir ünü geç sayılabilecek yaşta reddediş, dorukta kalma ihtiraslarından arınış. Yirminci yüzyıl bunları çok konuştu, çok yazıldı, çizildi, efsanesi üzerine filmler yapıldı. Tüketildi sanıyorsunuz. Oysa hâlâ ‘ikon’, yirmi birinci yüzyılın hâlâ en önemli ikonları arasında.

Filmlerinde -kendi sesiyle- söylediği şarkılarından bir albüm, arada bir dinlerim, “kiss” yalnız beni değil, her dinleyeni çarpar.

Görünenin, erişilenin ardındaki usul usul yok oluş, kendini yok ediy miydi Marilyn Monroe’yu ölümsüz kılan; görkemli bir oyuncu olmasına rağmen sıradan bir star sayılışı mı; Kabul Edilmemiş Dualar’a güvenirsek, hep ‘sokakların kızı’ kalışı mı? Besbelli, tiranların dünyasında acıyı en çok hissedenden biriydi. Mazgalda savrulan, uçuşan etekliği kötülükler değil, yaşama sevinci veriyor! 🌸

**Besbelli,
tiranların dünyasında
acıyı en çok
hissedenlerden biriydi.
Mazgalda savrulan,
uçuşan etekliği
kötülükler değil,
yaşama sevinci
veriyor!**

SELİM İLERİ

Hakikat onların gözleri aracılığıyla konuşur, bebeklerin ve kadınların gözleri aracılığıyla nasıl konuşuyorsa aynen öylesine dolayımısızca konuşur.

AH O GÖZLER

İnsan gözleriyle konuşmuş.

Doğrusu bunu söylemek de, anlamak da kolaydır. Çünkü acı çeken bir insanın acısını gözlerinden anla(ya)mayacak kaç kişi çıkar, hele bir de yüz hatları eşlik ediyorsa o buğulu gözlere?

Keza kişinin sevinci de hemen belli olur gözlerinden, öyle ki sevinçli insanın gözleri ıslı ıslı yanar, sevinci dudaklarına yayılır, yüz hatları gevşer.

Ya korkan insanın gözleri? Korkutur, hem de gerçekten korkutur. İyice açılır gözler, bu arada pek naz yapmaksızın gözbebekleriyle birlikte büyüverirler.

Böylesi duyguları hem de en yalın, en canlı biçimleriyle gözlerde seyretmek isteyecekler bilhassa küçük bebeklerin gözlerine baksınlar, bir de kadınların. Anlamak hiçbir çaba veya yetenek gerektirmeyeceği gibi deneyim de istemez, sadece bakmak yeterlidir, çünkü bebeklerin ve kadınların duyguları gözlerine perdesiz yansır, çünkü bebekler ve kadınlar suskun suskun bakmayı bilmezler.

İtimad ediniz lütfen, bilselerdi bile beceremezlerdi.

— Her göz için geçerli mi bu sözümona kısıtlayıcı yargı?

— Evet.

— Peki her duyguyu kapsıyor mu?

— Hayır.

Acı, korku, sevinç gibi köklü duygular özleri gereği dolayımı ihtiyaç duymazlar, bütün gözlerde olanca sadelikleriyle tezahür ederler, düşünceyle ve hesapla işleri olmaz, olmayınca saklanmaya da gerek görmezler.

İyilik düşüncenin eseri değildir, iyilik düşüncesizce yapılır çünkü, önce yapılır, belki sonra düşünülür. Kötülükte ise tam aksine, insan düşünmeden, hesaplama, planlamadan kötülük yapamaz.

Niyet unsuru işin içine girmediği durumlarda, örneğin korku, acı ve sevinç hallerinde gözler biteviye konuşurlar, hele bir de istekle dinleyecek gözler varsa karşılarında.

Güzel güzel bakmak niyetsizce ve içtenlikle bakmaktır. İyilik yapanların gözlerine bakılırsa görülür, iyilik eylemden önce gözlerde tezahür eder, bu nedenledir ki farkedilmekten hoşlanmaz. Kötülük ise şiddetini niyetini gizleyerek artırır. Gizlilik iyiliği güzelleştirir, kötülüğü daha da çirkinleştirir. İyilik niyetinde olanlar, niyetlerini sakladıkça iyiliklerinin değeri artar, kötüler ise niyetlerini sakladıkları, saklayabildikleri ölçüde kötülüklerinin yol açtığı acıyı artırır.

Güzel güzel bakmak niyetsizce ve içtenlikle bakmaktır. İyilik yapanların gözlerine bakılırsa görülür, iyilik eylemden önce gözlerde tezahür eder...

Kötü kötü bakmak, hesapçılara mahsustur, onlar hesap ederek bakarlar, hesaplarını saklamak için bakarlar. İnsanları aldatmayı becermeleri, kötülerin gözlerinde perde bulunması sayesinde değildir, aksine, bu aldanış aldanınların gözlerinde perde bulunduğu içindir. Kötü niyetlerin gizlenemeyeceği tek yer gözlerdir.

Bu bakımdan kötülük bir tek gözlerde çıplak çıplak dolanır. Ne var ki hukuk için bakışlar kanıt teşkil etmiyor, yargıçlar insanları gözlerine bakarak yargılamıyorlar.

İnsanın tanımındır düşünen canlı. Düşünen canlı olmasaydı insan şaşamaz, şakalamazdı. Şaşabildiği ettiği içindir ki insanoğlu gülebiliyor da, korkabiliyor da. Dolayısıyla insanın sevinçlerinin de, korkularının da kökeninde şaşma/şaşıma yetisi vardır.

Gözler şaşkınlığı saklayamaz, şaşkınlık gözlerde ve dahi gözlerden saklanamıyorsa, ister istemez korkular da, sevinçler de saklanamaz.

Kişi düşüncelerini saklayabilir, saklama işinde gözlerinden yardım da alabilir. Gözler düşüncelerin saklanmasında becerikli birer

yardımcıdır ama duyguların saklanmasına gelince çokluk isteksizdir, hele hele düşüncenin doğrudan doğruya işin içine karışmadığı duyguların saklanmasında.

Aşıkların gözlerine iyi bakarsanız görürsünüz, onlar düşünmeden bakarlar, pervasızca bakarlar, duygularını öylesine koyverdikleri için değil, düşüncelerini işin içine karıştıracak bir halin mahalli olmadıkları için dünyaya dünya umurlarında değilmişcesine bakarlar.

Aşıklar bebekler gibi içtenlikle bakarlar, ivazsız-garazsız bakarlar. Aşk, içinde yarar ve çıkarın amaçlanmadığı tek insan davranışı olduğu için hesapsızca bakarlar.

Hakikat ehli bir tek gözlerini saklayamazlarmış. Doğrudur, sır ehlinin sırrı kendini onların gözlerinde ele verir. Hallerini onların davranışlarına bakarak anlayamazsınız bu yüzden. Sizi şaşırtırlar. Hakikat kendi dostlarını pekala düşmanları suretinde saklayabileceği için anlayamazsınız.

Peki gözler?

İşte gözler bu yasanın biricik istisnasını teşkil ediyor. Hakikat onların gözleri aracılığıyla konuşur, bebeklerin ve kadınların gözleri aracılığıyla nasıl konuşuyorsa aynen öylesine dolayımısızca konuşur.

Gözlerin güneşi insanın batısında batmış, “mağrib”de. Yasa gereği, belki bebekler değil ama, inanın, duyuların (yarar ve çıkarın) dünyasında insanlar battıkça batıyorlar, zira kadın erkek tüm insanlar hesaplı hesaplı bakıyorlar.

Her yerde boş gözler, zahiren hoş ama bātınan boş gözler, yorgun gözler, bir göz okuru için yeterince ıstıraplı görünen gözler, zira umutsuz gözler, sözü bitmiş, ruhu bitmiş, aşkı bitmiş gözler, görme/görülme yetisini kaybetmiş duygusuz ve meşgul gözler.

Yanlış okumadınız, yalnızlığa ihanet etmiş meşgul gözler, iş dünyasında gezinen, hesapla kitapla meşgul ah o sevgisiz acınası gözler! 🌸

KAFKA'DAN NİŞANLISI FELİCE'YE MEKTUPLAR

Kafka ve Felice'nin mektuplarda kalan, tamamlanamayan aşkları 1912'de başlar ve 1917'de Kafka'nın hastalığını öğrenmesiyle düştüğü karamsarlık içinde son bulur. İki kez nişanlanırlar. Bu şiddetli aşkın her satırında saygınlığı artan bir yazara, onun sancılara, *Yargı, Dönüşüm, Amerika, Dava* gibi başyapıtlarından ilaştırdığı cümlelere ve yaşama yönelttiği keskin bakışlarıyla eriştiği gerçekliklere tanık olmak da mümkün.

"Canım, havaya kalkmış ellerimle rica ediyorum ki romanımı kıskanma. Eğer romandaki kişiler senin kıskançlığını fark ederlerse elimden kaçarlarsa, zaten onları ancak giysilerinin ucundan tutuyorum. Yazarak hayatta kalıyorum, içinde Felice'nin bulunduğu kayıkta hayatta kalıyorum. Çırpınarak yukarıya doğru çıkmayı doğru düzgün başaramıyorum oluşum yeterince hazine bir durum. Canım Felice, şunu anlayan yeter, yazı yazmayı bir kaybedersem seni ve her şeyi kaybetmek zorunda kalırım."

Felice'ye Mektuplar
Franz Kafka
Çev. Çağlar Tanyeri,
Murat Sözen, Turgay Kurultay
720 sayfa, 32 TL

[f /iskultur](#) [t /iskultur](#) iskultur.com.tr

Taksim kitabevimiz açıldı.
Lamartin Caddesi No: 5/1
Taksim - İstanbul
Tel: (0212) 238 08 37

Kitabevlerimiz: İstanbul - Kadıköy, Tel: (0216) 348 97 84 Eminönü - Müze, Tel: (0212) 511 13 37
Caddebostan, Tel: (0216) 386 65 62 Beşiktaş, Tel: (0212) 258 77 43 Bakırköy, Tel: (0212) 571 20 32
Nişantaşı, Tel: (0212) 234 80 71 • Ankara - Yenisehir, Tel: (0312) 430 33 66 Tunalı Hilmi, Tel: (0312) 324 10 73
İzmir - Karşıyaka, Tel: (0232) 364 71 42 • Diyarbakır - Ofis, Tel: (0412) 228 42 16 • Eskişehir - Tepebaşı,
Tel: (0222) 220 49 13 • Konya - Selçuklu, Tel: (0332) 351 16 07 • Manisa, Tel: (0236) 231 69 24
Mersin, Tel: (0324) 238 18 14 • Samsun - Çiftlik, Tel: (0362) 233 38 30 • Trabzon Merkez, Tel: (0462) 326 98 39
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Hayat en büyük tekmeyi hayallerinden vazgeçenlere atıyor. Eğer hayallerin yoksa etrafındaki hiçbir şeyin önemi kalmıyor. Gökyüzüne baktığında bile duvar görürsün, ağaçlar birer demir parmaklık olup sarar etrafını.

ASLA VAZGEÇME

Olmayacak işler peşinde koşturmaktan yoruldum. Tam her şey bitti derken olmayacak denen işler oldu. Ama yorgundum. Boşa kürek salladığımı bilmek güzel. Yine de iskelenin daha yakın olmasını dilerdim.

Hayat dediğin kalıcı yaralar bırakan geçici bir hevesten ibaret. Yara izlerine aldırış etmeden bir hevesin peşinde sürükleniyoruz. "Hayat her şeye rağmen devam ediyor." Aldığımız her yaradan sonra böyle teselli ederiz kendimizi. Ki bu gidişle daha çok kuracağız gibi bu cümleyi. Güzel günler geride kaldı. İyi insanların yerini ruhsuz pezevenkler aldı. Kötü olanlara alışmakla geçiyor ömrümüz. Bunları düşünmeden hayal kurmak, hayallerini gerçekleştirebilmek için çabalamak gerek. Ekranda çiğlikten başka bir şey yok. Hepsinde evlendirme programı adı altında dönen kepezelikler silsilesi. Sanki insanlardan ve hatta insanlığımızdan tiksirmek için bile isteye kurgulanmış ilişkiler yumağı. Görmezden gel hepsini. Kumanda senin elinde. Hayatına yalnızca sen yön verebilirsin. Bu bataklığın seni de içine çekmesine izin veremezsin. Ne olursa olsun hayallerinden vazgeçme. Hayat en büyük tekmeyi hayallerinden vazgeçenlere atıyor. Eğer hayallerin yoksa etrafındaki hiçbir şeyin önemi kalmıyor. Gökyüzüne baktığında bile duvar görürsün, ağaçlar birer demir parmaklık olup sarar etrafını. Ne içine çektiğin havanın ne de içtiğin suyun tadına varırsın. Sokaklar hayallerini kaybetmiş insanlarla dolu. Bu yüzden beton yığınları demir parmaklıklar gibi yükseliyor, sarıyor şehrin etrafını. Göğe degecek kadar yükselen binaların içindeki insanlar gökkuşağına değil, evlerinin tavanına bakıyorlar. Grinin

**Gözlerimde
ölü bulutlar var
sanıyordum
meğer hepsi çapakmış.
Farklılık
olarak gördüğüm
ne varsa hepsi
sıradanlığımış.**

zulmüdür bu. İnsanlar hayallerinden vazgeçtikçe şehirler de renklerini kaybediyor. İş makinelerinin gürültüsü bir şehrin yardım çığlığıdır aslında. Kalabalığın gürültüsüne alışmış, sessizlikten korkan insanlar bu çığlığı duyamıyorlar. Tek tipleştirilmeye çalışılan bir tezgâhın içindesin, sıyrılıp gitmene izin vermiyorlar. Onlar izin vermesin, ne çıkar? Kimsenin iznine, kimsenin rızasına ihtiyacın yok senin. Hayallerin varsa elinde, tutunacak bir dalın var demektir. Yaslan o dala, kırılmasına asla izin verme. "Ben mutsuzsam herkes benim kadar mutsuz olsun" diye düşünen, başkalarının mutsuzluğuyla kendilerini rahatlatmaya çalışan asık suratlılar topluluğunun hayallerine engel olmasına da izin verme. Canını yakmaya çalışan sözlerine karşılık ufak bir tebessümün en büyük cezadır onlara. Senin tebessümün dert olur onlara. Hepsini tebessümle karşıla.

Gözlerimde ölü bulutlar var sanıyordum meğer hepsi çapakmış. Farklılık olarak gördüğüm ne varsa hepsi sıradanlığımış. Bu ne ağır bir yük, bu ne büyük bir çile diye düşündüğüm dertlerin çaresi tek bir kahkahaymış. Başlangıçlar korkutucu, bitişlerse hüznüldür. Yine de tüm korkularınla yüzleşerek bir yerden başlamak gerek. Zaman, en büyük hatasıdır insanın. Ben daha onu iyi kullananı görmedim. Ruhun zamana karşı mücadelesidir kurduğun hayaller. Ne vakit gerçekleşeceği hiç belli olmaz. Yorulmadan mücadele etmek gerek. Hem zihnen hem bedenen hazır olmak lazım olmayacak denen işlere. Allah hepimize akıl fikir versin. Ya da sadece akıl versin yeter. Her konuda bir fikrimiz var zaten. Ama kendimize yetecek kadar aklımız yok. Biraz akıl, biraz da sabır. Tek ihtiyacımız budur. ✨

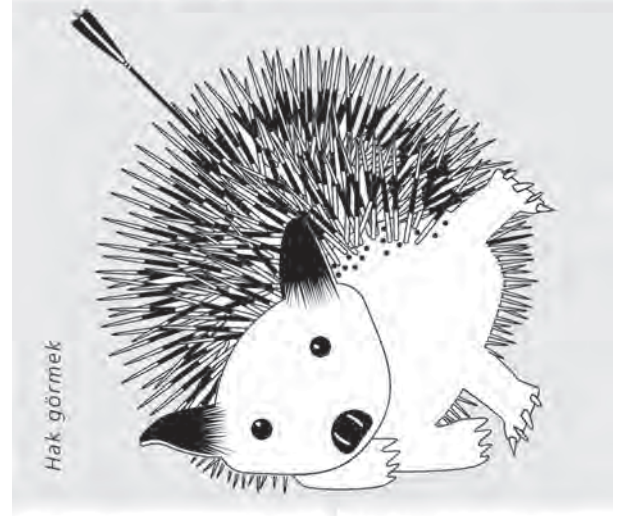
LEKE OYUNLARI
Cemil Cahit Yavuz

Sevgi dileği

Ritm ve spor

Hak görmek

Sesizcel

Akıl fikir mücadelesi

Şarkı sözü yazarı

Beceri

Tarih boyunca neredeyse akla gelebilecek her konuda bölünüp taraf olduk birbirimize karşı... ve tarih boyunca bu süregelen kapışmalar sonucu bugün her zamankinden daha çok insan öldürülüyor, her zamankinden daha çok insan intihar ediyor, her zamankinden daha çok insan aç. Tek becerebildiğimiz, yarattığımız cehennemde daha çok yaşasın diye insan ömrünü uzatabilmiş olmamız.

Gündüz Vassaf

Dış Haberler

Gazetelerin dünya (dış haberler) sayfalarını artık daha iyi anlıyorsak, dünyanın çivisi çıktığındandır.

Seray Şahiner

Çaresizlik

En unutamam dediğin anlar bile unutulur, hatırlamak istemediğin şeyler hiç ummadığın bir anda düşer aklına. İnsan olmanın çaresizliğidir bu.

Burak Aksak

Geri Dönmek

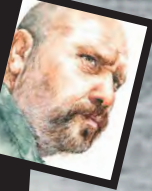
Terk ettiğiniz bir yere geri dönmek olanaksızdır. Dönmeyi başarabilerseniz de, oranın aslında bıraktığınız yer olmadığını fark edersiniz. Ne geri döndüğünüz yer o eski yer; ne de geri dönen sizsinizdir.

Tarık Tufan

Çocuk Sahibi Olmak

Çocuk sahibi olmak bir acayip macera. Birini şekillendirdiğini zannediyorsun ama o kendince büyüyor. Dönüşen sensin. Sen; seni büyütüyorsun.

Ahmet Mümtaz Taylan

Bizim Adımız

Ağaç değil onun adı; zeytin, çınar, elma, kavak... Kuş değil onun adı; güvercin, serçe, karga, saka... İnsan değil bizim adımız; yalancı, katil, ikiyüzlü, rezil...

Yekta Kopan

Nasıl Geçerdi Günler?

Dünyayı yerinden oynatmak için bir dayanak noktası dileyen adam haklıydı. Bizim gibiler, çok genç yaştan başlayarak kendilerini yazının tılsımına inandıranlar, kitaplardan oluşan bir dayanak noktası yaratmıştık kendimize, ondan bir biçimde yoksun kalsak sonsuz bir boşluğa yuvarlanacak, uzayda kaybolan astronotlara dönüşecektik. Nasıl geçerdi günler, aylar, yıllar, kitapsız? İpin ucunu kaçırmaz, hastalanmaz, yanmaz mıydık?

Enis Batur

Kötülük

Kötülük geliyor demez. Acelen olduğunda önünde yürüyen yabancından sırf yavaş yürüyor diye nefret edebilirsin. O küçük nefreti bu nefretin sonsuz anlamsızlığıyla çarptığında atom bombası kadar büyük bir kötülük doğabilir. Farkında bile olmazsın.

Doğu Yücel

Hayat

Bitecek diye korktuğun kısıtlı vakti, bozuk para gibi harcama telaşı.

Nermin Yıldırım

Elma

Biri gelip bizi tezgahtan alana kadar, bir manavın önlüğüne süre süre parlattığı elmalar gibi cilalayıp duruyoruz kendimizi. İlk ısırdıktan sonra, ısırılan yerlerimizden kararmaya başlıyoruz ama.

Mahir Ünsal Eriş

Bir İnsanın Sevmenin Derinliği

Bir insanı sevmenin derinliği, hiçbir iktidarla kıyaslanamaz. Mutluluk, insanın kendi yaşamında... Küçük görülen, horlanan insani ilişkilerinde ve doğayla uyumunda. "Başarı" isteyen, "iktidar" için çırpınan, "şöhret" için aklını oynatan insanlar... Buyurun devam edin. Aynı trende yolculuk etmiyoruz.

Zülfü Livaneli

Gökyüzüne Bakmak

Gökyüzüne uzun uzun bakınca ne kadar da ufağız... Oysa içimize baktığımızda ne kadar da büyük! Gökyüzü gibiyiz.

Cüneyt Özdemir

OT SÖZ LÜK

NURHAK KAYA

down
cafe

TÜRKİYE
KADIN DERNEKLERİ
FEDERASYONU

Emma
Suárez

Adriana
Ugarte

julieta

Bir Pedro Almodóvar Filmi

CANNES FILM FESTIVALI
RESMİ SEÇKİ
2016

28 EKİM'DE SİNEMALARDA

comco

movistar+

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://www.birfilm.com>

/birfilm

/birfilm1

Çünkü zulüm... Lağımlardan, kalorifer dairelerinden başlayan veba gibi, ilkin gözden irak yerlerde, sinsi sinsi doğuyor.

BAŞKALARININ FELAKETİ

Camus'nün Veba romanında günün birinde fareler lağımlardan, kalorifer dairelerinden çıkıp sokaklarda patır patır ölmeye başlar. Başlangıçta kapıcılardan başka kimsenin ciddiye almadığı bu garip hadise, zamanla vahim boyutlara ulaşır. Şehirde korkunç şeyler vuku bulmaktadır. Hızla yayılan mikrop neticesinde ölüm insanlara da sirayet eder. Semptomlar açıkça vebaya işaret etmektedir. Ama yok canım, bu çağda veba mı olur, denir evvela. Böyle şeyler bizim başımıza gelmez, denir. Daha ortada fol yok yumurta yokken şimdi hastalık lafları çıkarıp da vatandaşı tedirgin etmeye ne lüzum var, denir. İstikrar sonuçta, malum, her şeyden önemlidir.

Uzun süre elbirliğiyle reddederler başlarına gelenin veba olduğunu. Adını koymazlarsa sonuçlarını da görmezmiş gibi. Adı konulmazsa kendi de olmamış gibi. Oysa felaketler isimsiz de ilerlemeyi pekâlâ bilir.

Derken başlangıçta tek tük gelen ölüm haberleri kısa sürede artar, durum korkunç bir hal alır. Geri dönüşsüz noktalara varılır, artık katı önlemlere başvurmak şarttır. Şehir karantinaya alınır, giriş çıkışlar yasaklanır. Bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak; ne yaşanacaksa içeride, hem herkesten uzak, hem de herkesin gözleri önünde yaşanacaktır.

Neyse, bütün romanı anlatacak değilim. Olacak olur, ölecek ölür. Modern zamanların konforuna sığınmış modern bir şehrin, yaşanabilecek herhangi bir felaket karşısındaki çaresizliğini, acizliğini ve hangi mekan ve zamanda olursa olsun insanın insana, insanın kendine yapabileceklerini dehşetle görürüz. Daha doğrusu hatırlarız.

En nihayet, kahramanlarımız kendi aralarında konuşurken, ne çok ölüm gördük, derler. Ve daha da fecisinin, yani ölüm görmekten bile korkunç olanın, buna alışmaları olduğunu fark ederler. Asıl felaket budur, başkalarının ölümüne alışmak, onu sıradanlaştırmak. Hissizleşmektir bu dünyadaki asıl ceza, dalga dalga yayılan hakiki veba...

Uzun lafın kısısı...

Hayat romanlardaki gibidir ve hatta biraz daha fazlası.

Felaketler ille de hemen öldürmez insanı. Ve biz öyle olduğuna, olacağına inanmak istesek de ısrarla, habis şeyler sadece başkalarının başına gelmez. Bilakis, bazen elden ele, bazen sessizlikten sessizliğe yayılır. Alışmaktır kötülüğün yeşil ışığı.

İşte bu yüzden...

Biz alışmayalım.

Başkalarının felaketini kanıksamayalım. Bizzat başımıza gelmediğinde, paçayı sıyırdık sayıp ferah fahur arkamıza yaslanmayalım.

Felaketler bulaşıcıdır, hiç değilse bunu hatırlayalım.

Fakat nasılsa kaçış yok deyip, çaresizliğe, korkuyla uyuşmaya, her sabah feci haberlerle uyanıp, her

gece göğsümüzde sancıyla uyumaya da fit olmayalım. Sessizliğin susanların yükselttiği derin bir uçurum olduğunu hatırlayalım. Ne zaman kıyısına gelsek, gücümüzü toplayıp, hiç değilse, “buradayım” diye bağıralım.

“Buradayım!”

Çünkü bazen hayat kurtarır verdiğimiz bir nefes. Birinin tükenmeye yüz tutmuş cılız nefesine ekleniverir çıkardığımız ses. Sesimizi, nefesimizi birbirimizden sakınmayalım.

Hani şort giyen kadına saldıran şu tekmedici zorba saliverildikten sonra, kamuoyu sesini yükseltince, hakkında yeniden yakalama kararı çıkmıştı ya. Sadece bu bile gösteriyor; yükselen her sesin, boşluk sandığımız bu yerde bir karşılığı var. Ve yine sadece bu bile gösteriyor; sessizlik tarafsızlık filan değil, ancak zalimin zulmüne kâr.

Çünkü zulüm... Lağımlardan, kalorifer dairelerinden başlayan veba gibi, ilkin gözden irak yerlerde, sinsi sinsi doğuyor. Gizliyor kendini, bütün karanlıklar gibi gizli saklı ürüyor. Sonra yavaş yavaş ortaya serilince marifetleri, bu

**Hayat,
neticede daima
kasanın kazandığı
bir kumar sayılır.
İnsan
sonunda değil,
yolda kazanır.**

defa bahanelerin ardına gizleniyor. Onu gizleyenler hep bahaneciler, bana neciler... Marifetleri bir bir dökülmeye başlayınca zulmün ortaya, evvela “üç beş münferit hadise” deniyor. Biraz daha yayılınca, iş bu defa “bilmiyordum, görmemiştım” masalına dönüyor. Sonra sessizlikte büsbütün palazlanıp artık kendini gizlemeye bile gerek duymadan cüretkârca sokaklara döküldüğünde zulüm, bu bahane de sökmüyor artık, yenileri gerekiyor. O vakit en sık başvurulananlar, “ama o masum değil, o zaten hak etmişti” lafları oluyor.

Oysa en az susmak kadar tehlikeli, kimin neyi hak ettiğine karar vermek. İnsanı altında bırakacak kadar ağır yüküdür adalet.

Gerçek şu ki,

hepimiz bal gibi biliyoruz ki,

kimin neyi hak ettiği, kimin ne kadar masum olduğuyla değil, kimin kimlerden olduğuyla, hatta kimin kimlerden olmadığıyla ölçülüyor. Üç yaşında bir çocuk öldüğünde bile kimliğine bakıyor evvela herkes. “Biz”dense feryat figan ediyor, “onlar”dansa susup görmezden geliyor. Bazen tam feveran edecek

oluyor gönlü sızlayan biri, çocuk “biz”den değilse bile, ama son anda katilin kimliği iliyor gözüne. Tanıdık geldiyse susuyor.

Susuyor.

Susuyor, çünkü...

Susuyor, neden bilmiyorum.

Susuyor, galiba o an ona, hayatta, çocukların nefesinden, adaletin terazisinden, insanlık onurundan daha mühim şeyler varmış gibi geliyor. Oysa yok. Hiç olmadı. Olmayacak. Çocukların nefesinden kıymetli şeyler var sanılan bir dünyadan, o şeyler uğruna nefesler feda etmekte beis görülmeyen bir çukurdan, kimseye, ama hiç kimseye, huzurla yaşanacak tek dönüm toprak çıkmadı, çıkmayacak.

“Onlar”, “bizler” derken, kiminin felaketine ses çıkarıp kiminkini görmezden gelirken, böyle böyle palazlanıyor işte zulüm. Sokaklara, hayatlara sızıyor, habis bir mikrop gibi dalga dalga yayılıyor. Biz sustukça o büyüyor, o büyüdükçe biz susuyoruz. O bizim sessizliğimizden ve bahanelerimizden beslenip besileniyor; biz onun korkusuyla eriyip yitiyoruz. Yakınımıza, çok yakınımıza ulaşana dek, görmezden gelmeyi sürdürüyoruz. Adaletin sadece biz ve arkadaşlarımız, biz ve bizim gibi düşünenler için aranabilir bir hak olduğunu sanıyoruz. Oysa adalet ya herkes için vardır, ya da kimse için yoktur. Yani biz, başkalarının felaketine sustukça, kendi felaketimize kucak açıyoruz.

“Biz” dünyanın en güzel sözcüğü. Ama en tehlikelisi de aynı zamanda. Onunla aydınlanıp güçleneceğimize, onun karanlık batağına saplanıp körleşiyoruz.

Bir Rachel Corrie vardı, hatırlarsınız. “Zulüm bizdense, ben bizden değilim” demişti. Ait olduğu “biz”in tüm konforuna sırtını dönüp, bunu söyleyebilecek kadar yiğit biriydi.

Gazze Şeridi'nin güneyinde, Filistinlilerin evlerinin yıkılmasına mani olmaya çalışırken, zırlı bir

buldozer tarafından ezildi. Orada, bir haksızlığın önünde durmaya çalışırken öldüğünde, sadece yirmi üçündeydi. Biri de onun önüne, başka biri de o birinin önüne ve daha başka biri de o birinin önüne geçseydi, kim bilir belki ölmezdi. Hepimiz ötekine, hepimiz birbirimize yapılan haksızlığın önünde dursaydık, durabilseydik birbirimizin yanında yöresinde, kim bilir belki kimse ölmezdi.

Bazıları, böyle haddinden umutlu ve iyimser lafların sonsuza dek boş hayaller olarak kalacağına inanır. Bilmem, öyledir belki. Ama önemli mi? Hayat, neticede daima kasanın kazandığı bir kumar sayılır. İnsan sonunda değil, yolda kazanır.

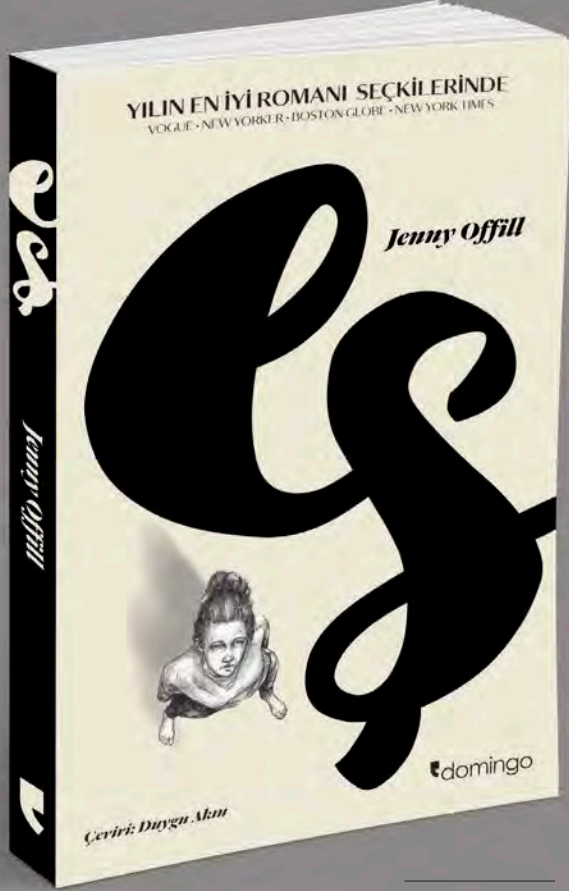
Yıllar evvel James Baldwin, cezaevindeki Angela Davis'e yazdığı mektupta, “Susmanın yalnız cinayet değil, intihar da demek olduğu bir çağda yaşadığımız için elimden geldiğince gürültü çıkarmaya çalışıyorum” demişti. Hatırlayalım. Susmakla şifa bulmaz yaralar. Endişelerden mürekkep derin sessizlikleri kabuk sanıp, arkalarına saklanmayalım.

Çünkü felaketler bulaşıcıdır. Felaketler, daima... ✿

YILIN EN İYİ ROMANI SEÇKİLERİNDE

VOGUE • NEW YORKER • BOSTON GLOBE • NEW YORK TIMES

PEN/Faulkner ve IMPAC Dublin
Edebiyat Ödülleri Finalisti

"Seni terk edeceğim aşkım.
Şimdiden gidiyorum bak. Şimdiden yüksek
bir tepeden konuşmuş gibi konuşmanı
izliyorum. Şimdiden elinin elimdeki,
dudaklarının dudaklarımdaki hissi,
tuhafıktan ibaret. Karar verildi o halde.
Yıldızlar giderek hızlanıyor. Göğün böyle de
görünebildiğini hayal meyal anımsıyorum.
Bebek doğduğunda görmüştüm bir defa.
Hastalandığım zaman görmüştüm yine. Ancak
sen öldüğünde tekrar görürüm diyordum.
Birimiz ölünce ancak. Oysa baksana, işte
orada! Kim yardım edecek şimdi bana? Kim
yardım edebilir ki? Rilke mi? Rilke! Eğer
duyuyorsan, hemen gel. Fırlat beni şu yatağa!
Bağla beni şu dünyevi bedene! Duyuyorsan
dediklerimi, şimdi gel! Bağlarımdan
kopuyorum. Kim tutabilir ki beni?"

domingo

www.domingo.com.tr
facebook.com/domingo.yayinevi
twitter.com/domingokitap
instagram.com/domingo_yayinevi

BABAMIN SEVDİĞİ ŞARKILAR

Babam ayın üçünde erkenden kalkar, çayını içerken bir yandan cildi yıpranmış defterini bir yandan da banka cüzdanlarını kontrol ederdi. Sabit kaleminin ucunu diliyle ıslatıp bir şeyler yazardı defterine.

Her ayın üçünde bankaya giderdi babam. Annesinden kalma evlerin kiralari o gün banka hesabına yatıyordu. Ayın üçü tatile denk geldiğinde sinirli olurdu. Paralarına bir gün geç kavuşacak olmaya tahammülü yoktu. Büyük çarşının altındaki dükkânların kirasını, ayın birinde elde toplamış olurdu zaten. "Ben işe gidiyorum," derdi, o günlerde. Ablam, ömrü boyunca çalışmamış bir adamın bu zavallı cümlesini hayranlıkla dinlerdi. Ne de olsa babasının her yaptığını ayakta alkışlamak için doğmuştu sevgili kızı.

Ayın üçünde erkenden kalkar, çayını içerken bir yandan cildi yıpranmış defterini bir yandan da banka cüzdanlarını kontrol ederdi. Sabit kaleminin ucunu diliyle ıslatıp bir şeyler yazardı defterine. Hesabın tamam olduğuna karar verince bir bardak daha çay koyardı. Hızlıca içerdi ikinci bardağı. Hızlıca ve tavanı seyrederek. Tuhaf bir adamdı.

O günlerde süsüne özen gösterirdi. Makinesine yeni jilet koyar, perdahlayarak tıraş olurdu. İspirtolu pamukla kulak kıllarını yakardı. Çıkık elmacık kemiklerinin üstünden geçirirdi mavi alevli pamuğu. Tarağını cetvel gibi kullanıp favori boylarını ölçerdi. Yağlı kremi tüpün ucundan yanaklarına değdirir, sonra da lavanta kolonyası boca ettiği elleriyle ovalardı yüzünü. İnce telli saçlarını iyice geriye yatırına kadar tarardı. Benim de saçlarımı taramasını isterdim. Tararken okşamasını. Dokunmazdı bana.

Banyo kapısında dikilip babamı izlerken her şey güzel gelirdi gözüme. Adının anılması bile yasak olan bir kadının oğlu olduğumu unutturdum. Hatta bir keresinde içimden yükselen neşeye karşı koyamayıp ısıklık onun çok sevdiği bir şarkıyı çalmaya başlamıştım.

Bakışlarını aynadan kaçırmadan "Şeytan mı çağırıyorsun eşşoğlueşşek?" diye bağırırmıştı.

Üzülmüştüm. Şeytanın evine şeytan çağrılmayacağını bilmiyordum o yaşlarda.

Saat dokuzda bankada olacak şekilde çıkardı evden. Kışın işi kolaydı, banka yürüme mesafesindeydi. Ama Göl Evi'nde geçen yaz günlerinde paralarına ulaşabilmek için en az yarım saat araba kullanması gerekiyordu.

Nefret ederdi araba kullanmaktan. "Önüme gelene ehliyet veriyorlar, çeşmeden su doldurmayı bilmeyen adam direksiyona oturtulur mu hiç?" derdi. Tuhaf benzetmeler yapmaya bayılırdı.

Aslında kötü şoför olan kendisiydi. Zayıf görünmekten öylesine korkardı ki, bir türlü itiraf edemezdi bunu. Bazen köyden birine para verirdi arabasını kullanması için. Aslında köylüler sevmezdi babamı. Ama bağ bahçe işlerinden anlamayan, göle tekne çıkarmaktan aciz, yemeye içmeye düşkün, kahvehane masasında bile yeteneksiz bu adamlar babam sayesinde bir gelir

kapısına sahip olduklarının da farkındaydılar. Göl Evi'ndeki huysuz ihtiyaç, söyle ya da böyle, avantadan para kazanmalarını sağlıyordu.

Babamın avantadan kazandığı paralar, avantacı köylülerin cebine giriyordu sonuçta.

Beni de bankaya götürmesini çok isterdim çocukken. Götürmezdi. Arabanın toprak yolun tozunu kaldırarak gidişine hüzünle bakarken, büyüdüğümde babamın sevdiği bütün şarkıları unutacağıma dair tutamayacağım sözler verirdim kendi kendime. 🌸

**"Ben işe gidiyorum,"
derdi, o günlerde.
Ablam, ömrü boyunca
çalışmamış bir adamın
bu zavallı cümlesini
hayranlıkla dinlerdi.**

YEKTA KOPAN

OT

MENDİLCİ KIZ

Cihangir sokaklarında mendil satarak on kişilik ailelerini geçindiren 8 yaşındaki Suriyeli Sidra ve 11 yaşındaki Ömer Sheikh'in evine girerek anne ve babalarıyla konuştuk.

Karam Shoumali uluslararası bir gazetede çalışıyor, savaş muhabiri. Uzun kıvrıkcık kirpikleri, siyah gözleri, koyu teni, Arap aksanlı Türkçesiyle bir Suriyeli. Bir süredir İstanbul'da yaşıyor, haberleri buradan geçiyor. Onu ilk defa Cihangir'in popüler sokaklarından birinde gördüm. Mendil satan Suriyeli minikleri itekleyen arkadaşlarıyla zarafetle tartışıyor, biraz uzakta durup söylediklerini dinledim: **"Rahatsız olmakta haklısınız ama her kötü davranış onları daha da sertleştiriyor. Kalplerini kırmadan da onları uzaklaştırabilirsiniz,"** diyordu.

Konuştuklarından biri, 20'lerinin sonlarında, iyi giyimli, küstah bakışlı olanı ona gülerek şöyle karşılık verdi: **"Sen neden mendil satmıyorsun? Hadi sen de satsana!"** O, bu söylenenleri alttan alıp olayı şakaya vurma büyüklüğünü gösterirken ben dayanamadım ve araya girip orta çaplı bir kavga çıkardım... Böylece tanıştık.

Öyle ya, dünyanın en saygın yayınlarının birinde çalışan bir gazeteci de olsan diğerlerinin gözünde, önce Suriyeliydin. Merak ettim: Kişisel niteliğin ve ekonomik eşitliğin dahi önüne geçemediği bu ayrımcılık, Karam'a böyle vuruyorsa kim bilir sokakları dolduran bu küçüklere nasıl acımasızca dalıyordu?

Ya ben?

Ara ara **"Bıktım bu Suriyelilerden!"** diye söylenen, öfkeyle benden para isteyen küçük gözlerin hırçınlığını anlamak yerine onlara, **"Bu tavırla benden hiçbir şey alamazsın,"** diye kızan, ahlaki bir kırmızı ışık olarak gördüğüm ayrımcılığın içimden yükselmesine engel olamayan ben. Bana ne demeli? Bas-

tırmaya çalışıp durduğum bu ikiyüzlülüğüme hangi ilacı vermeli?

Kimse için değilse bile kendim için bu hissi yok etmenin yolunu bulmak zorundaydım. O yol, tüm yolların en etkilisiydi: Tanışmak. Cihangir Akarsu Caddesi'nde ellerinde mendillerle dolaşan on kadar çocuğa baktım. İçlerinde en hırçın, en öfkeli, en kaba olanıydı Sidra. İlk karşılaştığımızda, ondan mendil almadığım için bana tekme atmıştı, ben de onu kovalamıştım. O günden beri bir daha yanıma gelmemişti, uzaktan kötü kötü bakışmakla yetinmiştik.

Karam'a, **"Beni Sidra'yla tanıştırmıyorsun?"** dedim. **"Bir günü beraber geçirelim. Anne ve babasıyla tanışmak, yaşadığı yeri görmek istiyorum."**

İşte benim iç dünyamı değiştiren, ahlak yolundaki o değerli kırmızı ışıktaki saygıyla durmamı sağlayan hikâye böyle başladı.

Şimdi sizi minik kahramanımınla, on kişilik bir aileye 11 yaşındaki abisiyle birlikte bakan 8 yaşındaki Suriyeli Sidra Sheikh ve ailesiyle tanıştıracam.

Sidra, sekiz kardeşten biri olarak 2008'de Halep'te doğuyor. Halep'e dair anlattığı ilk şey, o zamanlar zengin oldukları... Mendil satarken öğrendiği kırık Türkçesiyle avuçlarını iki yana açarak, **"Bu kadar çok paramız vardı,"** diyor. **"Babamın tak-**

sileri vardı, her gün yiyecek yemeğimiz vardı, senin evini bilmiyorum ama bizim evimiz çok güzeldi. Kardeşlerim okula gidiyordu, dilenci değildik."

Ona şu anda da dilenci olmadığını anlatıyorum ama kabul etmiyor, **"Dilencilik bu,"** diyor. Ismarladığı büyük boy hamburger geldiğinde kafede oturduğumuz masayı düzenliyor. Her şeyi titizlikle yerleştikten sonra garsondan boş bardakları toplamasını istiyor. **"Annem çok düzenlidir, bana da düzeni öğretti."**

"Baban ne yapıyor," diye soruyorum. Gözlerini kaçırarak, sert bir ses tonuyla, **"O öldü. Savaşta Halep'te öldü,"** diye cevap veriyor.

O sırada abisi Ömer koşarak yanımıza geliyor ve o da masadaki yerini alıyor. Babasının ölümü hakkında bir soru daha soruyorum ve Ömer, Sidra'ya Arapça **"Yalancı!"** diye bağırarak bir tane vuruyor. Karam, ortalığı sakinleştirdikten sonra Sidra'nın sözlerini çeviriyor: **"İnsanlara böyle anlatıyorum, çalışmıyor çünkü... Çalışmayan kişi benim için ölmüştür."**

Ömer söze girerek, babasının hasta olduğunu, Ankara'da yaşadıkları bir yıl süresince çalıştığını ama Suriyeli olduğu için parasını hiç alamadığını anlatıyor.

İstanbul'a 15 Temmuz darbe girişiminden birkaç gün sonra gelmişler. Ankara'nın Altındağ ilçesinde Suriyelilerin ev ve dükkânlarına taş ve sopalarla saldırılmasından sonra korkmuş, çözümünü kimseyi tanımadıkları İstanbul'a gelmekte bulmuşlar.

Şimdi kirası 750 lira olan Balat'taki evde on kişi yaşıyorlar. Bir erkek kardeşleri ağır epilepsi hastası ve düzenli ilaç kullanması gerekiyor. Ergenliğe erişen kızların ve annenin çalışması yasak olduğundan kira ve ilaç paralarını Sidra ile Ömer mendil satarak ödüyor. Bazen günde 100 lira kazandıklarını ama genelde 70'te kaldıklarını söylüyor-

"Özlüyorum, dönmek istiyorum ama eski Suriye'ye... Çünkü şimdi orada sadece ölümler ve bombalar var."

lar. Öğleden sonra 16'da başlayan mesai sabaha karşı 3 sularında bitiyor. Taksim'den Balat'a yürüyerek dönüyorlar.

En çok korktukları şey ise polis. Sidra, polisin iki kez eve dönerken onları durduğunu, dövdüğünü ve paralarını aldığını söylüyor. Ömer'e bakıyorum, onaylıyor. **"Bir kez de bizi karakola götürdüler. Mendil satmak yasak olduğundan paramızı aldılar. Mendillerimizi de aldılar. Bizi kimse sevmiyor ama en çok onlar sevmiyor,"** diyor. Sonra Suriye'ye dönmek istediğini söylüyor, **"Özlüyorum, dönmek istiyorum ama eski Suriye'ye... Çünkü şimdi orada sadece ölümler ve bombalar var. Büyük bir hışmancılık gibiydi ve biz kaçmaktan başka bir şey düşünemiyorduk. Amcalarım öldü, evimiz yıkıldı, orada da hiçbir şeyimiz kalmadı."**

Uzun bir suskunluk oluyor, çaresiz bir suskunluk... Havayı dağıtmak için hayallerini soruyorum. Ömer'in masmavi gözleri karamsarlığı bir kenara bırakıp hemen gülmeye başlıyor: **"Aktör olmak istiyorum!"** diyor. Sidra ise öğretmen olmak istiyor ama **"Okula gidemedim öğretmen olunuyor mu bilmiyorum,"** diye ekliyor. Fotoğraf çekimi başladığında Ömer, geleceğin aktörü olarak kameranın karşısında çok iyi vakit geçiriyor. Sidra yine öfkeli... Fotoğrafçımıza, **"Böyle çekeceksin, şöyle daha iyi çıkar,"** diye bağırarak çekimi yönlendiriyor.

Başlayan sağanak yağmurun altında bir taksiye doluşup Balat'a, evlerine doğru yola çıkıyoruz. Alt kapı otomatığı bozulmuş, bir türlü açılmıyor. Sidra bana bakıp öfkesi kadar hakiki bir utançla, **"Kapı açılmadığı için özür dilerim, yağmur altında kaldın,"** diyor. O an gözlerime sağanak hücum ediyor, hayatın yükünü sırtlanmış bu küçük bedendeki yaşlı ruhun sahiçiliğini pamuklara sarıp sarmalamak istiyorum.

Elektrik yok, karanlıkta yukarı çıkıyoruz. Çocuk çığlıklarıyla dolu, duvarlarında yazılar olan köhne eve giriyoruz. Duvarda kırmızıyla 'Yaşamda insanların yaptığı sahte paralar kadar, paranın yaptığı sahte insanlar var' yazıyor. Yazının altında oturan baba Muhammed, kalkarak bizi selamlıyor. Anne Esma, bize Suriye kahvesi yapmak üzere mutfığa gidiyor.

Sidra'nın 46 yaşındaki babasına gözlerimi dikip, **"Neden çalışmıyorsunuz?"** diye soruyorum.

"Beni yargılamayın," diye başlıyor söze. **"Suriye'de çocuklarıma ben bakıyordum, burada ise bana çocuklarım bakıyor. Bir erkek bundan daha çaresiz olabilir mi? Taksilerim vardı, durumumuz iyiydi Suriye'de, hiçbir ihtiyaçlarımı eksik etmezdim. Bir gecede hayatım değişti. Taksiler de, ev de bombalarla paramparça oldu. Kardeşlerim öldü. Son paramızla Türkiye'ye kaçıktan başka çare bulamadık. Ankara'da çalıştım... Çalıştım çalışmasına ama paramı hiç alamadım. Artık hastayım, gücüm kalmadı; yine de iş arıyorum. Bizim için hayat bitti, Suriye geri gelmeyecek... Ama çocuklarımız için yaşamak zorundayız."**

Türkiye'den ne beklediğini soruyorum ona, **"Misafir değil, mülteci olmak istiyoruz,"** diyor. **"Bizi ülkenize kabul ettiğiniz için şükran duyuyoruz ama bu duygu çok ağır... Bizim mülteci olarak haklarımız olacaktı... O zaman çocukların eline bakmazdım; onlar okula giderdi, ben de kirayı öderdim. Her şey olması gerektiği gibi olurdu."**

Geldiğimizden beri susan Anne Esma, söze giriyor: **"Haklarımız olsaydı, o zaman kimse bizi yük gibi görmezdi. Kimse bize insan değilmişiz gibi davranmazdı. 17 yaşındaki çocuklar kocama, 'Suriye'ye git' diye saldıramazdı. Kimse bir süpermarkette çocuğumun boğazına saldırıp onu gözümün önünde boğmaya çalışamazdı. Çocuğumun yüzü mosmor oldu, adamın üzerine saldırarak çocuğumu elinden aldım. Kimse yardım etmedi. Ben Türkleri seviyorum, her yerde iyi insan olduğu kadar kötü insan da vardır ama Suriyelilere karşı öfke büyüyor çünkü bizi yük olarak görüyorsunuz. Haklarımız olsaydı, biz size yük olmazdık, siz de bizi yük olarak görmezdiniz. Allah bize yardım edecek ama ne zaman? Ya çocuklarım bu gece eve dönemese korkusuyla yaşamak çok zor. Hepimiz insanız sonunda, sizin gibi gülüyor, sizin gibi ağlıyoruz... Bunu herkes hatırlasın, tek istediğim bu, bunları da yaz olur mu?"**

DERS: EDEBİYAT

ŞENOL BEZCİ

KONU: Hamlet

KONU: Nasıl Okunmalı

İÇ KANAMA

**“güzel günler çabuk geçer / içimiz hep bir hoşçakal ülkesi”
cahit zarifoğlu**

Sana, gözlerinin içine bakarken söyleyemediğim şeyler söyleyeyim. Kalbine yenik düşmüş erkeklere özgü bir korkaklıktır bu; bir kadının gözlerinin içine bakıp da yüreğinden geçenleri söyleyememek. Kalbine yenik düşmüş bir erkek, adına yaşamak dediğimiz her şeye yenik düşmüştür. Dilim varsa ölmek diyeceğim ama yenik düşmek diyelim şimdilik.

Ayrılık, insanın zaman zaman yaşadığı bir şey değil, insanın ta kendisidir. Çünkü insan ayrılıktan yaratıldı. Söylemesi ne kadar zor değil mi? İnsan ayrılıktan yaratıldı. İnsanın hakikati, ayrılıktan ibaret; insanın hayatı. Var olmak, ayrılıkla başlayıp ayrılıkla biten bir sancıdır.

Ayrılık kelimesi canımı acıtıyor. Hakikat de canımı acıtıyor, var olmak da. Canım çok acıyor. Can, içinde bir yerlerde derin bir yarayla yaratıldı çünkü. Kim dokunursa acıması da bu yüzden. En çok sen dokununca acıyor. Ellerin çocuk elleri kadar masum, ellerin bir yüzük şenliği, ellerin, ellerin. En çok sen dokununca acıyor canım.

Allah insanı ince bir “âh”tan yarattı. En iyi Didem bilir bunu. Burada olaydı da anlataydı. Burada olaydı da susaydı, susaydı ama bir dizcek de olsa yazaydı merhem niyetine. Derdimize derman niyetine.

Can, ayrılık, hakikat, yara, acı ve âh... Hepsi bir yerde dursun, lafı değiştirelim. Sana bir şeyler anlatmak için bütün bunlar. Dilime dolanan, dilimi kesen, ağzımı kanla dolduran, gömleğimi kızıla boyayan. İçinde ayrılık olan bir lafı değiştirmek ne kadar zor Allah'ım! Allah'ım bana yeni kelimeler, bana bir parça uyku, bana bir parça cesaret, bir parça senin ruhundan. Allah'ım bana ruhundan üfle. Allah'ım bana da bir inşirah.

Zaman geçiyor ve yaşlanmak, her geçen gün daha çok kelimenin canını acıtmaması demek. Sana, ne anlatmaya kalksam gözlerimde yaşlar birikiyor bu yüzden. Eski fotoğraflarıma bak; eski fotoğraflara, daha cesur zamanlara, canımın daha az yandığı zamanlara. “Bu sen misin?” diye soruyor bazıları. Değilim. Anlatması uzun mesele. O ben değilim. Yaşlılık deyip geçiyorum soranlara.

Mel Gibson da yaşlanmış geçen gün gördüm. Rocky bile yaşlanmış. Gencecik adamdı hatırlıyorum; Philedelphia'nın arka sokaklarında serserilik yapıyordu. Adrian'ın peşinde dolanıyordu bir de. O zamanlar çok güzeldi, sonra bozuldu. Abisi yaramaz bir herif ama Adrian iyi kız. Allah var, iyi kız.

Öyle kızlar burada da çok; abisi yaramaz ama kendi düzgün.

Kendisi düzgün ama abisi yaramaz, sevgilisi yaramaz, kocası yaramaz, babası, kayınbabası, eniştesi yaramaz. Sırtlan sürüsünün arasında kalmış bir masal kızı. Masal diye bir şey yok. Bir çaresizlik var, masal diye bir şey yok. Masalı devletler uydurdu. Masalı Birleşmiş Milletler uydurdu. Suriyeli çocuklara anlatsınlar, Gazzeli çocuklara, Afrikalı çocuklara; ellerinden ölümden başka inanacak şeyleri kalmayan çocuklara.

Öyle kızlar burada da çok kendisi düzgün ama sevgilisi, kocası, abisi yaramaz. Sonra öldürüyorlar o kızları. Öldürülüyorlar herkesin gözü önünde; bıçaklanıyorlar, kurşunlanıyorlar. Çantaları bir yana savruluyor kaldırım kenarında; sahte çantaları, indirimden aldıkları ince paltoları, camı çatlak telefonları.

Öleceğini bilen kadınlara özgü o vesikalık fotoğraflar kalıyor geriye. O fotoğrafları nüfus cüzdanları için çektiyorlar sanıyorsun, hayır değil. O fotoğrafları yeşil kart almak için çektiyorlar sanıyorsun, hayır değil. O fotoğrafları kaymakamlıktan yoksulluk kağıdı almak için çektiyorlar sanıyorsun, hayır değil.

O vesikalık fotoğrafları ölmek için çektiyorlar.

Hiç ölmeyecekmiş gibi çekilen fotoğraflar da var; bir deniz kenarında, çiçeklerin arasında durup gülümsedikleri, nasıl da güzel gülümsüyorlar; ah nasıl güzel, gülümseyerek telefona baktıkları fotoğraflar. Feysbuka, vatsapa, şuna buna koydukları profil fotoğrafları.

Velhasıl ölüyorlar. Kendi katilleriyle sevişiyorlar, kendi katillerine yemek pişiriyorlar, kendi katillerinin

ellerini öpüyorlar bayramda, kendi katillerinin donlarını yıkıyorlar, kendi katillerinin çocuklarını doğuruyorlar, kendi katillerinin çocuklarını büyütüyorlar.

İçinde ölüm geçen bir sözü değiştirmek ne kadar zor Allah'ım!

İnsan deyip geçelim. İnsan. Daha ötesini Thomas Bernhard'a sor, o anlatsın. İnsan denen kusma arzusunu, o bitmeyen karın ağrısını. Benim karnım çok ağrırdı çocuklukta. Bir insanın her gün karnı ağrır mı söylesene? Karnım ağrıyordu çünkü bir atölyede çalışıyordum, karnım ağrıyordu çünkü usta dövüyordu, karnım ağrıyordu çünkü orada çalışan kız çocukları çok korkuyordu, karnım ağrıyordu çünkü İMÇ Blokları'nın iki kat altındaki atölyeye güneş girmiyordu, karnım ağrıyordu çünkü teyp bozulduğunda Müslüm susuyordu ve makine gürültüsü canımızı acıtıyordu.

Canımın yanmasından söz etmeyeceğim sana, değiştirelim konuyu. Bir yerlere gidelim. Bir yerlere; Ölüdeniz'e mesela. Ölü bir denize gidince nasıl mutlu olur insan? Ne tuhaf! Bir denizin ölüsüne bakıp da ağlamamak. Bir deniz nasıl ölür Allah aşkına? Edip Cansever gibi sorayım; bir deniz nasıl ölür? Can değil, kan değil, bir deniz nasıl ölür? Bir kadını öldürür gibi bir denizi öldürmek.

Bir kadına ağlar gibi, bir denize ağlamak. Ağlanacak kadınları seçiyor insanlar farkında mısın? Politik gözyaşları bunlar. Ağlanacak ölü kadınları bir ideolojik tezgahtan geçirip seçiyorlar. Ağlamaya değer bulduklarını. Politik gözyaşları; timsah gözyaşlarından daha yalan, daha merhametsiz, daha korkutucu. Politik gözyaşları, politik ağıtlar, politik duyarlıklar. Hepsi sahte. Bir gösteri alanına çıkıp da ağlamaya değer buldukları üzerinden söylevler çekiyorlar; ikiyüzlü, kibirli. Unutmayacağız dedikleri her şeyi unutacaklar çünkü politik gözyaşları bunlar.

Değiştirelim konuyu.

Bir şarkı çal. Kalben'den. Hiç dinlemedim bilmiyorum. İsmi güzel ondan söyledim. Kalpten söylediği için mi Kalben, gerçek ismi mi Kalben? Sen seç tamam. Kalben, Tom Waits, Jeff Buckley, bir acı gibi Jeff, Yavuz Çetin, bir acı gibi Yavuz, Pilli Bebek. Seç işte.

“Ben olsam bakmam bana. Bir çorba bile yapmam bana.” Beni sevmeme, beni çok sev, beni çok sev, beni hiç sevmeme, beni anlayabilir misin? Beni anlayabilir misin? Dilimdeki kesikleri. Kanamasını. Canımın yanmasını sana bakarken. Anlayabilir misin?

“Kimin bu saçlar bilemiyorum.”

**Ayrılık kelimesi
canımı acıtıyor.
Hakikat de
canımı acıtıyor,
var olmak da.
Canım çok acıyor. Can,
içinde bir yerlerde
derin bir yarayla
yaratıldı çünkü.**

West Side Story • Chick Corea Trio with Brian Blade & Eddie Gomez
Madeleine Peyroux • José Feliciano and his Band
Michel Camilo & Tomatito • Moderat • Kitaro • Lara Fabian
Mike Stern/Dave Weckl Band • Victor Wooten Trio feat. Dennis
Chambers & Bob Franchescini • Ron Carter Golden Striker Trio • Mark Eliyahu
Murcof x Vanessa Wagner • Kadebostany • Tinariwen • Islam Chipsy
& EEK • Lubomyr Melnyk • Fabio And Grooverider, Dillinja, Total
Science, 2shy And Five Alive: 25 Years Of Drum And Bass Parties
Fennesz • Havasi Concert Show • Actress (DJ Set) • Weval • Hauschka
Lena Chamamyan • Cola & Jimmu (Nicole Willis & Jimi Tenor) • Audiofly
Mix Festival • Oi Va Voi • Büyük Ev Ablukada "Fırtınayt" • Ceza • Che Sudaka
Baba Zula • Eypio & Burak King • Mode XL • Gaye Su Akyol
Sattas • Ahmet Aslan • Taksim Trio • Erdal Erzincan • Niyazi Koyuncu
Elif Çağlar Quartet • The Ringo Jets • Hey! Douglas • Luxus • Kolektif İstanbul
Ayşe Tütüncü & Emre Karabulut Dörtlüsü • She Past Away • In Hoodies

ZORLU
PERFORMANS
SANATLARI
MERKEZİ

2016-2017
4. SEZON

WE
STAGE
THE
WORLD!

Müzikal Konser Opera/Bale/Dans Tiyatro Özel/Aile Şovları

Festival Parti Sergi Film Enstalasyon

Ahmet Ali Arslan • Gökçe Kılınçer • Şenay Lambaoğlu Quintet
Turkish Edits Present Aksak • Neophon Ensemble: Welcoming Maqam
Kamufle • Try Soldier • Help! The Captain Threw Up • İdil Meşe & Da Poet
Ozbi • Ponza • Uluru • Rock Party • PSM Caz Festivali
African Colours Fest • Sónar İstanbul Festival • Fashion Film Fest
Titanic Live • Amadeus Live • Aliens Live • The Lord Of The Rings In
Concert: The Two Towers • Ayhan Sicimoğlu • Burhan Öçal & İstanbul
Oriental Ensemble • Mabel Matiz • Umit Besen • Güliz Ayla • Cem Adrian
Yeni Türkü • Kaan Tangöze • Kozalar • Yoldan Çıkan Oyun
39 Basamak • Guguk Kuşu • Frankenstein • Yatak Odası Diyalogları
Hamlet • Seviyoruz Ve Hiçbir Şey Bilmiyoruz • Torun İstiyorum
Roberto Zucco • Bira Fabrikası • Bütün Çılgınlar Sever Beni
Köpeklerin İsyan Günü • Pencere • Aşk Delisi • Köprüden Görünüş
Hansel Ve Gretel'in Öteki Hikayesi • Kundakçı • Zorlu Çocuk Tiyatrosu
Royal Opera House Canlı Gösterimler: Anastasia • Les Contes D'hoffmann
The Nutcracker • Il Trovatore • Woolf Works • The Sleeping Beauty
Madama Butterfly • Jewels • Otello • Norma
Così Fan Tutte • Mercedes Fashion Week
Ges Teknoloji Cern Dinleme Ağacı Enstalasyonu

**ve çok
daha fazlası...**

ZORLU
PERFORMANS
SANATLARI
MERKEZİ

Digiturk

Hürriyet

karnaval.com

MEMORIAL

THE MARMARA
SİSİ

ZORLU CENTER
İSTANBUL

Sinema yazarı arkadaşım Selim Eyüboğlu ile sık sık bir şeyler konuşuruz. Fikirleri ilginçtir, geçen gün konu film listelerinden açıldı.

LİSTELER, LİSTELERRR...

F. Neden liste yapıyor sinema seven insanlar? Ben nefret ediyorum liste yapmaktan.

S. Kafasında hiyerarşi var aslında. Onsuz bir hayat düşünemiyor. Hayatlarındaki tatlı-ekşi nörotikliğinin yansıması.

F. Ama canım yılın en iyi on filminde ya da benzer bir şeyde nasıl bir hiyerarşi olabilir?

S. Belki filmlerde yok ama herhalde yapanın kafasında var. Olmayan bir hiyerarşik düzeni kendin yaratmak zorundaymışsın gibi yaşıyorsun. Gerçek ya da hayali bir sinema eleştirmeni pelerinine bürünüyorsun.

F. Geçtiğimiz senenin en iyi 10 filmi ne mesela, bir düşündüm... Mad Max: The Fury Road, gerçekten tatmin edici ama neden farklı farklı filmlerle dolu bir listede en başa yerleşsin?

S. Tür filminden türetilmiş, kült film kisvesine bürünmüş bir filmin en başa konması şimdiye kadar listenin başına 'Yurttaş Kane' ya da 'Ulis'in Bakışı' koymaya alışmış sinema sevenler için bir yenilenme... olabilir.

F. Hmmm...Çocukluğa dönüş, suçluluk hissetmeden?

S. Çocukluğa dönüş olmasa da, küflenmiş bir sinema zevkini silkelemek.

F. Hayır, şunu demek istiyorum. Aslında çocuklukla ilgili mi acaba olay? İnsan çocukken sinema defteri ya tutar. Benim vardı. Oyuncuları, yönetmeni, bütün kastı dikkatle yazardım.

S. Ben de, ama ne seyrettiğimi hatırlayayım yeterdi bana.

F. O zaman her sene için hafıza tazeleme gibi bir şey mi acaba bu listeler. Gerekli bütün filmleri gördüm, onlar arasından gerekli olan önem listesine uygun bir sıralama çıkardım gibi.

S. Seçtiğin filmlerin seni sarıp kuşatmalarını...

F. Senin bir uzantın olmalarını mı... istiyorsun?

S. Evet, sen ve filmler arasında bir akrabalık, geçişken bir ilişki kurulsun istiyorsun.

F. Tercihlerini bir çeşit elbise gibi üzerine giymek. İnsan liste olmadan kendini tercihsiz ve çıplak mı hissediyor? Sinemayı sevenler tercihleriyle mi görünür oluyorlar?

S. Evet sanki 'bir hiçiz liste yapmazsak' ki bu sadece

filmlerle de sınırlı değil. Tercihlerimizi birilerine bildirdikçe kendimizi daha güvende, akıllı, bilge ve seçici hissediyoruz. Hatta gizli gizli karşımızdakinin bu listeler altında ezilmesini istiyoruz, sanki 'şu filmi görmedinse gözüme gözükmeye' gibi...

F. Ama listede iyi kötü her zaman yer alan Yurttaş Kane'le sağlanabilir mi bu hala.Ya da her en iyi on Türk filmi listesinde çıkan 'Üç Arkadaş' filmiyle?

S. Bence sağlanamaz aslında, çünkü bir biçimde o tercihler yer değiştirdi. Örnek niteliğinde olmaktan çıktılar.

F. E onların yerine ne geldi? Uzun zamandır en tepede Hitchcock'un 'Vertigo'su yer alıyor bir çok listede.

S. Ya da 'Blade Runner' ya da 'Mulholland Drive' gibi filmler.... Kendi içinde kapalı kusursuz bir

Tamamiyle zevk için kişisel bir liste yapılabilir mi? Suçluluk duymadan öznel olmanın devri geçti mi ya da hiç var mıydı?

evren olmaktan ziyade fanteziyi ve geleceği gündelik hayatın içine sokabilen filmler.Ya da başka filmlere de referans oluşturan yeni filmler.

F. Dünyanın daha karanlık, daha karmaşık, daha az hümanist, rüya ile gerçekliğin daha sarmaş dolaş olabileceğine inanç duyan filmler de belki. Bu listelerdeki sıralama zevki biraz da öğretmence, parmak sallayan bir 20. yüzyıl alışkanlığının sonucu değil miydi? Senin de dediğin gibi bu filmleri seyretmezseniz gözüme gözükmeyin mesajı vardı. Şimdi de aynı şey tersinden mi oluyor. Dünyanın apokaliptik, karanlık bir yer olduğunu, fanteziyi hesaba katmazsanız naif bir seyircisiniz diyen, 'karanlık tarafa gel' tarzı bir anlayış mı aldı ötekinin yerini?

S. Doğru, hatta bizim bunlar dışında bir hayat ya da gelecek tasavvurumuz olmadığına duyulan inancın da ifadesi.

F. Peki listeye o senenin en beğenilen ve çoğunlukla gelecek sene unutulacak olan festival filmlerini koyma işine ne diyorsun?

S. Festival filmleri zaten hiyerarşi oyunun en önemli parçası.

F. Zaten kendilerinin oluşturduğu bir hiyerarşiyi biz de pekiştiriyoruz herhalde.

S. Ama dizileri de unutmayalım. Çok zamandır ağırlığını koyan bir trend. Hatta onların da başyapıtları var. Dizilerin Edgar Allan Poe'su 'Twin Peaks', Balzac'ı 'Nip/Tuck', bir nevi 'Suç ve Ceza' olan 'Breaking Bad'...

F. Peki tamamiyle zevk için kişisel bir liste yapılabilir mi? Suçluluk duymadan öznel olmanın devri geçti mi ya da hiç var mıydı?

S. Bence hep vardı. Herkesin suçlu zevklerden oluşan bir listesi vardır ama nadiren cesaret eder böyle bir liste yapmaya.

F. Hadi yap o zaman. En başta ne var?

S. Bakayım... Paul Verhoeven'in 'Starship Troopers/ Yıldız Gemisi Savaşçıları'. Karabasan bir geleceği bir ütopya gibi gösterebilen ve bunu yaparken dalgasını geçebilen ve seyirciye her an bir sürpriz çıkarabilen, ütopyanın aslında distopya olduğunu hissettiren bir film. Bir 'kaba saba' mizahı var, bugünün popüler kültürüne hitap eden, ve aslında bütün bunlara cesaret edişinde müthiş bir incelik de var.

F. Evet, ben de severim, dünyanın kahramanlık, vatanseverlik vb. gibi kılıflar altında giderek daha totaliter bir yer olduğunu ve olacağını hissettiren bir film. Benim liste başım da eski moda sayılabilecek bir film.Yani eskiden değildi de, artık suçlu zevk sayılabilir. Bunuel'in 'Tristana'sı... Edebiyatla sinemanın en mükemmel işbirliği ki, artık günümüzde böyle bir uyum aramak bile eskimiş olabilir. Ne dersin, sinema sence yeni edebiyat mı artık?

S. Bir zamanlar oldu ve o da geçti. Bugün artık belki yeni edebiyat facebook'da ya da instagram'da oluşturulan kurgular.

F. Twitter mesajlarını saymıyoruz değil mi?

S. Saymıyoruz. 🌟

Dünya tahrik haritasında en feci renkle işaret edilen bu bölgelerde yaşayanların tahrik yolları iltihaplanmıştır. Bizatihi kendileri iltihaptır, cerahattir.

TAHRİK YOLLARI İLTİHABI

Dünya üzerindeki insan toplulukları muhtelif biçimde haritalandırılabilir. Bu türlerden biri de tahrik haritasıdır. Erkeklik imparatorluğunun hudutları siyasi haritaları altüst edecek kudretteyse dahi bu mevzuda çeşitlilik yine de söz konusudur. Misal gezegende bazı ülkeler vardır ki, "tahrik" kelimesini duymasıyla nüfusunun ekserisinin kafasında latif makamdan bir seks mevzuu dönmeye başlar. Tarafların müşterek onay verdiği, tekml haritalardan hazla ve de hızla geçilen, insanlar arası cinsel birleşmedir bahsi edilen. Güzeldir. Kapitalizmin "tahrik"i bir ticari yöntem, bir satış tekniği olarak kullanışı ve dahi bunun suyunun çıkarışı ayrı bir başlıkta kafa göz girişilerek ileride tetkik edilebilir. Belki de edilmez.

Tahrik, gezegen üzerinde bazı ülkelerde ise misal kadınlar için bir tür kırmızı alarm işlevi görür. Ortalıkta bir tahrik kelimesi geçiyorsa, bunun illa ki kadının başında patlayacağını işaret eder. Kadınlar -ne yazık ki- tecrübelerinden bilir. Tahrik, bir aşırı-erkek tarafından tehdit, tehdit, tecavüz, hatta canakası olarak kendisine yöneltilecektir çünkü. İnsan cinsinin bu bir aşağı türü, tahrik sonrasında anlık muhatapına yönelik fiziki eylemi için, kadına mahsus kılık-kıyafet, hal-eda nevinden somut olduğunu sandığı gerekçeler ortaya sürer. Bir kafadanbacaklı kadar sinir sistemine, bir toprak solucanı kadar zihni melekeye, boş bir su bidonu kadar iradeye sahip olduğunu varsaydığı ve bunu canıgönülden kabul ettiği şuur yoksunu sözde akıl işleyiş modelinde, kendisi sonsuz, sınırsız, bitimsiz tahriklerle açık böyle biçare bir canlıdır. Varlıklarını bir içgüdüye, sönüp de kalkan tek bir organa indirgemişlerdir. Kadınlar, allahın belası kadınlar, bu zavallıları durduk yere tahrik eder, bile isteyerek kendilerini mağdur gösterirler.

Haritalarda böyle işaret edilen yerlerin hiçbir haltından inanın hayır gelmez; turist olarak dahi gitmeniz önerilmez. Saldırmazlar bile mırıldanırlar, durduk yere asabınız bozulur. Yapmayın. Çünkü bununla da yetinilmemektedir.

Hiç tesadüf değil, bu biçare erkeklik

türünün yoğunlaştığı bölgeler çoğunlukla "belli hassasiyetler" tamlamasıyla "genel ahlak" kadar, millî hislerin de yüze çakıldığı coğrafya parçalarıdır. Erkekliğin cebren ve hileyle dayatılış biçimiyle, tek bir tür etnik aidiyetin, inanç ve mezhebin, "biz çoğunluğuz" tahta paravani ardına saklanarak beriki azınlıklara dayatılış aynı makamdan söylenen şarkılardır. Tek tek kendini -haklı olarak- beyhude, manasız ve lüzumsuz hisseden bireyler, hayata dair bir mana kırıntısını ancak çoğunluk olduklarında bulabilirler. Ömürleri hudutlarında bizzat icat ettikleri, büyüttükleri, emek verdikleri hiçbir meleke, meziyet, güzellik arasalar da bulamadıklarından, övünüp kasım kasım kasılmaya ancak kader tombalasından hasbelkader kendilerine düşmüş bu aidiyetler kalır; yüzlerinde doğum lekeleri gibi bunlarla yaşarlar. Başka bir şeyleri yoktur çünkü. Her tür haksız kazanç ve iktidar, bunun haksız

Gezegen üzerindeki insan toplulukları muhtelif biçimde haritalandırılabilir. Bu türlerden biri de tahrik haritasıdır.

olduğunu herkesten iyi bilen sahiplerini çirkinleştirir, suçunu gizlemek için arsızlaştırıp azdırır. Cürümlerini kendilerini savunma hakkına dayandırmaya getirecek kadar cüretleri vardır. Erkeklik gururu gibi, milli şuur da bununla ayakta durur.

Çoğunlukturlar, bir araya geldiklerinde güçlüyü oynarlar ama aynı zamanda çok çabuk da incinen, hassas yaratıklardır. En ufak bir fikir ayrılığı, bir azınlık ses, bir farklı koku bunları acayip tahrik eder. "Belli hassasiyetler" onlara yeryüzü tabii hukukunda kimi insanları tehdit etme, huzurlarını kaçırma, linç etme, ezme ve hatta öldürme hakkı veriyordur. Sadece ve sadece çoğunluğun sırtını boş beleşe yasladığı aidiyetlere mensup olmamaları bir tahrik sebebidir çünkü. Nefes almaları tahrik edicidir hatta. Bu koşullarda onlara göre ne yapsalar da yeri sayarlar. Onların kafasında burası onların yeridir. Sevmeyen terk edebilir. Sen kimsin, kimi nereden kovuyorsun dedirtmezler. Öyle sanırlar.

Dünya tahrik haritasında en feci renkle işaret edilen bu bölgelerde yaşayanların tahrik yolları iltihaplanmıştır. Bizatihi kendileri iltihaptır, cerahattir. Bazı ülkelerde vaziyet hakikaten feciattir. 🌸

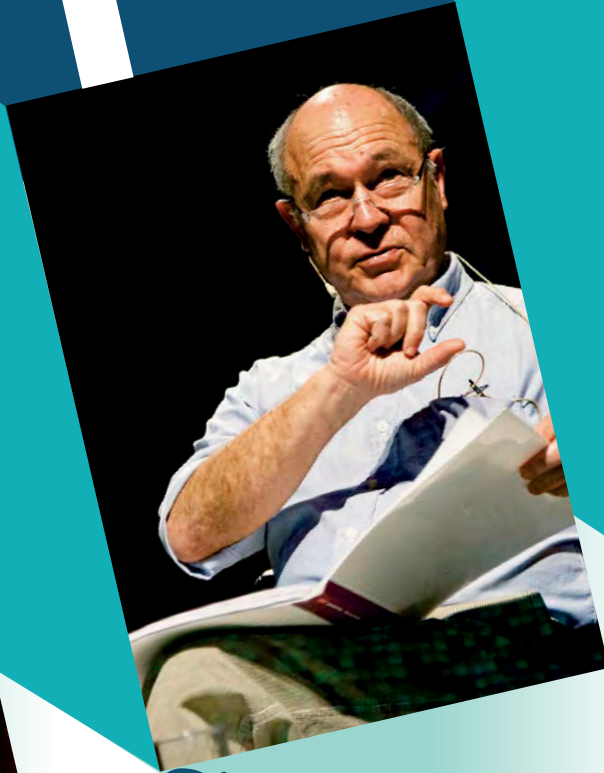
Dur ve Düşün!

UMUT

Düccane Cündioğlu

Umut insanın özüdür, çünkü gelecektir. Umut varoluşun tüm sıkıntıları karşısında insanın direnişini olanaklı kılan biricik yetisi; şimdi'den kaçıp kurtulmanın anahtarı, gönlün anahtarı: *yapabilmek* demek. Umut istencin diğer adı, salt yaşamayı değil, iyi yaşamayı da istemenin adı. Temenni umudun değil umutsuzluğun eşanlamlısı bu yüzden. Temenni çabasız, emeksiz istenç, bir tür hüsn-i kuruntu, peki ama umut öyle mi, aksine, umut çaba ve emek demek, kötücül olan ne varsa ona karşı ayak diremek, direnmek, ölümü değil yaşamı, kötüyü değil iyiyi, yokluğu değil varlığı seçiyorum demek. Bilincin en bilinçsiz, en ilkel, en insanî hâli, zaten öğretilmiştir; asla sonradan öğrenilmesi gerekmez, çünkü umut, bir bebeğin dünyaya daha ilk adımını atarken savurduğu çığlık demek, sözün özü: umut demek yaşam demek.✿

Gündüz Vassaf

Yetti!
Senin peşinde
Aldattılar bizleri.
Umuttan yana
Binbir çağrı
Sonrası mayın tarlası.
Kim ki "umut" der,
Bizdendir.
Taksit taksit umutla
Rüyalar katledildi.
Umut tacirleri
Onlar değil,
Ben!
Yarınlar bizim piyangosunda
Bayraklarla bölünüp
Tanrılarla taraflaştım.
Umut deyip göz kırpma
Yakınından başla
Cennet düşlerini kovalayacağına
Cehennem ateşini söndür...
Ve inanma
"Auschwitz'den sonra şiir yazılmaz,"
Diyen Adorna'ya.
Arama umudu
Umut ol.✿

Enis Batur

Şair, Necatigil, bize iki ucu yıllar önce göstermişti: "Ümit sizsiniz" kontra "Ümitsizsiniz".

İlkine bağlanmak, "siz"i tanımayı, tanımlamayı şart koşuyor, oysa bugün buradan bakıldığında görünmüyor(sun)uz ki: Siz de, biz de.

Herkes, hepimiz kalın bozbulanık bir sis tabakasının içinde körebe, duvarlara çarpmaktan kan revan içinde, dolaşılıyor, kendi iplerimize dolanıyoruz.

Bana mı öyle geliyor: Pandora'nın kutusunu kapatmakta gecikilmiş: Umut da sıvışıp gitmiş uzak bir boşluğa doğru.

Elimizden kaçırdıktan sonra, uzunca süre, gökyüzünde kaybolasıya izlediğimiz uçurtma aynı.

Şu var: İçimizde, hâlâ, bilinmedik bir rüzgârın onu bize iade edebileceği beklentisini bekleyenler olduğunu gördüğümüze göre, umuttan hepten umut kesilmediğini söyleyebiliriz.✿

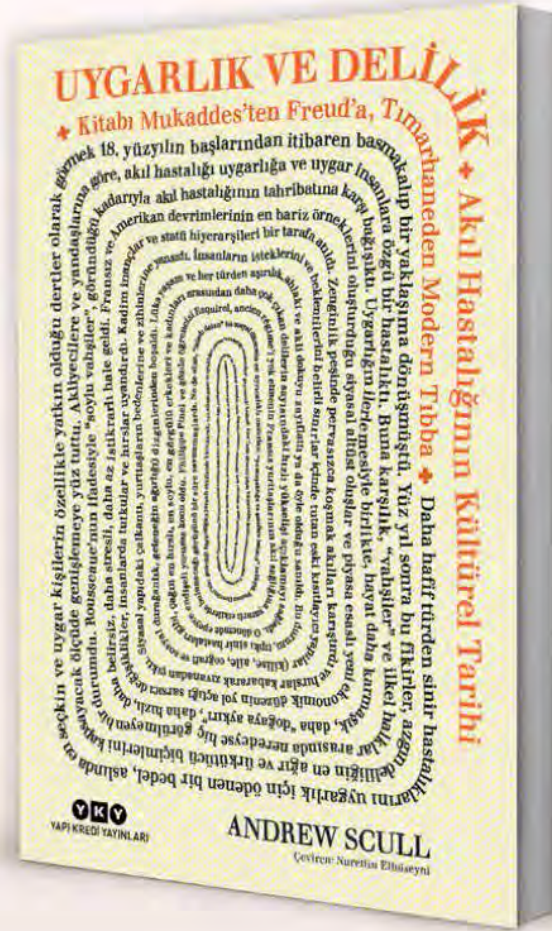

Antikçağ'dan Freud'a, tımarhaneden modern tıbbı... Akıl hastalığının kültürel tarihi: *Uygarlık ve Delilik*

Uygarlık ve Delilik, Antikçağ'dan günümüze çeşitli kültürlerin görünüşte akıldışı ve delice davranışları yorumlamadaki farklı yaklaşımlarını irdeliyor, yazarlar, sanatçılar ve bestecilerin, deliliği bir ilham kaynağı olarak nasıl kullandıklarını örneklerle sergiliyor.

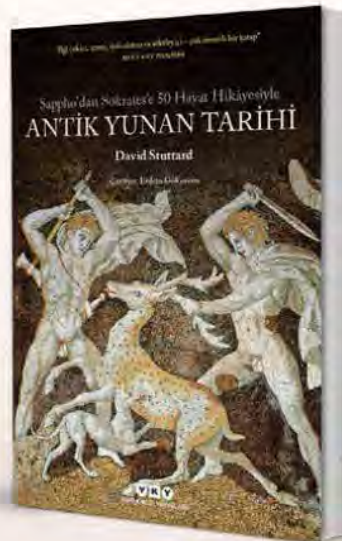
Psikiyatrinin seçkin tarihçilerinden Andrew Scull, kullandığı anlaşılır dil, mizahi unsurları dışarıda bırakmadan yakaladığı iğneleyici alıntılar ve merak uyandırıcı hikâyeleriyle, hepimizi sandığımızdan çok daha fazla ilgilendiren bir seyre davet ediyor.

Uygarlık ve Delilik:
Akıl Hastalığının Kültürel Tarihi
Andrew Scull
Çeviren: Nurettin Elhüseyni
Tarih, 412 s.

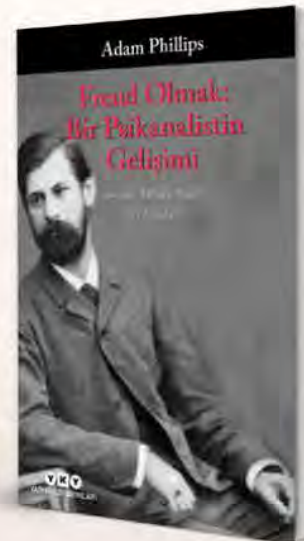

YKY'DE YENİ KİTAPLAR...

**Sappho'dan Sokrates'e
50 Hayat Hikâyesiyle
Antik Yunan Tarihi**
David Stuttard
Çeviren: Erdem Gökyaran
Tarih, 288 s.

**Freud Olmak:
Bir Psikanalistin Gelişimi**
Adam Phillips
Çeviren: Şahika Tokel
Biyografi, 160 s.

Tükenmişlik sendromuna teslim olmuş koskoca bir ülkede ‘kime ne yazacağım’ diyen sessizlik dağının zirvesindeki tabelanın yanına çökmüşüm tek başıma aşağı bakıp duruyorum.

SUSKUNLUK DAĞININ ZİRVESİNDE

Ne zamandır oturup uzun uzun Türkiye’deki siyaset üzerine yazmıyorum.

Olmuyor.

İçimden gelmiyor.

Kelimeleri kafamın içinde bir hizaya sokup, bazı konularda ne zaman arka arkaya dizmeye başlasam karşıma hep tanıdık çıkmaz sokaklar çıkıyor. Ne ben bu kelimeleri bir yere götürebiliyorum ne de kelimeler beni. Arkamı dönüyorum bir bakıyorum, bu sefer geldiğim yollar da kapanmış. Elimde kelimelerle o iki arada bir derede sıkışıp kalıyorum. Tanıdık bir panik atak hissi yokluyor derinlerden bir yerden, kulak kabartmıyorum.

Yazı yazamasam iyi, bizim girdiğimizde birer dutluğu andıran sosyal medyaya ne zaman girsem elim ayağım donup kalıyor. Nicedir ne yazmak ne de bakmak geliyor içimden.

İnternete ne zaman girip haber sitelerinde dolaşsam sanki bütün dünya birleşmiş üzerime üzerime geliyor gibi gözüküyor.

Kala kala hüznü bir sessizlik kalıyor bana...

Susuyorum.

Susmaktan başka bir şey gelmiyor elimden. Zira konuştuklarımın, yazdıklarımın, söylediklerimin, yaptıklarımın nicedir artık bu diyarlarda karşılığı olmadığını biliyorum. Belki bu aynanın karşısında başkaları da çoktandır dikilmiş, kendine bakıyor. Belki benim gibi başkaları da gördü ve aldırmadan konuşmaya, yazmaya, söylemeye inadına devam ediyor ama, benim baktığım aynalarda söylenecek yeni bir söz, kelime, harf kalmamışa benziyor. Sirklerdeki o aynalı odada eğilip bükülüyor ağızdan dökülen noktalar, virgüller, kelimeler, cümleler...

Ah o kelime bükücüler!

Tükenmişlik sendromuna teslim olmuş koskoca bir ülkede ‘kime ne yazacağım’ diyen sessizlik dağının zirvesindeki tabelanın yanına çökmüşüm tek başıma aşağı bakıp duruyorum.

Sessizlikte konuşan insanları daha net görüyormuş insan, bakın bunu da bu dağın başında tek başıma kaldığımda anladım. Sustukça konuşanların sesi daha çok daha çok daha çok yankılanıyor. Sonra dağlara taşlara çarpa çarpa bir ses bir kayadan ne kadar götürürse o kadar hırpalayarak kaybolup gidiyor!

Bazen sadece sıkıntıdan eğlence olsun diye zirveden aşağıya attığım ve yuvarlana yuvarlana düşen bir taş parçası kadar bile değeri yok!

Bundan bir süre önce yazdığım son kitabın adı Eğlencesini Yitiren Ülke’ydi. Kitabın adını benim bir yazımdan esinlenerek koymuştuk. Editörümüz ilk önerdiğinde fazlasıyla karamsar bulmuş hatta

uzun uzun tartışmıştık. Doğup büyüdüğüm yaşadığımız ülkeye haksızlık etmek istememiştim. Bugün bakıyorum Eğlencesini Yitiren Ülke’yi geçeli bayağı olmuş durumda...Artık durumu net bir şekilde özetleyebilmek için ‘aklını, mantığını, vicdanını, ruhunu yitirmiş ülke’ diye kitaplar yazmam gerekiyor.

Ülkenin durumu bizleri her şeyin özellikle sorunların ve çözümlerin daha kolay olduğu çocukluğumuza geri ışınlıyor. Yeni kuşaklar ne ‘mahalle’ kavramını ne de ‘mahalle kavgasını’ bilmez. Yeni kuşaklar bilmez ama çocukluğu büyükşehirlerin vahşi batıyı andıran yeni gelişmekte olan semtlerinde, kibarlaştırmadan yazarsak ‘varoşlarında’ geçirenler mahalleyi de mahalle kavgasını da

Hangi cümleyi kurarsak bu savaş bitecek? Hangi afili yazıyı yazarsak yaşananlara bir son vermeye yetecek? Yine de sussam gönül razı değil.

ânı. Kim eline ne geçirirse Allah yarattı demeden karşı mahallelinin kafasına kafasına vururdu. Hiş bitmeyecekmiş gibi süren kavgada silah dışında hemen her şey konuşturulurdu. Adile Naşit ve Münir Özkul’un karakola düştüğü Yeşilçam filmlerinin sonucu mudur bilinmez, mahalle kavgası karakola gitmeden bitmezdi.

‘Mahalle kavgası’ tam anlamıyla anlatan metafor bu olmalı diye düşündüm. Herkes kendi mahallesini savunma telaşında. Kimin haklı kimin haksız olduğunun artık önemi kalmadı. Hukuk ahlak çok geride kaldı...Tek referans var, mahallenin doğruları. Mahalle ne derse o!

O kadar...

Sadece mahalleye hak vermek için çocuklara tecavüzü bile savunma hattına kadar gerilemiş durumda mevziler. Ya da tam tersi karşıdaki iktidarını kaybetsin diye askere ‘imdat’ düdüğünü öttürmeye kadar gelmiş öbür mahalle.

Herkes herkesin ölmesini, bitmesini, gitmesini istiyor.

Böyle bir kavganın ortasında hainlerle kahramanlar, haklılarla haksızlar, doğru ile yanlış inanılmaz hızlı bir şekilde yer değiştiriyor. Geleceğe yol alan çocuklarımızı bindirdiğimiz kayığı nereye bağlayacağımızı bilmiyoruz. Demiri nereye atacacağız, çıpa hangi zeminde tutacak tahmin etmek imkânsız.

Hukuk ve eğitimde kurallar o kadar hızlı değişiyor ki referans olarak kullanacak kelime, kavram, ilke bulmak zor.

Çok zor...

Aklını yitirmiş, kaybetmiş, delirmiş bir ülkenin üzerinde büyük bir sessizlik bulutu duruyor. Ne yazık ki baharın gelmesi ile bu sessizliği silah sesleri, top atışları, savaş uçaklarının sortileri bozuyor.

Deliliğin bir sonraki evresindeyiz artık.

Bir ülkenin iç sesini yitirdik. Duyamıyoruz. Bir ülkenin içindeki bir diğer iç ülkede binalar top atışı ile yıkılırken o ülkenin diğer bir şehrinde barış içinde, huzur içinde, kulaklarını bütün seslere tıkayıp yaşamak mümkün mü? Oraya düşen ateş buraya düşmez mi? O düşen ateş diğer mahalleyi vurmaz mı?

Bunca yıl savaş muhabirliği yaptıktan sonra bu meslek bana şunu öğretti: Hangi iklimde, diyarda olursa olsun bir savaşı anlamak için cenazelerine iyi bakın.

Şu ölen, öldüren çocukların, halk çocuklarının cenazelerinin kaldırıldığı, oğlunuz öldü, öldürüldü haberi verilen evlere şöyle bir yakından bakın. Aynı fakir mahalleden savaşın iki farklı cephesinden cenazelerin ardı ardına geldiği bu

unutamaz. Zira o mahallelerden dışarı pek çok kişiyi çıkartabilirsiniz ama onların içinden o mahalleleri asla çıkartamazsınız! Birkaç sokağa ya da bir sokağın bir kesimine ‘mahalle’ adı verilen bölgeler çocuklar için cennet ya da cehennemin kesişme noktalarıdır. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde o mahalleler hâlâ varoş olarak adlandırılmazken bazen kız yüzünden bazen iki mahalle arasındaki maçtaki bir iddia nedeniyle bazen de sırf eğlencesine mahalleler kavgaya tutuşurdu. Mahalle kavgasında yaş ayrımı olmazdı. O anda kahvede kaç kişi varsa. Bakkalın önüne kaç kişi toplanmışsa, 7’den 70’e erkek kadın büyük çocuk fark etmez karşı mahalle ile sınırdaki bir yerde kapışılırdı. Ama ne kapışmak. Sanki her şey o kavgaya kadardı ne öncesi ne de sonrası olmayan bir zaman aralığına benzerdi o kavgaya

evlere iyi bakın. Sivasız, kiremitsiz hatta çatısız bu evlerin tek ortak özelliği içindeki benzersiz acının dışında fakirliği...Ateş hep bu evlere düşerken o kor ateş alev alev bu insanların kalbini yakarken ne ile avutacağız kendimizi? Hangi cümleyi kurarsak bu savaş bitecek? Hangi afilli yazıyı yazarsak yaşananlara bir son vermeye yetecek?

Yine de sussam gönül razı değil.

Tüm samimiyetimle yemin ederim ki arıyorum, arıyorum, arıyorum...Yok. Bulamıyorum. Kelimeler mi kayboldu ben mi kayboldum bilemiyorum.

Bazen dayanamayıp kendimi gecenin alaca karanlığında işte böyle yazılar yazarken buluyorum. Bakıyorum mırıldandığım bu kelimeler çok tanıdık. Daha önce yazdığım yazılara şöyle bir göz gezdiriyorum...

Yahu ben bu satırları nerede ise hemen her yıl bir tur yazmışım. Bıkmadan yazmışım. İnalarak yazmışım. Umut ederek yazmışım.Yazdığım kelimelerden her seferinde uçurtmalar yapıp gökyüzüne salmışım.

Dönüp dolaşıp geldiğimiz yer aynı olmuş.Aynı.

İşte bununla yüzleşmek çok koyuyor insana...

Yaşarken yoruluyor insan.

Bu yüzden yazdıklarımı tek tek siliyorum.

Kelime kelime, cümle cümle, satır satır siliyorum.

Yazı yazmıyorsun ama neden tweet bile atmıyorsun diyenleriniz de olabilir.

Sosyal medya bu ülkenin yeni tımarhanesi. Eğer o tımarhanede yer alacaksanız delirmiş bir troll sürüsü ile yaşamayı da göze alacaksınız demektir. Ne yazık ki tarih bugünleri yazarken ‘ilk olarak orası delirdi’ diye yazacak. Siyasetin zombileri orada ortaya çıktı... Zombileşmeden zombilerle yaşayamazsınız! Savaşırken bir kez ısırılınca, siz de ısırılmaya başlayınca zaten zombilerin hangi tarafında olduğunuzun pek bir anlamı kalmıyor. Siz de bu deliliğin bir parçası oluyorsunuz. Zombileşıyorsunuz.

Bakin hâlâ siyasete geledim.Ya da ne bileyim belki de çoktan geldim.

Zira siyaset tam olarak bu işte...

Sonuçları bu...

Ya delireceğiz ya da susacağız.

Bu yüzden kelimeler, gökyüzünde çakan şimşekler gibi kafamın içinde birbiri ile kavga ederken ben susuyorum, susuyorum, susuyorum.

Belki de kendimize olan saygımızı yitirip yaşamaktansa susmak en iyisi!

Elbette kelimelere yeniden inancımızı kazanıp konuşmanın zamanı gelene kadar... 🌸

Batan güneş, dünyayı yine gri, tekinsiz bir hüznün kollarına bırakmıştı. Karanlık artıyor, tanrının ruhu sanki karşıdaki ovanın üzerinde dolanıyordu. Büyükçe bir taş vardı az ileride. Bir hiçliğin kıyısında.

EBEDİ BİR AN

Uzakta bir köy daha o uçsuz bucaksız yer’in yüzünde, batmakta olan güneşin son ışıklarıyla aydınlanıyordu.Az sonra köye giren toprak yolun yanından geçecektim. Girip girmemek konusunda kararsızdım. Girersem günün son ışıklarıyla belki iyi bir fotoğraf yakalayabilirdim.Ama yorgundum. Arabanın çevresine doluşacak köpeklerle ve meraklı köylülerin soru dolu bakışlarıyla savaştığım enerjim kalmamıştı. Bütün gün hiç bilmediğim yollarda dağ tepe dolaşmış, yıllardır yabancı tek kişinin girmedığı uzak ve unutulmuş köylerde aylak aylak gezip fotoğraf çekmişim. Davet edilen tüm evlere girip çay içmiş, dertlerini dinlemiş, meraklarını gidermiş ve fotoğraflarını çekip yoluma devam etmişim. Üşümüş, terlemiş ve kirlenmişim. Şimdi ise bir an önce yolum üzerindeki ilk büyük şehre gidip bir otele yerleşmek, ayakkabılarımı çıkarıp kahve içip keyif yapmak ve bütün gün çekmiş olduğum fotoğraflara bakarak ertesi gün için enerji toplamak istiyordum.Ancak saat fotoğraf çekmek için geç, bir taşra otele kapanmak içinse erkendi.

Bu arada, köye giren toprak yola gelmiş ve ani bir manevrayla köy yoluna dalmışım bile. Köyü, üşengeçliğimden, arabamdan inmeden ağır ağır dolaştım.Akşam yemeği saatlerinde ortalıkta kimsecikler kalmamıştı. Hiçbir yaşam belirtisi olmayan köyün içinden geçip arka tarafına ulaştım. Evlerin bittiği, boş tarlaların ve mezbeleliğin başladığı bir noktada durup arabadan indim.Arabadan biraz uzaklaşıp makinemle etrafa bakındım. Garip, huzurlu bir sessizlik vardı köyde. Köy derken tek bir ağacın ve yeşilliğin olmadığı çamur rengi bir yeryüzü oluşumundan bahsediyorum. Batan güneş, dünyayı yine gri, tekinsiz bir hüznün kollarına bırakmıştı. Karanlık artıyor, tanrının ruhu sanki karşıdaki ovanın üzerinde dolanıyordu. Büyükçe bir taş vardı az ileride. Bir hiçliğin kıyısında. O taşta oturdum. Biraz durdum. Önümde uzanan sonsuz boşluğa, yüzümü okşayan serin rüzgâra daldım.Ve orada adına vahiy diyemeyeceğim bir şey duyumsadım. Orada yalnızdım. O kadar yalnızdım ki dünyada benden başka kimse yoktu. O taş sadece köyün değil, dünyanın da sonuydu sanki.Artık oradan sonra

gidilebilecek başka bir yer yoktu.Tanrının arka bahçesine gelmişim. Kimse beni görmedi. Uzakta köpekler havladı, hava kararmaya, evlerin ışıkları bir bir yanmaya başladı. Oradan gitmek istemiyordum. Bir yer bulmuştum kendime. Fazla sıradan ve çirkindi.Ama burası iyiydi. Bazen böyle olabiliyordu. Hiçbir sebebi yokken olmadık bir yer, insanda derin bir etki, akıldışı bir bağlılık yaratabiliyordu. Sıradan olanın uyuşturucu etkisi dışında, başıboşlukla, aidiyet arzusu arasında yakın bir ilişki vardı. Dünyaya başıboş bir varlık olarak kendini fırlattığında onunla hakiki ve daha derin bir ilişki kurabiliyor ancak bir süre sonra bu kocaman boşluk karşısında duyduğun yalnızlık ve tedirginlikle sığınacak güvenli bir yer aramaya başlıyordun. Çünkü ne de olsa dünya dört tarafı karanlıklarla çevrili ıssız bir adaydı.

O yüzden var olanın yokluğunun hakikatiyle, başka bir deyişle hiçlik duygusuyla anlık ve beklenmedik yüzleşmeler yaşadığın böyle zamanlarda, o güzel ama dehşetengiz zamanlarda, evlerin küçücük pencerelerinde beliriveren o sıcacık sarı ışıklar, ‘dışarıda olan’ın içinde uzaklaşmak istemeyeceği umut ve güven dolu bir yuva duygusu yaratabiliyordu. Tıpkı soğuk, karlı kış günlerinde bozkırın ortasında bacası tüten bir tren istasyonunun bekleme salonu gibi.

İşte ben de orada, o taşın üzerinde, tıpkı o taş gibi bir süre daha öylece durdum. Önümde uzanan sonsuzlukla arkamı dayadığım sarı ışıklı pencereler arasında bir yerde öylece kaldım. Bir an olsun hakikate, hayatın bilgisine yaklaştığımı sandım. O an ebedi bir andı. Sonsuza kadar unutulmayacak, “hayat” dendiğinde akla ilk gelecek anlardandı.

Sonra o ânın fotoğrafını çektim. Neden mi? Çünkü zaman, bir kimsesiz ânlar mezarlığıydı. Çünkü o fotoğraf şahidimdi ki ben o ânı yaşadım. Çünkü fotoğrafta diğer tüm sanatlar gibi bir kendini ve hayatı anlama eylemiydi. Çünkü bir fotoğraf gösterdiğinin dışında ona ait olabilecek her şeyi temsil ederdi. Çünkü her fotoğraf hayat puzzle’ının bir parçasıydı tamamlanmayı bekleyen. Çünkü ben yalnızlığı seviyordum ve yalnız yapılabilecek en güzel şeydi fotoğraf; yalnız yapılabilecek diğer tüm güzel şeyleri saymazsak. 🌸

**Orada yalnızdım.
O kadar yalnızdım ki
dünyada benden başka
kimse yoktu. O taş
sadece köyün değil,
dünyanın da
sonuydu sanki.**

KAPTAN'IN ŞİİR DEFTERİNDEN YİRMİ DÖRT KARE PERA

Başında kasketi, omzunda uzun atkısı, deri çantası, yelesi saçlarıyla bir masalın içinden geçer gibi yürüyen Attilâ İlhan, Pera'da romantik bir sonbahar yolcusudur.

Vurgunu olduğu sonbaharı camlarda ağlatan, Sisler Bulvarı'nda sararmış yaprakları usulca savrultan, solgun ağaçlarıyla eylülü ürperten, akşamları dağılan sonbahar bulutlarından yalnızlıklar giyinen, titrek dudaklarında sarışın bir kederle korkudan gözleri sislenen kadınları seven Attilâ İlhan, Pera kayıtlarından biridir.

1. Abanoz Sokağı:

Randevuevleri ile Attilâ İlhan şiirlerine girer. Sakızağacı'nın yeni ismi Atıf Yılmaz; Abanoz'un yeni ismi de Halâs'tır. Anlamı, 'kurtuluş'tur. Bu yeni isim, Abanoz Sokağı'nı fuhuştan kurtardığını düşünen yetkililerce 1970'lerde verilir. Abanoz Sokağı, resmi ilk genelevdir. 1908'de İkinci Meşrutiyet ilan edilince, dağınık ve denetimsiz çalışan evler, bir araya getirilir. Şimdi, aynı sokaklardan geçenler, Pera'da aslında çok şey değişmediğini kolayca fark edebilir.

2. Asmalımescit: Burası, bir yanda Rumlar, yeraltı barları, dolmuş durağı, eski Bizans Otel'i bir yandan da güzel rakı içen kadınların kadehlerini içli bir şarkıya başlarcasına mikrofon gibi tuttuğu ve hüznünlendikçe güzelleştiği bir yerdir. Kalbinin fotokopisini aşk zannedenler için bir gecelik unutkanlıktır.

3. Aynalıçeşme: Kaptan'ın bekâr odası penceresinden gökyüzü olmak istediğini anladığı mekân, büyük haritaların gizli sokakları gibidir. Pera'dan zaman zaman başrol çalan atak bir figürandır.

4. Büyük Parmakkapı Sokağı: Bir taksi güzergâhı olan bu sokağın taşra meyhanelerini hatırlatan bir havası vardır. Şair, bu sokakta zamanın nasıl aktığını fark edemez.

5. Cumhuriyet Caddesi: Gönderilen kartpostalın üzerindeki resimde yer alan bu cadde, Kaptan'ın her köşebaşında kendisiyle karşılaştığı yerdir.

6. Cihangir: Kaptan'ın şiirlerinde Amerikan Barı ve bir taksinin güzergâhı ile gündeme gelen bu semt; Peralı paralıların 'önce gözden düşür, ucuza kapat, sonra bir gecede Ülker Sokağı'nı temizle, ardından da ulaşılmaz kıl!' fömülü işlettikleri bir değişim, dönüşüm sembolüdür.

7. Galata: Rıhtımındaki eski bir liman kahvesi, feryat eden, sevilmeyen kulesi ve cinayet işlenen köprüsü ile anılır.

8. Galip Dede Caddesi: Attilâ İlhan'ın bir şiir kişisi gibi gördüğü mekândır. Beyoğlu'nda gece hayatının bütün görkemiyle yaşanmaya başlandığı ilk duraktır. Yine bu caddede bulunan Teutonia Kulübü, pazar günleri Nazilerin toplanma mekânıdır.

9. Haliç: Galata, Tophane gibi rıhtımı, ağlayan yaşlı şilebi ile görünürken aynı zamanda denizine

dökülen bir avuç kan ile de bir cinayetin şahididir. Ayrıca Mütareke Dönemi'nde içine 'kıpkızıl bir kor düşen' halk, Haliç'te yaşayan Müslümanlardır.

10. Hasköy: Bahriye Kahvesi ve müdavimleri ile Birinci Dünya Savaşı ve Mütareke döneminin psikolojisini yansıtır.

11. İstiklâl Caddesi:

Bu cadde; ışıklı atmosferi, Büyük Leyla adlı hayat kadının gençliğini tükettiği Tokatlıyan Otel'i, sıkıntılı zamanlarda gidilen Baylan Pastanesi ve Alkazar Sineması'yla Kaptan'ın şiirlerinde görünür. Her on yılda bir kimlik değiştiren Pera'nın başkenti, kaldırımsız bu caddenin arka sokakları, can hangi rüyayı çekerse, gözün onu görebileceği kadar kadar renklidir. Gecenin kendi içinde ne kadar çok türü olduğunu, en çok da bu caddenin arka sokakları anlatır.

Aşk, bu caddenin arka sokaklarında her cumartesi gece mesaisine kalır. Hüzün, bu caddenin arka sokaklarında, her pazartesi sonsuz bir melâl gibi, ârafta kuşatılmış sonsuz bir özleyiş gibi geçer. Sonrayı bekleyen ânlar, bu caddenin arka sokaklarında yaşamaya küser. Çünkü bu caddenin ara sokaklarında her şey bir geceliktir.

12. Kallavi Sokağı:

Attilâ İlhan'ın muhayyel aşkı Belma Sebil'i gördüğü ve oradan geçişini bir esnaf kahvesinde beklediği bu yer, güzel öykülerin kenarında açtığı bir uçurumdur.

13. Kalyoncu Kulluk

Sokağı: Attilâ İlhan'ın Beyoğlu'ndan söz ederken olumlu yaklaştığı tek mekândır. İlhan, Beyoğlu'nun bütün kirinden arınmak için Ömer Haybo -kendisi- ile Kalyoncu Kulluk'ta camlarına gün ve namus aydınlığı, yaşama sevinci vurmuş herhangi bir berber dükkânı önünde buluşmayı teklif eder. Burası şimdi, mekânlarında beyaz ışıklar yandığında; konsomatrislerin kibarlıklarını, inceliklerini bir sonraki geceye dek izne çıkardığı, herkesin bir anda kendisi olduğu, o çok makyajlı, herkesle flört halindeki kadınların, bir anda zil çalmış, okul paydos olmuş gibi kendilerini dışarı attığı, Ankara Rüzgârı'yla birlikte metrekare başına en çok pavyonun, gece kulübünün, meyhanenin düştüğü sokaktır.

14. Kasımpaşa: Kayıkla Haliç'e geçilen ya da yorgun akşamlarında dolaşılan bir mekândır.

15. Kuledibi: Arka sokaklarındaki Yahudilerle ön plana çıkarılan, eskimiş bir İstanbul fotoğrafıdır.

16. Sıraselviler Caddesi: Maksim Gazinosu, şairin çocukluk arkadaşı Gülşen'in mutsuz evliliğinin acısını alkolle boğmaya çalıştığı caddedir.

17. Şahkulu Sokağı: Attilâ İlhan şiirlerine, yalnızlık, yabancılaşma ve ölüm kavramlarıyla giren, ısıklı uzun süren sokaklardan birdir.

18. Şişhane: Yokuşunda yol alan tramvaylar ve otellerinde uyuyan pavyon kızları ile anılan bir mekândır.

19. Taksim: Harbiye yolu ile hatıraların canlandığı, bir şoförün yapacağı seferin aktarıldığı dizelerin yanı sıra, meydanı, yaşlanmayan çiçekçi çingene kızları, akışan insan seli ile renk ve ışık denizine dönüşen bir eğlence merkezidir. 1980 sonrası oluşan yeni bir arabesk kültürün, kimliksiz değişimin adresidir.

20. Tarlabası: Bir yanda arka sokaklarından birinde kaynak yapan bir adam aracılığıyla 1940'ların faşizmini sembolize eden; diğer yanda yoksulluğun ve yalnızlığın gizli bir kefen gibi giyildiği bekâr pansiyonlarından içli şarkıların yükseldiği, yağmurlu akşamüstlerinde karanlık adamların ve adımların sıklaştığı, gece yarılarında ara sokakların kılık değiştirdiği 'öteki' semtlerden biridir. Gündüz görülmeyenlerin gece seyredildiği hafta sonlarında Tarlabası; adına eğlenmek denilen alkol, müzik, dans ve seks fiiks menülü, üçüncü sınıf bir ganimet, bir yağmadır.

21. Tepebaşı: Bir yanda Emperyal, Royal, Bristol gibi otelleri ve Cumhuriyet Bahçesi'yle evsiz barksız, parasız bir şairin yaşadıklarını yansıtan; diğer yanda Gardenbar meyhanesiyle şairin arkadaşı Gülşen'in mutsuz evliliğinin sıkıntılarından uzaklaşmak için alkole başvurduğu bir mekândır.

22. Tophane: Hapishanedeki bir mahkûmun rıhtımdan hareket eden bir geminin acı sesiyle irkildiği; iskelesindeki sarhoşları ve şirketleri ile dizelere taşınan bıçkın bir semttir.

23. Topraklıle Sokağı: Randevuevleri ve saklı kumarhaneleriyle Abanoz Sokağı'na komşudur. Bu sokak, özellikle hafta sonlarında bağlama sesleriyle derinleşen bir karanlıktır.

24. Yüksek Kaldırım: Kaptan'ın sevdiği kadını, Maria Missakian'ı, düşündüğü, ismini bilmediği bir kadınla baktığı ve bir hayat kadının çalıştığı yerdir. Ara sokakları kısa filmlere benzeyen bu yokuş, Pera'nın 'taşralı mektebi'dir.

"Rock'ın düşkün kralı,
sekiz yaşında bir kız çocuğu ve
yirmili yaşlarında uzun saçlı
genç adamların olaęanüstü
öyküsü..."

YeniKitap

/profilkitap /profilkitap

 profil
"biz kitaba inanıyoruz"

Herkesin türküsü kendine. Babaannem “Pencereden kar geliyor” dinler, Urla’da bir er çarşı izninde kalbine batan kıymıkları “Değme felek” mırıldanarak temizliyordu. Benimki “Ah İstanbul”. İlle bir kış günü, fona uyması için deniz kıyısında, tercihen hava ayaza çekmişken, bir doz alırım. Bugünlerden birinde Cengiz Özkan “Beğleri yudan sen değil misin?” dediğinde İstanbul belki beni de yutar. Ama ne gam? Değil mi ki bu türkü bir kere söylendi, artık bütün sırlar ifşa olmuştur. Zamane çocuklarının dediği gibi, “şimdi İstanbul düşünsün.” Şuraya bir Cengiz Özkan röportajı iliştirdim, ricamdır, okurken Ah İstanbul dinler misiniz?

ÂŞIK VEYSEL’İ SEVSENİZ BÖYLE Mİ OLURSUNUZ?

Bir röportaja başka bir hikâyeyle başlanmaz ama bu hikâye bu röportaj için önemli. Ali Ekber Çiçek 12 yaşındayken, halası onu Ankara’ya Muzaffer Sarısözen’e götürür. Sarısözen onu görünce “Tamam, işte aradığım bu” der. O zamanlar Yurttan Sesler Korosu’nun her cuma günü programını yapmaktadır. Çiçek orada “Benden selam söyle o güzel şaha” isimli bir deyişi söyler. Gerisini o anlatsın:

“1949’a kadar TRT’de Alevi deyişlerinin çalınması yasaktı. Sarısözen uzun zamandır Alevi deyişlerini radyoda çalmak için bir yol arıyormuş. Hatta o dönemde, Hacı Taşan çok ünlüydü. Sarısözen’e demiş ki, ‘Ben de Aleviyim. Bu deyişleri bana niye okutmuyorsun?’ Sarısözen, ‘İşte sorun da burada. Senin Alevi olduğun biliniyor. Bu çocuk da Alevi ama henüz 12 yaşında. Sana söyletsem ‘Alevi-Sünni ayrımı yapıyorsun’

Bu toplum sazı sever. Bir de anlayabilseydik. Bir saz her şeyi anlatır. Deyişlerin satır aralarında hayata ilişkin şeyleri bulursunuz.

diyecekler. Ama Ali Ekber için onlara ‘Bakın ben 38 yaşındaki Hacı Taşan’a bozlak okutuyorum. Ama bu çocuk köyünde ne duyduysa onu öğrenmiş. Biz de onu çaldırıyoruz’ diyeceğim.”

Böylece deyişler TRT repertuarına girer. Bu 12 yaşındaki çocuk sonrasında halk müziğinde bir efsaneye dönüştü. Onun “Öğrencim, benden nasihat aldı,” dediği Cengiz Özkan’la buluştuk. “Herkes türkü dinler, türkücüler Cengiz Özkan,” diyorlar, o kadarını söylemek haddim değil ama Ali Ekber Çiçek’in de Âşık Veyssel’in de havası ondan yana esiyor.

HER SINIFI AYRI BİR SEMTTE OKUDUM

Ailemiz Sivaslı. Aile Sivaslı olunca, evde hep âşıklar, ozanlar dinleniyor. Plaklar vardı bizim çocukluğumuzda. Çok değerliydi onlar, herkeste yoktu. Onları dinler, kendi kendimize öğrenirdik. 9 yaşında babam, amcaoğluyla beni küçük bir sazla kurs gibi bir yere gönderdi. Amcaoğlu biraz ters bir adamdı, bir kere gittik kursa, o devam etmedi, saz bende kaldı.

Çağlayan’da Mustafa Budan diye bir abimiz vardı. Yıl 1980. Oturduğumuz mahalle politik. Biz varoşlarda yaşıyorduk. Birinci sınıfı Çağlayan’da, ikinci sınıfı Gültepe’de, üçüncü sınıfı Çeliktepe’de, dördüncü sınıfı Kurtuluş’ta, beşinci sınıfı -artık bir gecekondumuz olmuştu Ecevit Mahallesi’nde- bitirdim. Zaten Şişli Etfal’de doğdum ama sorarlarsa Sivaslıyım diyorum. O zamanların Çağlayan’ı çok güzeldi. İnanılmazdı. Halen görüştüğüm insanlar var. Mustafa Budan’ın dershanesi çok ciddi bir eğitim veriyordu, oradan çok müzisyen çıktı. Mini bir konservatuvar gibiydi. Benim teyzemin kızı Gülseren vardı, o da şan bölümüne girmeye çalışıyordu. O dershaneye gidip gelmeye devam etti, ben de yanında gittim. “Bülbülüm altın kafeste” türküsünü söylüyorduk, düşünsenize. Öğrendim ki, konservatuvar diye bir okul varmış. Babama “ben konservatuvara gideyim” dedim, o zaman da parasız turizm otelcilik lisesini kazanmışım. Babam inşaat işçisiydi, 10 gün çalışıyor, 20 gün yatıyor. Yine de gayet demokratik bir şekilde “tamam” dedi.

KASETLERİ GÖMER TÜRKÜLERİ EVDE SÖYLERDİK

80 oldu, kasetleri gömdük. Ben Rahmi Saltuk’u çok dinledim ama asıl âşıkları... Onları dinlemeye doyamazdım. Âşık Daimi, Ali Ekber Çiçek, Âşık Divan’î, Davut Sulari, Feyzullah Çınar, Abdullah Papur, Âşık Veyssel, Neşet Ertaş, Muharrem Ertaş, Mehmet Ali Karababa, Çekiç Ali, Rıza Aslandoğan, eski âşık çalıp söyleyen kim varsa. Kasetleri gömdük ama evde türkülerini söylemeye devam ettik, 9 yaşından beri babam “Oğlum çal bir şeyler” derdi, çalardım.

ALİ DEME VELİ DEME

Benim çocukluğumda Alevi deyişleri hâlâ yasaklıydı. Lanet Yezidi diyemezsin, Ali diyemezsin, Veli diyemezsin, hak diyecekmişiz, hû demeyecekmişiz, diyorum ya Rahmi Saltuk’un kasedini gömdük. Bizim eve kırmızı çarpı konmuştu 1979’da. Maraş olmuştu, Çorum olmuştu, Sivas olmamıştı, o da 93’te oldu. Biz bundan tabii ki rahatsızsınız. O ozanların söylediği şeyleri söylüyoruz, onlar ne diyor, dava insanlık davası, yol bu yol diyor. O türküler niye yasaklandı, nasıl yasaklanır? Burada sazı kültürel anlamda, dinî anlamda kullanan bir kitleyi yok sayıyorsun. Biz kendi işimize bakalım, siz kendi işinize bakın. Sivas 93’te oldu. Bence 20. yüzyılın yüzkarasıdır. Ama bunu bu yalancı basın öyle küçük gördü ki... Utanç vericiydi. Bu sene anmaya gittik, zaten acımız var, her tarafımızı çevirmişler. Beni koruma sen, rahat bırak. Mağdur edilen benim, ben yine mağdurum. Hasret benim yakın köylümdü. Hep dinlediğimiz insanlardı. Nesimi Çimen, Muhlis Akarsu, Hasret. Metin Altınok. Böyle insanlar gitti.

EKONOMİ GİBİ MÜZİK DE KAYIT DIŞI

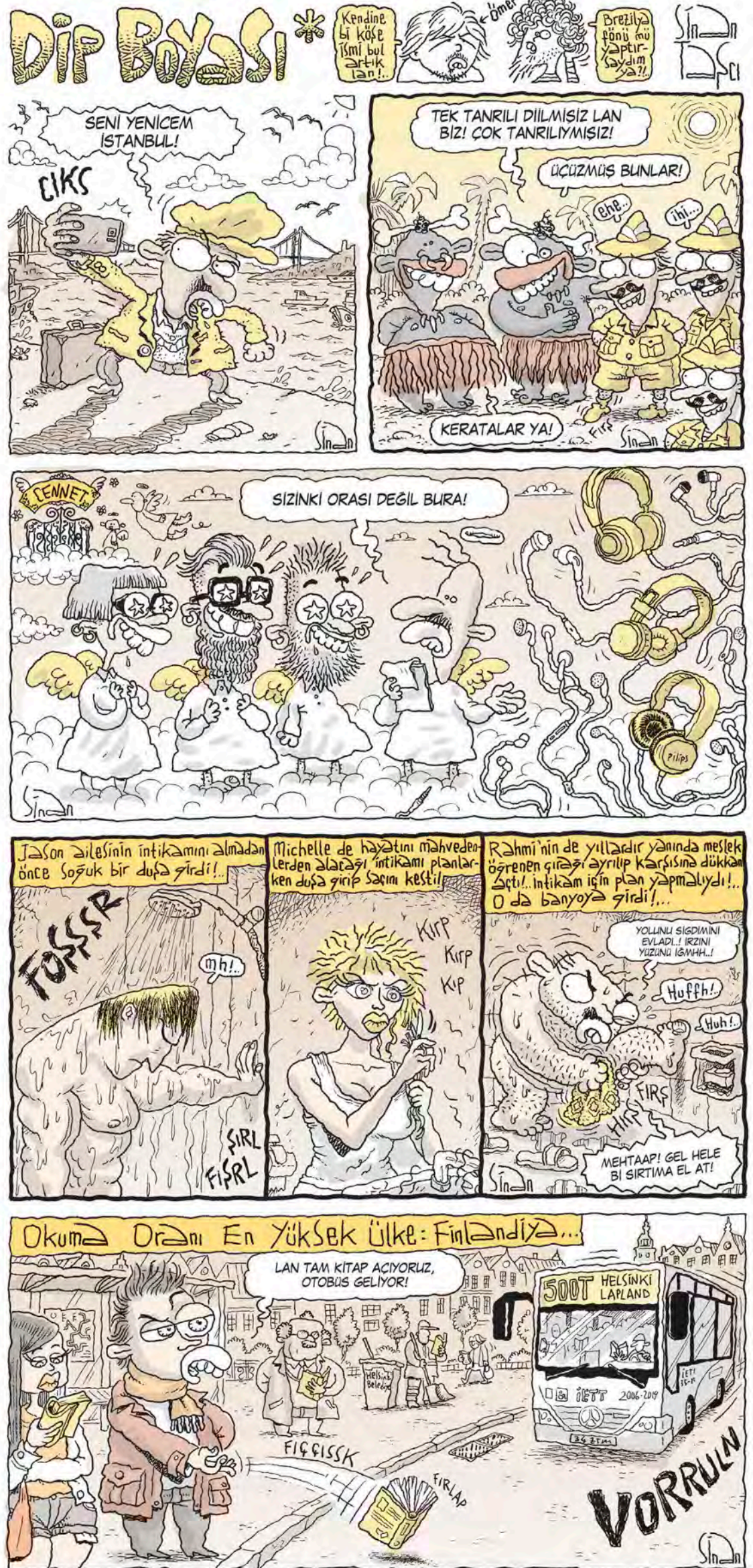
Yazılı çok kaynağımız yok. 40 bin tane köy hesaplayın Türkiye’de. 40 bin köyden bir türkü alınsa 40 bin türkü yapar. Şu anda TRT repertuarı 7 bin ediyor. Hiçbirinin kaydı yok, kayıtdışı ekonomi gibi kayıtdışı müzikler de var. Sarısözen 1930-40’larda derlemeleri yapmasıydı, birçok şey kaybolurdu. Birçok şey de kayboldu aslında. Zazaca, Ermenice, Süryanice derlemeler hep çöpe atıldı. Bütün bunlara rağmen halk müziği her zaman dinlenen bir müzik. Bu halkın kozmik bilgileri uzun havalarda. O çaldıkları ilkel dediğimiz aletlerin içinde. Özelde bağlamada tabii. Bu toplum sazı sever. Bir de anlayabilseydik. Bir saz her şeyi anlatır. Deyişlerin satır aralarında hayata ilişkin şeyleri bulursunuz. Abdal Musa “varını ver yoğunu bul” diyor. Hacı Bektaşî Veli ya da Pir Sultan

Abdal. Bir Yunus Emre'yi, Pir Sultan'ı bildiğimizi zannediyoruz ama idrak problemi yaşamasak bu durumda olmazdık. Âşık Veysel'i sevmeyen olur mu? Ama söylediğinden bir şey anlasa bu toplum bu halde mi olurdu? Onun şiiri de mükemmeldir. Türkçenin de şairin de hası ordadır. Şu an öyle bir ortam var mı konservatuvarlarda? Meşk ortamları yok oldu. Âşık Veysel'in şu fotoğrafındaki meclis belki ayda yılda bir toplanır. Cem olduğunda belki. Eski sarılma yok. Nektarı düşün, sulanmış. İçi boşalmış. O zaman yapılan işlerin erimi diye bir şey yok. Mekansız işler. Bir Hafız Kemal bana göre sonsuza kadar dinlenebilir. Ben ona süre koyamam. Her zaman etkilenirsiniz.

BUGÜNKÜ DURUMU NE BİLEYİM BEN?

Konservatuvarda hem armoni, hem sanat müziği, hem Batı müziği hem de halk müziği eğitim aldık. O açıdan çok şanslıydık. Çoğu insan bölümü dışında alanlara kaydı. Sınıf arkadaşım Aşkın Nur Yengi. Abı, Sezen Aksu'nun vokalistiydi, o da sonra oraya gitti. Biz altı kişiydik bağlama çalan, bir tek ben mezun oldum bağlama bölümünden. Hepsini bir yere gitti, biri vefat etti, diğerleri dağıldı. Bir de ben üçüncü yedek olarak kazanmıştım. Hem yedekten girip hem de tek bitiren oldum. Kazanamadığımı ilk öğrendiğimde Osmanbey'de ağlayarak yürüyordum. Sonra öğrendim ki bir liste daha asılacakmış. Üçüncü yedek olarak kazandığımı görünce mutlu oldum. Mezun olduktan sonra master yaptım, akademiye giremeyince mecbur askere gittim. Sosyal son o da tabii. Dönünce albüm yapmayı düşünmüyordum açıkçası. Jasmin diye küçük bir bar vardı, orada salı günleri çalmaya başladım. Sonra dinlemeye gelen bir arkadaşım "Biz her salı gelebiliriz, kaset çıkararsana" deyince, "param yok" dedim. "Her gün altılı oynayacağına albüm yap" dedi bana çengeli attı. Metin Karataş da o ara stüdyo almıştı. Borçlanmak kaydıyla anlaştı. İlk albüm imece usulu oldu. Kimse beş kuruş para almadı. Gelenler zaten nevaleyle geliyordu. Erkan Abiyi (Erkan Oğur) de okuldan tanırım. O da geldi sağ olsun. Albüm bitti, bastırmam gerekti. Erkan Abi "Unkapanı'nda Hasan var gel tanıştırayım" dedi. Geldik Unkapanı'na, biri koli taşıyor. "Hasan Saltık'ı arıyorum" deyince "Benim" dedi. "Hah" dedim o an, "Bu olur." Ben çok albüm yapan biri değilim İki üç senede bir denk geliyor. Halk müziğinin bugünkü durumu ne diye soruyorlar, ne bileyim ben? Ben çalışıyorum kardeşim. Siz düşünün. Estetik anlamda baktığımızda neredeyiz, kısaca şu cevabı vereceğim size. 1930'larda taş plak Münir Nurettinler, Hafız Kemaller ve Serdar Ortaç. Bu tabloyu ortaya koymaya yeterli. 70-80 senede bir toplum nasıl bu hale geldi? Bunu düşünmek lazım belki de. *

Osmanlılarda “hırs-ı piri” diye bir deyim vardır. “Yaşlı hırsı” anlamına gelir. Çünkü yaşı ilerledikçe hırsı artan, dünya malına ve değerlerine daha sıkı sarılan insanlara rastlanır sık sık.

YAŞLILIK

Sophokles, insanların tekrar çocuklaşmak için yaşlandığını söylemişti. Bu sözde herhalde doğruluk payı var. Çünkü insan, yetişkin hırslarından yarınmaya başlayınca, çocuk saflığına tekrar dönme olanağına kavuşuyor.

Bir zamanlar Samuel Beckett’in gençliğe dönmek istediğini belirten bir sözünü okumuştum. Gençlik hırslarından, ateşli duygulardan, acıyla kıvrınmalardan bir cehennem gibi söz ediyor ve yaşlılıkta kavuştuğu huzuru kaybetmek istemediğini söylüyordu.

Ama herkes bu düşüncede değil. Ernest Hemingway gibi, yaşlı bir adam olmaya dayanamayan ve elden ayaktan düşmeden hayatına kendi elleriyle son verme iradesiyle tüfeği ağzına sokup ateş eden yazarlara da rastlanıyor.

Hırslanmak yerine olgunlaşmak

Osmanlılarda “hırs-ı piri” diye bir deyim vardır. “Yaşlı hırsı” anlamına gelir. Çünkü yaşı ilerledikçe hırsı artan, dünya malına ve değerlerine daha sıkı sarılan insanlara rastlanır sık sık.

Oysa, ihtiras gençlik döneminde kalmalıdır. Çünkü genç bir insan kendisini ispat etmek, bu dünyada bir yer tuttuğunu kanıtlamak ihtiyacıyla kıvrır. Bu dürtü onu bazı aşırılıklar, sivrilikler yapmaya da iter. Bunu anlamak mümkündür.

Ama insan yaşlandıkça olgunlaşmalı, yeni yetme bir genç gibi kendini ispat etme çabasından vazgeçmelidir.

Çünkü artık yarışta değil jürededir. Altın değil sarraftır. Değerlendirilen değil, değerlendirendir.

Bu yüzden egosunu kontrol altına almalı, gençlerin önünü açmalıdır.

Ama ne yazık ki herkes bu olgunluk eşiğine erişemiyor ve hırs-ı piri içinde çırpınıp duruyor.

Yaşlılık konusunu işleyenler

Edebiyatçılar, hayatın her alanı gibi yaşlılık üstüne de çok düşünürler. Bazıları da bu konuda koca kitaplar yazar. Benim en sevdiğim yaşlılık romanı Italo Svevo’nun Senilita’sıdır.

André Maurois, Yaşam Sanatı adlı kitabında, yaşlılıkta para tutkusunu incelemiştir. Zengin ve yaşlı bir adamdaki para hırsı hepimize saçma gelir. Çünkü zaten kalan yıllarını refah içinde geçirecek parası vardır. Niçin her gün altınlarını sayarak, en ufak eşyasını kilit altına alarak, sürekli bir soyulma paranoyasına kapılarak yaşar ki?

Maurois bu soruya çok güzel bir cevap veriyor. Yaşlı adamı delirten şey parasız kalma korkusu değil. Davranışlarının sırrı, hayatında paradan başka bir tutku kalmamış olmasında. Artık ne aşk kalmıştır, ne cinsellik ne de başka bir tutku.

Hırsıla sarılabileceği tek şey altın, hisse senedi, mal mülk gibi maddi değerlerdir.

47 yaşında ölen Çehov’un da yaşlılıktan söz etmesi ne garip değil mi? Bu büyük yazar, yaşlanma fırsatı bulamamış gibi gelir bize.

Ama ona göre durum bu değildi. Diğer Rus yazarları gibi o da 30 yaşına gelmiş olmayı “gençlik çağının geride kaldığı dönem” olarak adlandırıyordu.

Eskiden yaş kavramı farklıydı elbette.

Anlı şanlı IV. Murad 27, İsa ve Mozart 33 yaşlarında ölmüşlerdi.

Karga, kaplumbağa, sazan balığı bu kişiliklerin kaç misli ömre sahip.

En iyisi hırs-ı piri’den uzak durmak ve dünyaya, “Biz dünyadan gider olduk / Kalanlara selam olsun” diyen Yunus olgunluğuyla bakma aşamasına ulaşmak. Bu konuyu, genç sayılacak bir yaşta kaza sonucu ölen Albert Camus’nün çok sevdiğim bir sözyle bitireyim:

“Belli bir yaştan sonra her erkek, kendi ‘yüz’ünden sorumludur.”

İnsan yaşlandıkça olgunlaşmalı, yeni yetme bir genç gibi kendini ispat etme çabasından vazgeçmelidir.

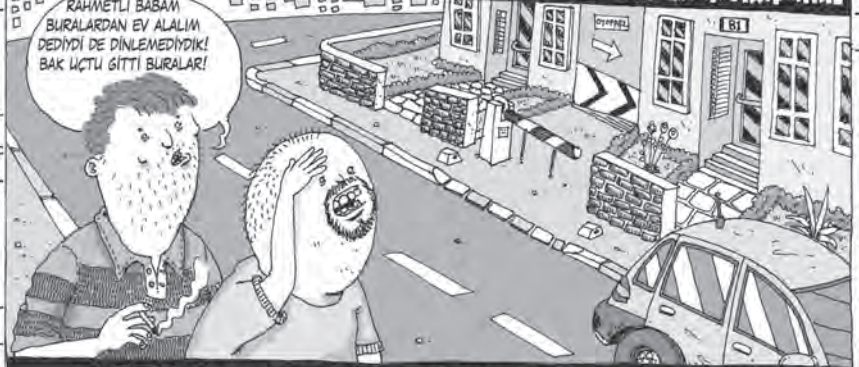
KAMU SPOTU

TEVFIK
MERKUT

GEÇEN SENE-
LERDE TAHTINI
URUGUAY’A
KAPTIRAN
KANADA’NIN
TÜRKİYE’DEN
GİTME GEYİĞİ-
NE TEKRAR
MEZE OLDUĞU-
NU BİLİYOR
MUYDUNUZ?

ASLINDA 250-300 BİN LİRA OLSA HADIMKÖY’DEN ARSA KAPA-
TICAN HACI DİYENLERİN %87’SİNİN 20 BİN LİRAYI BİLE BİR
ARADA GÖREMEDEN HAYATA GÖZLERİNİ YUMUĞUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

ZATEN 20 BİN LİRAYI BİR ARADA
GÖREN DE 2005 CLIO ALIR,
DİZEL MANUEL OHH MISS!!!

Boş
takinisi
olanlar
dramanın
derleği

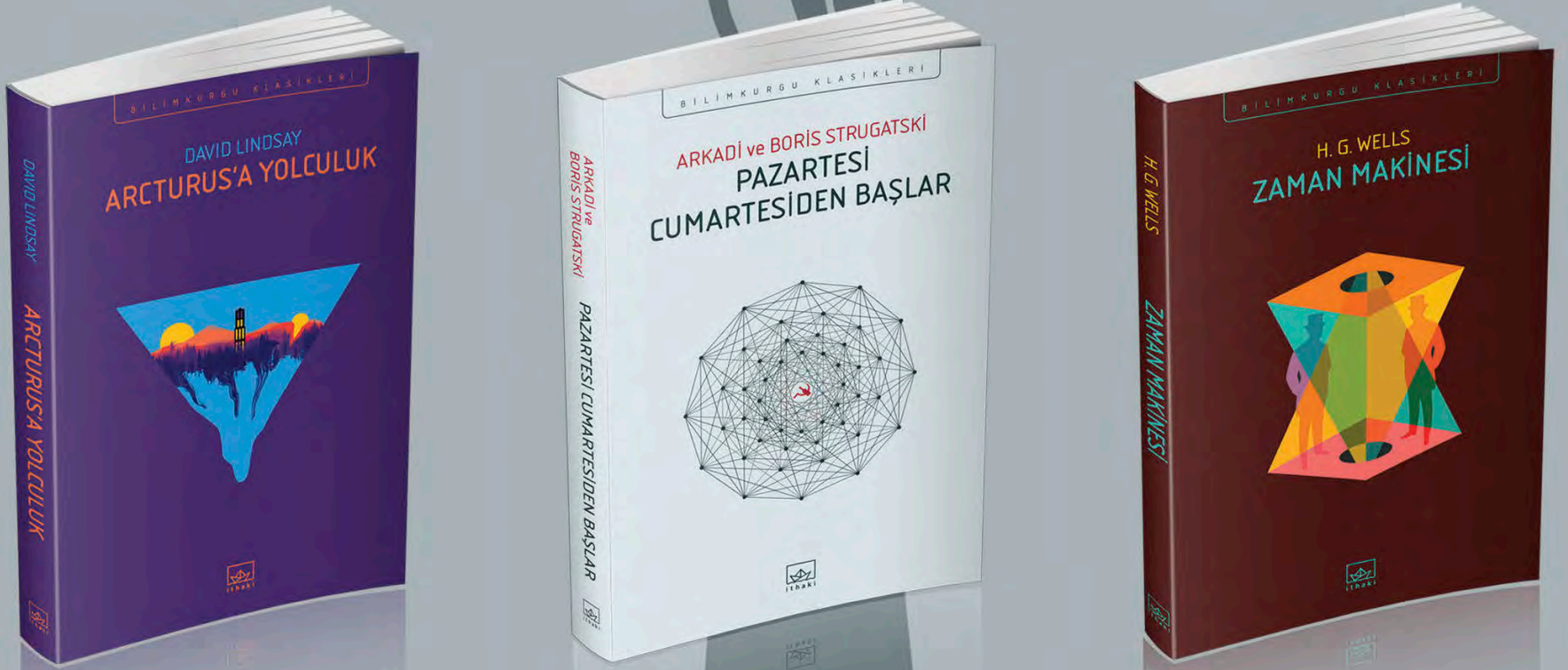
ÇOKOMELİN
PİYASADA
KALABİLMESİ
İÇİN “90’LARDA
ÇOCUK OLMAK
MAFYASININ
FİRMAYAYILDA
2 MİLYON TL
BAĞIŞ YAPTI-
ĞINI BİLİYOR
MUYDUNUZ?

ACİLEN
90’LAR
ROMANTİZMİNİ
BIRAKMALISIN
!!!

40
Çokomel
kağıdını
düzlerdik
platformu

BİLİMKURGU KLASİKLERİ

BİLİMKURGUYA YÖN VEREN BAŞYAPITLAR İTHAKİ'DE!

Bunca yazarımız var. Neden hep Türkiye'yi yazarlar? İlle oralara gitmek de gerekmez. Kafka, Amerika'ya adım atmadan yazdı, 'Amerika' adlı kitabını.

TÜRKİYE UZMANI TÜRKLER

Soracağım soru, ıstırabımın, infialimin ifadesi. Bunca yazarımız var. Neden hep Türkiye'yi yazarlar? Biri cesaret etsin istiyorum. Mesela New York'u yazsın. Romanı New York'ta geçsin. New York'lular, bir de İstanbullu bir yazarın gözünden kendi şehirlerine, insanlarına baksın. Yüzlerce yazarımız var, yurtdışına giden, orada okumuş olan, oraya yerleşen. Hangisi gittiği yerde, gittiği yere ilişkin yazdıklarıyla tanınıyor? Bırakın tanınmayı, bir şey yazdı mı?

Yerellik içimize sinmiş. İlle oralara gitmek de gerekmez. Kafka, Amerika'ya adım atmadan yazdı, 'Amerika' adlı kitabını. Bu sade Türklerin derdi değil. Kendini ezik gören her ülkenin yazarı böyle. Yazmaması kabiliyetsizliğinden değil, ezikliğinden. Cesaret edememesinden. Bir Amerikalı, İstanbul'da Abdülhamit döneminde geçen dedektif romanları yazabiliyor. Kitapları ödül de alabiliyor. Bir Türk'ün, bir Hintli'nin, "New York'un, New Amsterdam diye bilindiği günlerde geçen aşk hikâyesi yazsam,"

demeyi aklından bile geçirebileceğini tahmin etmiyorum. 'Taranta Babu'ya Mektuplar', 'Jakond ve Siyau' gibi eserler veren, Nâzım Hikmet bir istisna Türk edebiyatında.

Bir yazar, yerel kalarak dünyanın takdir ettiği edebiyat yapabilir. Onlardan çok var. Yazdıkları ülkelerinin sınırları dışına çıkmayan, romanlarının yerel kahramanlarıyla aynı dili konuşan, şiir yazan nice Nobel ödüllü yazarı var çeşitli ülkelerden.

Türk, Türkten başka bir şeyle ilgilenmezse, Türkün Türkten başka dostu niçin olsun ki?

Akademisyenlerimiz de farklı değil. Tabii ki yurtdışında doktora yapan Türk Osmanlı tarihçisi olsun. Cumhuriyet'in ilk yıllarında yakın tarihimize düşmanca bakmamız nedeniyle, istisnalar haricinde iki kuşak ara verildi, ciddi Osmanlı tarihçileri yetiştirilmeye. Ama neden ABD tarihçisi olarak tanınmış akademisyenlerimiz yok? Tabii ki yurtdışında doktora yapan Türkler, tezlerini Türkiye'ye özgün araştırma konularına ayırsınlar. Ama neden bir Türk, Eskimolar'da aile yapısı üzerine bir tez hazırlamasın? Türkiye'nin ilgi alanı dışındaki sosyal konularda, öğrencilerini tezler yazmaya üniversite hocalarımız neden teşvik etmesin?

Batı'nın da Türklerden, Hintlilerden ya da başkalarından beklentileri farklı değil. Onlar, dünyada istedikleri yerde istedikleri konuyu araştırarak, uzman kesilip kitap yazacaklar... Sana, ister Shakespeare uzmanı ol, ister klinik psikolog, bu konuları bilmek haddin değilmiş gibi, kendi ülkenle ilgili şeyler sormakla yetinecekler. Sen de bu oyuna düşüp, bu beklentiye gerçekleştirip, sazi alacaksın eline.

Ya da, sırtında yumurta küfesi, cılız sesinle Batı'ya saldırırsın çifte standartlı diye.

Türk, Türkten başka bir şeyle ilgilenmezse, Türkün Türkten başka dostu niçin olsun ki? ❀

DENİZLİ'DE YAŞAMAK

Denizli'de yaşamak;

20 Edip Cansever'in "Deniz ötemde / Deniz içimde / Hayır hiç yadırgamıyorum yokluğunu" mısralarının Ege'nin dağları gibi kalbe dik uzandığı bir uzamda, deniz kalbimdir diyerek can sevmektir candan.

20 24 yaşındayken okul duvarının üzerine çökmesi sonucu vefat eden ve son nefesinde söylediği "Bana çiçek getirin, dünyanın bütün çiçeklerini buraya getirin" sözleriyle Ceyhun Atuf Kansu'nun "Dünya'nın Bütün Çiçekleri" şiirine ilham veren ölümsüz öğretmen Şefik Sınığ'ın Çivril'deki mezarına çiçek diye çocukluğunu götürmektir.

20 Beşparmak Dağı'na bakınca, Çal'da doğmuş büyük ressam İbrahim Çallı'nın sihirli parmaklarını görmektir. Baklan Ovası bir tuval. Denizli'de yaşamak, bir İbrahim Çallı resminde yaşlanmamaktır.

20 Çardak Havaalanı'ndan kalkan bir uçakta, Çardak Kaymakamı Ece Ayhan'ı hatırlayıp; göğe doğru yükselirken, şair Ece Ayhan'ın sözleriyle vasiyet edip her şeyini zamana bırakmaktır. (Vasiyetimdir; her şeyimi zamana bırakıyorum.)

20 Tavas Kızılcaölük'lü Özyazın Gönüllü'nün, tambura, cura ve bağlamanın aynı enstrümanda birleştiği Yaren'ile söylediği türküler eşliğinde yarenlik etmektir.

20 Sözleri Yahya Kemal'e, bestesi Denizlili bestekâr Selahattin Pınar'a ait olan "Kalbim yine üzgün seni andım da derinden" şarkısıyla, Denizli valisiyken zamansız kaybettiğimiz "Süper Vali" Recep Yazıcıoğlu'nu anmaktır.

20 Çameli'nin Gökçeyaka Köyü'nde yaşayan, çaldığı üç telli saz ve çam düdüğüyle devleşip UNESCO tarafından 2008'de "Yaşayan İnsan Hazinesi" ilan edilen Hayri Dev ve diğer çobanların yaylada türkü söylemek üzere toplanmak için birbirlerine tuttuğu aynadan yansıyıp dostluğu çağırmasıdır. "Çobandık biz. İşimiz hayvanlarlaydı. Kaç kez keçileri kaçırdım türkü söylemeye dalarken. Hatırlamıyorum bile" der "Koca Usta". Denizli'de yaşamak, bazen keçileri kaçırmamak için türkülerle dalmaktır.

20 Nâzım Hikmet'in "Kararmasın yeter ki, sol memenin altındaki

cevahir," sözünden kalbimizle beraber Pamukkale'yi de anlamaktır. Karahayıt'ın kırmızı renkli şifalı suyunda toprakla can kardeşi olmaktadır. Kaklık ve Keloğlan mağaralarında sanat ve sabır eğitimi almaktır sudan.

20 Antik kentlerinde; Laodikya'da, Hierapolis'de bir "Garip" dolaşıp, "İkinci Yeni" düşler kurmaktır. Ayrılırken, Murathan Mungan'ın Antik Kent şiirindeki o mısraları mırıldanmaktır: "Kalıntıları ne kadar ipucuysa bir antik kentin / o kadar iyi biliyoruz nedenlerini ve sonuçlarını / ayrılınca adını aşk koyduğumuz o şeyin." Denizli'de yaşamak, ayrılınca adını özlem koyduğumuz aşktır.

20 Yatağan'da çeliğin bıçağa, Buldan'da pamuğun beze, Serinhisar'da nohudun leblebiye dönüşümünü izleyip Bozdağ'da, Karıcı'da, Akdağ'da evcil bir attan yıldı atının doğuşunu; bıçağın yeniden çeliğe, pamuğun yeniden beze, leblebinin yeniden nohuda dönüşüne benzetmektir. Yıldı atlarını izlerken, acaba hangisi Abbas Sayar'ın "Yıldı Atı" romanındaki Dorukısrak, hangisi Çalkır diye düşünmektir.

20 İbrahim Çallı'nın öğrencisi de olan Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun "Kirazın derisinin altında kiraz / Narın içinde nar / Benim yüreğimde boylu boyunca / Memleketim var / Canıma ciğerime dek işlemiş / Canıma ciğerime / Sapına kadar / Elma dalından uzağa düşmez / Ne yana gitsem nafi / Memleketin hali gözümde gitmez / Binbir yerimden bağlanmışım / Bundan ötesine aklım ermez" mısralarını Honaz'ın kiraz, Buldan'ın nar, Çivril'in elma bahçelerinde söylemektir.

20 Horoz heykellerine, Cahit Sıtkı Tarancı'nın "hiç bitmese horoz şekerim" dediği 'Çocukluğum' şiiriyle bakmaktır. ❀

Kolaycılar ve hazırcılar hep ofsayta karşı çıkmıştır. Müdahaleciler ise maç içinde kendiliğinden belirlenen bu kuralı yeni kurallarla ve saha dışı ölçümlerle değiştirmeye çalışırlar.

‘ONSAYT’TA, ‘OYUNİÇİ’NDE KAL

Futbola ilgili olarak züppece ve çokluk kadınlara yöneltildiği için cinsiyetçi bir soru vardır: “Söyle bakalım ofsayt ne?”

Mahalle ya da arsa futboluyla bu oyuna gönül düşürenler için cevap kolaydır: “Beleşçilik yok”.

Yani kalenin önünde bekleyip bedavacılık, yani fırsatçılık, yani bencillik yapmayacaksınız. Takım arkadaşların orada koşuşturup dururken topu sürekli istemeyeceksin. Sen de oyuna katılacaksın. Oyunun dışında değil, içinde olacaksın. Birileri uğraşıp duracak başkaları hazırdan yemeyecek... Camus “ahlakla ilgili ne öğrendiysem futboldan öğrendim” derken herhalde mahalle futbolunu kastediyordu.

Zaten futbolun kuralları ilk yazıldığında “centilmenlerin oynadığı holigan sporu” rugby’den alınma altıncı kural, topa rakip aut çizgisi arasında duran futbolcuyu oyundışı sayıyordu. Yani geriye ve yana pas yapabilir, rakibi ancak top sürerek “mertçe” geçebilirsiniz. Sonra 1866’da kural değişti. Top ileri doğru oynandığında rakip aut çizgisi ile aranızda en az üç oyuncu varsa oyuna “devam” demeye başladı hakemler. Ardından kendi alanınızda ofsayt kalktı. Nihayet 1990’da, oyuna devam etmek için son oyuncunuzun hizasında en az iki rakip oyuncu bulunması kuralı getirildi.

İNSANSIZ FUTBOL OYUNU

Artık televizyondan maç izleyerek futbola ilgilenen ve futbolu seven yeni televizye kuşaklar için maçlar, yani yaşananlar, yani hayat parçalanabilir, durdurulup tekrara alınabilir ve sanki böylece değiştirilebilir bir olgu. Bu yanılsamaya kapılanlar için ofsaytı bilmek ve tartışmak futbolun belli başlı amaçlarından biri haline geliyor.

“Pozisyon ofsayt mı değil mi, kim pasif kim aktif, ofsaytsa kaç santim ofsayt, değilse kaç santim değil”...

Saatlerce tartışabilirsiniz. Hatta bu kuralın futbolu öldürdüğünü öne sürebilirsiniz. Ya da, böyle bir uygulamanın oyunu sıkça durdurup sahayı mahkeme salonuna çevireceğini unutup ofsaytın elektronik sistemlerle belirlenmesini isteyebilirsiniz. Oyunun ruhuyla ilgisi olmayan aletlerin oyuna hükmetmesi ve insan ögesinin ortada kalkması, çağdaş insana garip bir huzur verir. İnsanın kendini aşması yerine reddi...

Oysa ofsayt kuralı olmasaydı futbol bu kadar hareketli, dolayısıyla heyecanlı, dolayısıyla izlenir olmazdı. Atakçılar karşı kalenin önünde beleş bekler, savunmacılar da onların tepesine dikilir, kaleden kaleye top şişirilirdi.

VAROLMAYAN ÇİZGİNİN ÇEKİLMEZ AĞIRLIĞI

Yine arsa futboluna dönelim. Bu futbolda belirlenmiş hiçbir çizgi yoktur. İki taşın arası gol çizgisi belirler.

Sahanın sınırlarını da bahçe duvarları ya da yol kenarları... Fazla ceza da yoktur. İsrarla beleşçilik yapanı geri hizmete çağırırsınız, kaleye geçirirsiniz ya da oyuna almazsınız. Kararlar ortak alınır, alınmazsa maç yarıda kalır. Ortak oynama niyeti yoksa oyunun da anlamı kalmaz.

Şimdi modern zamanların futboluna dönelim. Bu futbolda önceden çizilmemiş tek çizgi ofsayt çizgisidir. Aynı zamanda değişken tek çizgidir bu. Her iki takımın sondan ikinci adamının bulunduğu noktadan aut çizgisine paralel çizilen ve bu oyuncu hareket ettikçe değişen çizgilerdir bunlar. Her iki yarı alandaki bu çizgiler oyunun etkin alanını belirler. Yani ofsayt aynı anda ‘onsayt’, yani ‘oyuniçi’dir.

Futbol basit kuralları olan, bu kurallar unutuldukça güzelleşen, hakem oyunda kayboldukça adaletine inanılan ve seyrinden zevk alınan bir oyundur.

Oyuniçi alanı ne kadar rakip kaleye doğru iterseniz gol için şansınızı artırabilirsiniz. Oyuna ne kadar futbolcunuzu etkin olarak katarsanız, ofsayta düşmeme zekası ve çevikliğini ne kadar gösterirseniz, o kadar “iyi futbol” oynar, izleyene zevk verir, taraftarı coşturursunuz.

Sondan ikinci adamla aynı hizada bir aşağı bir yukarı hareket eden yardımcı hakem ‘oyuniçi’ alanın sınırını işaretler sadece, bu çizgiyi belirleyen aslında futbolcuların ta kendisidir. Teknik direktörlerin ve futbolcuların becerisi bu alanı belirleyip kendi lehlerine kullanmakta yatar. ‘Oyuniçi’nden, ‘onsayt’tan olumlu bir sonuç üretebilirsiniz, ofsayttan, oyundışından değil.

NE KA AZ KURAL...

Futbolda lehinize kullanabileceğiniz üç değişken vardır: Top, zaman ve saha. Buna son zamanlarda rakip oyuncular zorladığınız pozisyonları da ekleyebiliriz. Ancak şimdilik ilk üç temel etkene bağlı kalırsak ofsayt kuralı sahayı kendi lehinize kullanma olanağı sağlar size.

Daha geçenlerde Pep Guardiola’nın yönettiği Manchester City, Bournemouth karşısında üçüncü bölgede, yani sahanın rakip kale önündeki üçte birlik bölümde pas rekoru kırdı. En gerideki oyuncularını da rakip kale önüne yollayarak yaptı bunu. Bu tür futbol anlayışlarından zevk alan biri olarak ben de kalkıp savunma oyuncularını daha da ileri çıksın diye, “ofsayt artık takımların kendi alanlarında da uygulansın” önerisini ortaya atabilirim.

Neyse kafa karışıklığına yol açıp ofsayt takıntılılarla aynı safa düşmeyeyim. Zira kolaycılar ve hazırcılar hep ofsayta karşı çıkmıştır. Müdahaleciler ise maç içinde kendiliğinden belirlenen bu kuralı yeni kurallarla ve saha dışı ölçümlerle değiştirmeye çalışırlar. Oysa futbol, kuralları basit ve az olduğu için milyarların oynadığı bir oyun olmuştur. Kural üzerine kural getirmek

sahadışından sahaya müdahaleden başka bir şey değildir.

Bu nedenle “oyunu kuralları içinde oynamak” ilkesi, vurguyu oyundan alıp kuralın üzerine taşıdığı için pek sıcak gelmez bana. Kurala uygunluğu tartışadurken aslolanın oyun (ya da hayat) olduğunu unuturuz.

Hakem dediğiniz, oyun daha akışkan oynansın diye arabuluculuğu kabul edilmiş bir destek unsurudur alt tarafı. Kararlarını tartışarak bir bakıma onu futbolun asli unsuru, başrol oyuncusu haline getiririz.

Ayrıca “kuralı içinde oynamak” lafının kuralı tahkim etmek için yeni kurallara, özellikle de yasaklayıcı negatif kurallara davetiye çıkartmasından korkarım. Her ek kural yeni bir hakem düdüğü ve dolayısıyla hakem kararı tartışması, dolayısıyla oyunun akışkanlığının kesintiye uğraması demektir.

Oysa futbol basit kuralları olan, bu kurallar unutuldukça güzelleşen, hakem oyunda kayboldukça adaletine inanılan ve seyrinden zevk alınan bir oyundur.

HAYAT OYUNU

Şimdi yazının başına dönüp futbol oyunu geçen her yere siyaseti ya da toplumsal hayatı ya da ekonomiyi, velhasıl insanlar arası ilişki içeren her şeyi koyabilirsiniz...

Oyuniçi kalın, oyuniçini gözetin ve genişletin, oyuniçini siz belirleyin. Oyuniçini bozacak, oyuniçini oyundışı, oyundışını oyuniçi gibi gösterecek müdahalelere, bu yönde dayatılacak kural değişikliklerine direnin...

Yoksa Sadri Alışık gibi boynumuzu büküp “Bu da mı ofsayt, bu da mı ofsayt hakim bey” diye ağlaşıp dururuz. ❀

GÖRME TERBİYESİ

Ofsaytın elektronik aygıtlarla belirlenmesini savunanlar, insan gözünün hem de koşarken aynı anda altı oyuncuyu göreceği fizyonomik yeterlilikte olmadığını, dolayısıyla yardımcı hakemlerin hızlı pozisyonlarda ofsaytı süzemeyeceğini gerekçe olarak ileri sürerler.

Pozisyonlar hızlı gelişsin de varsın yardımcı hakemler santimlik ofsaytları kaçırıp bayrak kaldırmassınlar. Oyuniçine önem veren bir futbolsever için pozitif hatalardır bunlar.

Bu bir yana görmenin bir de zamanla oluşan kültürel bir yanı vardır. Herkes bakar ama farklı farklı görür. Gördüğünü farklı biçimde ve hızda algılar. Baka baka, göre göre zamanla fizyolojik sınırlamaları aşabilir göz. Zamanla aynı anda birçok ögeyi ve bütünü, yani aynı anda hem ağaçları hem de ormanı algılayacak beceriye ulaşabilir.

Saha kenarında ve tribünde ‘çıplak gözle’ çok maç seyretmekle, dahası, çok resme ve fotoğrafa bakmakla, çok film izlemekle kazanılır bu göz terbiyesi... Pieter Bruegel’in, L. S. Lowry’nin resimlerine, Matrakçı Nasuh’un minyatürlerine, Nakkaş Osman’ın Surname’sine bakmakla, William Wyler’in, David Lean’in, Kurasawa’nın, Alfred Hitchcock’un, Ömer Lütfi Akad’in filmlerini izlemekle Beşiktaş-Galatasaray maçında ofsaytı süzmek arasında dolaysız bir ilişki vardır.

Dergiyi daha sonra okumak için kaldıracakken son bir sayfa daha çevireyim dedim ve tam o sayfada hayatımı değiştirecek olan fırsat karşıma çıktı.

LÜTFEN ÖL ŞÜKRAN TEYZE!

Televizyonu kapadım, tartışma programındaki insanlar ve seslerindeki nefret ve/ya haklı çıkma isteği tonu bir anda yok oldu ve salonu ölü evlerine ait korkutucu ama bir o kadar huzurlu bir sessizlik sardı. Ne yapacağımı düşünmeye başladım, çünkü geleceğim hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Üç gündür işsizdim. Karımla kızım içerde, başıma gelenlerden habersiz uyuyorlardı. Sigara yaktım bir tane, ilk nefesimi aldığımda içimi garip bir huzur kapladı, her şeyin iyiye gideceğini bilirsiniz hani, elinizde bununla ilgili hiçbir veri yoktur ama hissedersiniz aynı öyle; dayanaksız bir his.

Aslında kafamda bir plan vardı, onursuzca birilerinden iş istemek gibi, fakat artık muhasebecilik yapmak istemiyordum. Yazar olacaktım. Bu kararlılıkla bilgisayarı açtım, yeni bir word dosyası açtım ve ekrana bakmaya başladım. O anda göz bebeklerime yerleşmiş olan boş ifadeyi herhangi bir çoban görse, beni iki kaval sesiyle ayağa kaldıracaklarına gönülden inanırdı. İltihaplı bir yılgınlığın ele geçirdiği ruhumun ekrana kusacağı cümlelerin peşindeydim.

Muhasebeciliği bırakıyordum, geri dönüşüm yoktu artık! Ne var yani her gün işe on dakika geç geldiysem, patrona söylemiştim, “Çocuğu okula bırakıyorum, ne kadar geç gelirim o kadar geç çıkarım, merak etmeyin” diye üzerine basa basa söylemiştim. “Tamam, sorun olmaz” demişti.

Ama sorun olmuştu...Ve ben üç gündür kimseye sezdirmeden bu sorunla baş etmeye çalışıyordum.

Dergiyi cuma akşamı işten dönerken almış, vapurda biraz okumuştum. Bildiğimiz edebiyat dergilerindendi. Kapağında Şener Şen’in çok ihtişamlı portresi vardı. Çok severim Şener Şen’i, çok iyi oyuncudur. Muhasebeci olmadan önce film setlerinde ışıkçı olan bir arkadaşım vardı, onun sayesinde birkaç filmde figüran olarak oynamıştım. Bir tanesi de Şener Şen’in oynadığı filmlerden biriydi. Ordan tanırdım kendisini, mütevazı bir adamdır, benim patron -eski- gibi cimri, görmemiş ve kibirli değildir.

Bakmayın, aslında iyi tiyatrocuyumdur, eğitimim yok ama çok güzel ağlayan kedi, kudurmuş köpek taklidi yaparım, bülbül taklidi de yapıyordum bir ara. Evlenince hepsi tatlı bir anı olarak mazide kaldı.

Görücü usulü evlendim, karım çok iyi ve sessiz bir kadındır. Bir ayağı hafif aksar, daha doğrusu aksıyormuş. Tanıştığımız gün heyecandan fark etmemiştim, yüzü çok güzeldi, gözlerine dalıp gitmiştim. Bir hafta sonra tekrar buluştuk, o zaman farkına vardım aksamasının, ama yine de o güzel yüzüne topallığı konduramayıp “Ne oldu, ayağın mı ağrıyor” diye sormuştum. Bu hayatımda yaptığım en iyi ayı taklididir, daha iyisini de o günden bugüne yapamadım. Çok utanmıştı, başını önüne eğip, kızaran yüzünü ve gözyaşlarını saklamaya çalışarak “Benim sağ bacağım biraz kısa Mete” demişti.

Kızım da eşime çok benzer, aynı yüz güzelliği, ama aksamıyor, bacakları sağlam, Allah biliyor, çok korkmuştum Selda’nın bacağındaki bu hasar genetik mi acaba diye. 10 yaşında kızım. Voleybola gidiyor, başka kurslara da gitmek istiyor ama tek maaşla zaten zar zor geçiniyoruz, kayınpeder evlendiğimizde ev vermese halimiz haraptı. Aldığım maaşla, kira, kızın okul masrafları, mutfak, giyim kuşam hangi birine yetişebildim?

Şirketten aldığım iki kuruş tazminat borçlara gitmişti, bankalara olan tüm kapatmıştım aynı gün, elimde bir ay geçinecek kadar para kalmıştı, onun yarısını da kızın kursuna göndermiş, peşin ödeme yapmıştım. Kızımın voleyboldan geri kalmasını istemiyordum.

Kafamdan bunlar geçerken bir yandan da uzandığım koltukta dergiyi okumaya başladım. Daha ilk sayfadan büyülenmişim. Herkes ne kadar güzel yazıyordu. Ne kadar da içli ve hassastılar. Mesela bir yazar kaybettiği annesinin ardından ne kadar üzüldüğünü yazmıştı, kim üzülmeydi ki! Ama o, o kadar güzel yazmıştı ki hislerini, gözlerim doldu okurken. Hemen arka sayfasında çocukluğunda gittiği camideki ezanı içli içli okuyan müezzinin geçirdiği trafik kazası sonrası gırtlığına giren direksiyon yüzünden ses tellerinin koptuğunu, her ezan okunduğunda onu hatırladığını ve gözyaşları ile ezana eşlik etmesini yazmıştı başka biri.

Zaten sinirlerim çok bozuktum, hem üç günlük işsizliğin vermiş olduğu eziklik, hem de yazılardaki duygusal yoğunluktan, olduğum yerde hüngür hüngür ağlamaya başladım. Bir yandan da derginin sayfalarını çeviriyordum. Domdom Ali’yi, Tulum Hayri’yi yazmıştı bir yazar, hemen yanında Neşet Ertaş’ın türkülerini özüleyen bir yazar içtiği tüm rakıların ilk yudumunun Neşet Baba’ya gittiğinden bahsediyordu. Başka birinin yazdıklarından hiçbir şey anlamadım, ama o çok ünlü bir yazardı, muhtemelen ben anlamamıştım, yarın bir daha okurdum artık onu.

Ama yazıların tamamına yakını çok duygusaldı, sanki dergi yayınevine para kazandırmak için değil de, insanları özel olarak ağlatmak için gizli bir el tarafından piyasaya sürülüyordu. Dergiyi daha sonra okumak için kaldıracakken son bir sayfa daha çevireyim dedim ve tam o sayfada hayatımı değiştirecek olan fırsat karşıma çıktı.

Ben ve hayal kırıklığım asansöre bindik ve inene kadar ikimizden de çıt çıkmadı.

Dergide büyük puntolarla “Yazınızı gönderin, yayımlayalım”, “Sizin de bir sayfanız olsun dergimizde” diyorlardı. Ben de yapabiliyordum, sonuçta vardı sayılır bir sinema geçmişim vardı, yani sanatçı sayılırdım, hem dergide de görmüştüm, birkaç tiyatrocuyu hisli hisli yazmışlardı.

Ama ne yazacaktım? Ne yazsam beni sayfalarına kabul eder, aralarına alırlardı? Kimi, nasıl yazacaktım, dergideki yazıları taklit etsem anlaşılır mıydı acaba? Yazarların üsluplarını taklit etmesem bile, duygusal olarak onlar gibi hissetmeye çalışabiliyordum. O yüzden yaşadığımda çok üzüldüğüm anılarımı canlandırmaya çalıştım kafamda. Kızımın voleybola ilk gittiği gün yüzüne top gelmesini mi yazsaydım acaba? Yazık, kazık kadar kız daha ilk antreman maçında karşıdan suratına smaçla şiddeti artırılmış topu yiyince ne olduğunu şaşırmış, bahçe solucanı gibi parkelerin üzerinde sürünmüştü, bence çok acıklı bir sahneydi. Ama yok, okuru kendine çekebilecek bir konu değildi bu, okuyana acı verecek, onu duygusallaştırıp avcumun içine alacak bir konu bulmalıydım.

Annemle babam hâlâ hayattaydı, en azından biri ölseydi, duygulu bir şeyler yazabiliyordum, mezarlıkta açan hasret çiçekleri falan yazardım, konuyu Nazım’a ya da solculuğa, bunların hiçbirisi olmadı, camiye, minareye ezana, bunu da mı yapamadım, Müslüm Gürses’e bağladım bir şekilde, daha da albenisi olurdu yazının. Kesin beğenirlerdi o zaman. Ya da kahvedeki Seyfi’yi yazabiliyordum. Kumar bağımlısı olduğu için önce karısından ayrılmış, sonra evini barkını satıp sokaklarda yaşamaya başlamıştı, fakat kumarı yine bırakmamıştı, en sonunda yine kumar borcunu ödemeyince ibret olsun diye önce tecavüz etmişler, etekli fotoğraflarını da başka bir gece tüm mahallenin duvarlarına yapıştırmışlardı. Yok yok, kumar değildi benim işim, bu yazı da fazla sert olurdu, ben ölümlü yazı yazmalıydım.

Aklıma komşumuz Şükran Teyze geldi, üçüncü katta oturan Şükran Teyze bir süredir çok hastaydı, kendisini uzun süredir tanırdım, çok samimi değildik ama karşılaştığımızı selamlaşmıştık, acaba ölecek gibi miydi? Bunu öğrensem Şükran Teyze ve eski İstanbul ve eski camiler ve solculuk

ve rakı ve sigara hakkında çok güzel bir yazı yazabiliyordum. “Şükran Teyze de gitti, eski İstanbul’u artık kitaplardan okuyoruz, heybetli köşkerlerinde kedileriyle yaşayan yaşlı kadınların işlemeli yatak örtülerinin küf kokusuyla hatırlıyoruz, bize İstanbul’u anlatacak Şükran Teyze öldü, son nefesini verdiğinde yanındaydım, gözleri bulutlu bir gökyüzü gibi bakıyordu tavana doğru, Şükran Teyze ve eski İstanbul’u bir arada düşünürken ezan okunmaya başladı. Ah akşam ezanının nağmesi... Bir duble rakı koydum kendime ve bir sigara yaktım... Şükran Teyze, düne kadar birinizi, ama artık ikinizi de çok özliyorum ve kimseden utanmadan ağlıyorum” diye başladım, arkası muhakkak gelirdi.

Saat geç olmuştu ama yukarı çıkıp en azından hastalığının durumunu öğrensem, yakınlarından ne zaman öleceğine dair bir şeyler duysam yeterdi bana. Hemen terliklerimi giyip karımla kızımı uyandırmamak için kapıyı sessizce açıp asansörü çağırdım. Kapıcı çöpü indirmişti herhalde, asansör leş gibi çürük domates kabuğu, ıspanak sapı ve kullanılmış tampon kokuyordu. Öğürerek üçüncü katın düğmesine bastım. Asansör yukarı kata çıkarken içimden dua ediyordum “Lütfen öl Şükran Teyze, lütfen bir iki güne ölmüş ol ki harika kariyerimin başlangıcı olacak bu yazıyı yazıp hemen dergiye göndereyim.”

Şükran Teyze’nin kapısını çaldım, birazdan orta yaşlı, evlenmemiş, asla evlenmeyecek, evlilik ihtimalini aklından bile geçiremeyecek kadar çirkin olan kızı kapıyı açacak ve bana “Kaybettik maalesef Mete, çok üzgünüz” deyip sarılacaktı ve ben o sarılmada bile Şükran Teyze’nin kızının erkeklere olan açlığını hissedecektim. Kapının öte tarafındaki gitgide yaklaşan terlik seslerini duyuyordum, kesin Gönül’ü gelen, Şükran Teyze hayatta böyle hızlı yürüyemezdi. Kapı açıldı. Kapı açılırken heyecanlandım, gözlerimi kapadım ve Gönül’ün boynuma sarılmasını bekledim. Bir iki saniye o şekilde bekledim, ama Gönül boynuma sarılmadı. Gözlerimi açtım, Şükran Teyze şaşkın bir halde bana bakıyordu. “Ne oldu evladım bu saatte?” dedi. Ölmemişti ağzına sıçtığımin bunağı. Son bir ümit ölüp, zombi olabileceğini düşündüm ama daha fazla orada kalıp delirmemek için bu düşüncüyü kafamdan hızlıca savarak “Şükran Teyze, Selda varsa bir yumurta rica etti” dedim. “Bu saatte ne yumurtası?” diye tersledi beni. Ebenin yumurtası Şükran Teyze, ebenin! Kapının hemen yanında bulunan buzdolabından bir tane yumurta alıp verdi. Teşekkür edip gözlerinin içine baktım, yüz yıl daha ölmeyecekmiş gibi sağlıklı bir suratı vardı. Kapı kapandı, umutlarım yok oldu ve ben çok ama çok işsizdim.

Ben ve hayal kırıklığım asansöre bindik ve inene kadar ikimizden de çıt çıkmadı.

Heyecanla evden çıkarken anahtarı yanıma almayı unutmuştum, kapıyı hafifçe tıklattım, Selda kapıyı açtı, uykulu gözleriyle, elimdeki yumurtaya bakarak “N’oldu ya, nerden geliyorsun?” dedi.

“Şükran Teyze” dedim. “Ölmemiş.”

Kanına girecekler. **Güvenme.**
Oyuna getirecekler. **Vazgeçme.**
Yolundan çevirecekler. **Pes etme.**
İçindeki sese inan, KARANLIĞA TESLİM OLMA.

- Yayın hakları 20'den fazla ülkeye satıldı.
- Sıra dışı kurgusuyla tüm dünyada ses getirdi.
- Yayınlandığı ülkelerde yılın kitabı olarak öne çıkarıldı.

ALEXANDRA OLIVA
SON

Vicdanlıların da vicdansızlar kadar misyon sahibi olması gerekiyor.

Misyonsuz bir vicdan, ipinden kurtulmuş bir uçurtma gibidir.

Uçar uçuşmasına ama nereye konacağı, nereye düşeceği belli olmaz.

İNSANLAR OLARAK APTALLAŞMAYA VE GADDARLAŞMAYA ÇOK MÜSAİTİZ

HAKAN GÜNDAY

KAVRAMLARIN SÜREKLİ GÜNCELLENMESİ GEREKLİ

Ahmet Mümtaz Taylan: Adalet duygusu, vicdan, umut gibi birçok kavramı, anlamsal olarak yeniden yeniden üretmek, tanımlamak ve tarif etmek gerekmiyor mu? Bütün bu kavramların, yeniden tarif edilmeye ihtiyaç duyulmadığı vakitlerde daha çabuk yozlaştığını düşünüyorum.

Hakan Günday: Kavramların sürekli güncellenmesi gerekli; çünkü fikir dediğin şeyin doğadaki çürüme hızı, herhangi bir besinden daha uzun değil. Dolayısıyla bugün ürettiğin bir insan hakları kavramına dahil ettiğin bütün unsurlar, yarın seni barbar yapabilir. Şartlar öyle bir döner dolaşır ki, senin, insanların karşısına çıkan yeni bir soruna verebileceğin cevabın bile olmaz. Bana sorarsan dünyanın bütün devletlerinde bununla ilgili devlet daireleri olması lazım, yalnızca bu işle meşgul kurumların olması lazım. Yalnız şöyle bir sorun var: Kimse bunu yapmak istemiyor, çünkü kavramların güncellenmesi demek öğrenmeye devam etmek demek ve bu oldukça zor bir şey; insana sıkıntı veriyor ve akşamları rahat uyumayı engelliyor. Bir kere şüphe etmen gerekiyor, oturup düşünmen gerekiyor, uyanık kalmaya çalışman gerekiyor, duyarlılık denilen kası çalıştırmaya devam etmen gerekiyor. Kendine iş çıkarıyorsun yani kavramları güncelleyerek. Bana da iş çıkarıyorsun aslında. Çünkü ben kendi hayatımda mutluydum. Yirmi sene önce öğrendiğim adalet kavramını, keşke hayat bana müsaade etse de, ömrümün sonuna kadar kullansam, diye düşünüyordum. Eski püskü ve yamalı kavramlarımla kendi küçük dünyamda, her şeyi bildiğimi düşünerek yaşayıp gidiyordum. Bu dünyadan alacağım ve bu dünyaya vereceğim hiçbir şey kalmamıştı ki, sen kavramları güncelleyerek bana da iş çıkardın.

VİCDANIN, ADALETİN VE EŞİTLİĞİN SON KULLANMA TARİHİ

Ahmet Mümtaz Taylan: Yani vicdanımızın, adalet duygumuzun ve eşitlik ülkümüzün son kullanma tarihleri vardır ve derhal tazelenmesi gerekir, öyle mi?

Hakan Günday: Kesinlikle, kesinlikle.

Ahmet Mümtaz Taylan: Tam da bu noktada; edebiyatın, sinemanın, tiyatronun, müziğin, yani genel anlamda sanatın bu tür bir misyona çok yakın olduğunu düşünüyorum.

Hakan Günday: Yani en azından beni etkileyen, tahmin ediyorum ki seni de etkileyen, bizlere ilham veren kitapların, filmlerin, tiyatro oyunlarının, müziklerin çoğu zaten böyle çalışan metinler veya eserler. Bir nevi çalar saat görevi görüyorlar ve bangır bangır çalışıyorlar; mürekkeple, notayla, boyayla... Ama çalar saatle ilgili de şöyle bir sorun var; çalar saat çalışır, görevini yapar, seni uyandırır, sonrası ise sana kalmış. İki ihtimal var; ya yataktan kalkacaksın ya da çalar saatin alarmini kapatıp uyumaya devam edeceksin.

Ahmet Mümtaz Taylan: Bir de yataktan kalktığın zaman ne için kalktığını hatırlaman lazım. “Ya ben bu saatte kalkacaktım, kalktım çok şükür de, kalkıp ne yapacaktım?” sorusu da önemli.

Bir insan ya vicdanlıdır ya vicdansızdır diye kesin bir ayrım olamaz. Vicdan, eşitlik ve adalet duyguları, öğrenilebilir, edinilebilir, geliştirilebilir.

APTALLAŞMA VE GADDARLAŞMAYA ÇOK MÜSAİTİZ

Hakan Günday: Tıpkı yerçekimi gibi, bir fizik kanunu olan aptallaşma ve gaddarlaşıma eğilimine karşı, insanın sürekli mücadele etmesi gerekiyor. Bunu baştan kabul etmemiz lazım; insanlar olarak aptallaşmaya ve gaddarlaşımaya çok müsaitiz.

Ahmet Mümtaz Taylan: Unutmaya da öyle...

Hakan Günday: Unutmaya veya yanlış hatırlamaya, istediğimiz gibi hatırlamaya, işimize geldiği gibi hatırlamaya. Her evde ayrı bir tarih kitabı yazılması tam da bu yüzden. Bütün bunları baştan kabul edip, adeta bir maratoncu gibi davranmamız ve asla bitiremeyeceğimiz bu yarışta, sonuna kadar mücadele etmemiz gerekiyor.

Ahmet Mümtaz Taylan: Her sene hiç durmadan, yeni gelen kuşaklara aynı konuları öğretmeye çalışan bir öğretmen gibi değil mi?

Hakan Günday: Evet. Aksi halde vücudunun bir bölümü çok gelişmiş, diğer bölümü ise hiç gelişmemiş kaslardan oluşan ve dolayısıyla dengesini çok rahat kaybedebilecek bir vücuda dönüşüyoruz. Yani bir kolu çok kaslı, diğer kolu çok zayıf bir adam gibi düşün.

VİCDAN CANLI BİR ORGANDIR

Ahmet Mümtaz Taylan: Saygıyla eğiliyorum, çok güzel bağladın. Hadi bana bir soru sor.

Hakan Günday: Vicdanın yolu bir midir?

Ahmet Mümtaz Taylan: Vicdanın yolu bence bir değildir. Vicdan üstünde çalışılması gereken bir şeydir. Bir insan ya vicdanlıdır, ya vicdansızdır diye kesin bir ayrım olamaz. Vicdan, eşitlik ve adalet duyguları, öğrenilebilir, edinilebilir, geliştirilebilir; hatta yeterince geliştikten sonra sağa sola da ders verilebilir hale gelebilecek canlı organlardır; organizma değil bilakis organdır hepsi.

Hakan Günday: Vicdan bir organdır diyorsun öyle mi?

Ahmet Mümtaz Taylan: Tabii ki bir organ ve altıncı duyumuzdur. Yedincisi ise eşitliktir. Dünyada en yaygın konuşulmasını dilediğimiz dil, güzel Türkçemizle birlikte, vicdan dilidir; adalet ve eşitlik dilidir, kardeşlik ve barış dilidir ve bu diller öğrenilebilir, geliştirilebilir, giderek eksiksiz ve tam gelişkin bir biçimde konuşulabilir dillerdir.

Hakan Günday: Peki nasıl oluyor da, bu kadar vicdansız bir düzen, bu denli rahatça kurulabiliyor?

Ahmet Mümtaz Taylan: Vicdanlıların da vicdansızlar kadar misyon sahibi olması gerekiyor. Misyonsuz bir vicdan, ipinden kurtulmuş bir uçurtma gibidir. Uçar uçuşmasına ama nereye konacağı, nereye düşeceği belli olmaz. Vicdansızlar hayatın her alanında çok hırslı ve çok hareketli.

SANAT BAŞKA NE İÇİN YAPILIR Kİ?

Hakan Günday: Sence bununla ilgili yeterince üretim var mı?

Ahmet Mümtaz Taylan: Ürettiğimiz kadarının daha çok insana ulaşması, onlarda yaratmasını beklediğimiz sarsıcı etkinin tecelli etmesi için daha fazla çalışmamız gerekiyor. Neticede kahvehanelerin sayısı her zaman sanat merkezlerinden daha fazladır yeryüzünde. Bu gerçeğe yaşamayı öğrenmeli, bu dengeyi kabul

etmeliyiz ama kendimize ayrılan yerin sınırlarını mümkün olduğu kadar zorlayıp, genişletmeye çalışmalıyız. Seyircinin ilgisini çekecek; aklını, kalbini, beğenisini, vicdanını ve adalet duygusunu kışkırtacak ürünler ortaya çıkarmak gibi bir misyonumuz var. “Bir tiyatro açayım, üç yüz tane abonman seyircim olsun, ayda da bir tane oyun koyayım” demek de bir tercihtir elbette ama, bana göre olmadığını söyleyebilirim. Ben daha geniş bir kitleyle, daha geniş ölçüde buluşabilen manalar arayarak geçiriyorum vaktimi. Bir romanın birçok dile çevrilmesi de aynı anlama denk düşüyor bana göre. Filmlerimizin farklı diller konuşulan coğrafyalarda, dilimizi hiç bilmeyen insanlar tarafından anlaşılması, müziğimizin kulaktan kulağa yayılması, şiirimizin yabancı dudaklarda karşılık bulması, romanlarımızın bize çok uzak ülkelerde de okunması; sanat başka ne için yapılır ki? Biz yaşadığımız topraklara aşık insanlarız. Çok arkadaşımı tanıyorum; bu duyguyla kitap yazan, resim çizen, film çeken, tiyatro oynayan ve en önemlisi de bu duyguyla yaşayan...

EN SEVDİĞİM KİTAP TÜRKÇE SÖZLÜK

Hakan Günday: Benim de Türkçeyle aramda benzer bir aşk var. Yıllardır soruyorlardı: “Sen ne tür yazıyorsun? Senin yazdığın kitapların türü ne?” diye. Önceleri bir cevap vermem gerektiğini düşünerek “psikolojik macera” türünde yazdığımı iddia ediyordum. Ki başlı başına bir uydurmaydı bu. Birkaç saniye yüzüme baktıktan sonra durumu anlayıp, o an bu tanıımı uydurduğumu farkederek yollarına devam ediyordu bu soruyu soran insanlar. Ama bugün artık kesin olarak biliyorum bu sorunun cevabını: Benim türüm Türkçe. Yazdığım dille aramda bir bağ var ve benim en sevdiğim kitap Türkçe Sözlük.

Ahmet Mümtaz Taylan: Arkadaşıyla buluşmayı bekleyen kelimeler var değil mi?

Hakan Günday: Kesinlikle. Oradaki bütün kelimeler, hikâyelerinin anlatılmasını bekliyor bana sorarsan.

İLK HİKAYEMİ KAHVEHANEDE YAZDIM

Ahmet Mümtaz Taylan: Peki siz sayın Günday, geçen gün bir söyleşinizde “Anlamadığım şeyleri anlamak için yazıyorum” dediniz mi demediniz mi?

Hakan Günday: Sorunuzu anlıyorum ve...

Ahmet Mümtaz Taylan: Delikanlı gibi, OT’un okuyucusuna bunu izah edin Sayın Günday. Ne demek “Anlamadığım şeyleri anlamak için yazıyorum”. Siz anlamadığınız şeyler mi yazıyorsunuz yoksa?

Hakan Günday: Şimdi o zaman en baştan başlayalım. Ben bu işe kötü niyetle girdim.

Ahmet Mümtaz Taylan: Güzel. Kandırılarak mı girdiniz yani?

Hakan Günday: Hayır tam tersi kandırma amacıyla. Siyasal Bilgiler Fakültesi’nin Kamu Yönetimi Bölümü ikinci sınıf öğrencisiyken ve ancak üniversitenin beş yıllık bir gideni ve geleniyken, en nihayetinde öğrenci işlerindeki gayet iyi niyetli bir insan tarafından uyarıldım: “Evladım senin buradan mezun olman mümkün değil çocuğum. Kaç senedir gidip geliyorsun sen buraya?” diye sorularak. Ancak ertesi gün, gidecek başka bir yerim olmadığı için yine evden çıkıp okula gittim ama bu defa okula girmedim. Okulun karşısında kahvehaneler vardı ve bu defa o tarafa meylettim. Cebeci’de Mülkiye’nin karşısında oturup bir hikâye yazmaya başladım.

Ahmet Mümtaz Taylan: Kahvehanede mi?

Hakan Günday: Evet kahvehanede. Böyle bir meslek var herhalde ve ben de bu işe dahil olabilirim diye düşünüyordum. Anlayacağın son derece de art niyetliydim ve çok mekanik ve pratik sebeplerle yazmaya başladım. Yaklaşık on sayfa sürdü benim bu heyecanım. Çünkü on sayfa sonra yazmanın ne menem bir halt olduğunu anlayınca, o zaman birden iş romantikleşmeye başladı, iş birden ölüm

Dünyada en yaygın konuşulmasını dilediğimiz dil, güzel Türkçemizle birlikte, vicdan dilidir, adalet ve eşitlik dilidir, kardeşlik ve barış dilidir.

kalım meselesine döndü, çünkü onuncu sayfada “bunu ben mi yazdım?” dedim. O benim, o an yazdığım yazı olmasaydı, asla tanışamayacağım içimde olan bir yanımdı ve ben böyle bir etkiyi tekrar ve tekrar yaşamak adına yazmaya devam ettim ve eş zamanlı olarak da tabii ki yazmanın, düşünmenin en iyi yolu olduğunu anladım. Bu fark ediş içimde adeta şimşek gibi çaktı. Ve kendime dedim ki; madem yazmak düşünmenin en iyi yolu, o zaman ben de neyin karşısında çaresiz kalıyorsam, ne beni felç ediyorsa, ne benim olağan akış olarak gördüğüm bir dizgeyi baltalıyorsa, yani neyi anlayamıyorsam, neyi anlamlandıramıyorsam, onları anlamak için yazmalıyım. En başta da kendimi anlamak için. Bu et, bu kemik, bu bir şekilde işte burada olan ve seninle konuşan bu kişiyi de anlamak için... Tabii insanın kendisini anlamasıyla ilgili bir sorunu var, bilmiyorum sen ne düşünüyorsun? Tam kendini anladığını düşündüğün an, bir bakıyorsun değişmişsin. Ama en azından, ortalama yetmiş - seksen yıllık bir ömrü böyle geçirmek fena değil gibi geliyor. Yani en azından aynaya doğru şöyle bir yaklaşabiliyorsan yansımana, bu his hiç fena değil gibi geliyor...

Ahmet Mümtaz Taylan: Ben yani kendi payıma henüz bir baltaya sap olmuş bir kişi olmadığım için, bu konularda fazla dil dökmemeye gayret diyorum. Birkaç kitabım birkaç dile çevrilmiş olsaydı, ben de burada...

Hakan Günday: Aman efendim siz bir baltaya sap olmayınız zaten; yani balta gibi tehlikeli bir aletle, sizin adınızı yan yana anmak mümkün değil.

Ahmet Mümtaz Taylan: Bu sohbetimizin son sorusu senden gelsin. Ben bugün çok çene yaptım, fazla soru sordum sorgucu gibi. Soruyu sor ama ikimiz cevaplayalım.

Hakan Günday: Aslında bunu o metni görmeyi çok hayal eden ve o anın keyfini şimdiden böyle gözünün önüne getiren biri olarak soruyorum: Ne zaman roman yazacaksınız Ahmet Bey?

Ahmet Mümtaz Taylan: Sen ilk filmini çeker çekmez ben de roman yazacağım.

Hakan Günday: Bence gayet güzeldi.

Ahmet Mümtaz Taylan: Yönetmen olarak çekeceksin, ben de kitabımı yazacağım. Hakancığım gerçekten çok tatlısın, dünyanın başka yerlerinde de inşallah OT okurunu bunaltmaya devam edebiliriz diye düşünüyorum. Buradan bütün okurlarımıza sevgiyle selamlıyoruz ve ne diyoruz: Hoala.

Hakan Günday: Hoala... 🌟

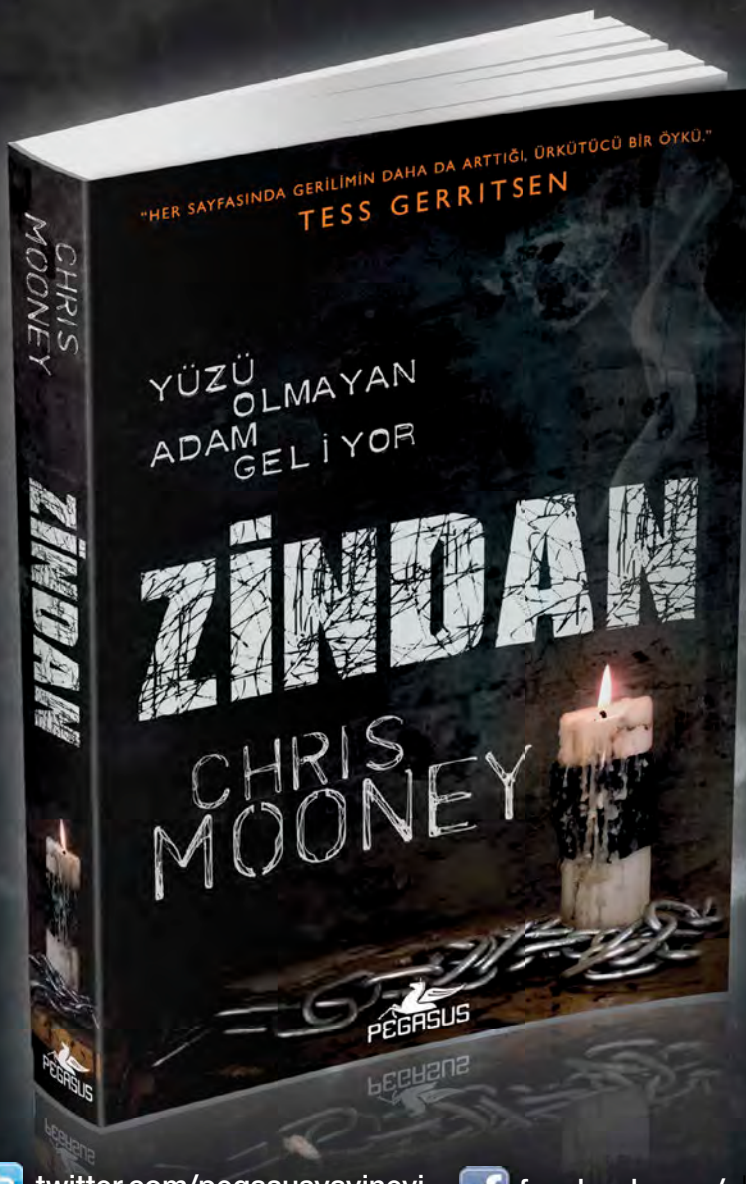

BEN YALNIZ GEZERİM

"Modern suç romanlarıyla ilgili ders olarak okutulabilecek bir şaheser!"
FOLKEBLADET

"Samuel Bjørk sayesinde modası geçmeyecek bir geleneğin üzerine yepyeni bir soluk geliyor, hazır olun."
LITERARY REVIEW

Bu ormanda geçit vermez bir karanlık, kulakları çınlatan bir sessizlik var. Ve bir de ağaca asılı bir melek... Onun ruhunu kim huzura kavuşturacak?

BEŞ YILDIR KAYIP BİR KADIN ONU BULAN BİR OLAY YERİ İNCELEME UZMANI VE İKİSİNİN DE ÖLMESİNİ İSTEYEN BİR SERİ KATİL

"HER SAYFASINDA GERİLİMİN DAHA DA ARTTIĞI, ÜRKÜTÜCÜ BİR ÖYKÜ."
TESS GERRITSEN

"YILIN EN ACIMASIZ GERİLİM KİTABI... İLK SAYFASINDAN ŞOK EDİCİ FİNALİNE KADAR OKURU SOLUKSUZ BIRAKIYOR."
GEORGE PELECANOS

"KANINIZI DONDURACAK, KALP ATIŞLARINIZI HIZLANDIRACAK VE BİR YANDAN DA YÜREĞİNİZİ PARÇALAYACAK BİR GERİLİM."
MARK BILLINGHAM

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

www.pegasusyayinlari.com

İŞİMİZ YİNE PENALTILARA KALDI

291

Bir ince çorap gibi
telâşsız kaçıyordum oysa.
İstesen durdurabilirdin!

292

Çünkü yalnızlık,
tereddüttten ibârettir.

293

Gece acıkırım, diye ayırırsın da
gelir başkası yer hani.
Hah! Öyle bir hayâl kırıklığı işte.

294

İnsan en çok,
kendi yalanına inandığı zamanları
özlüyor bazen.

295

Canımı asıl acıtan şey;
duvarın sertliği değil,
tekrar ve tekrar çarpacağımı bilmek.

296

Üzülünce hep aynı yere giderim.
Bilirsin, şehri belli bir noktadan izlemek,
sevdiğin biriyle konuşmak gibidir.

297

Cevâbı dinlenmeyen sorular gibi
havada asılı kaldım.
İndir beni yeryüzüne!

298

Daha içeriz belki, diye
çayın altını açık bırakır gibi...
Vazgeçmedim, buradayım!

299

Hızlı hızlı yürüyorum.
Bir yere yetişmek için değil,
hiçbir yere varmayayım diye.
Çünkü durursam hatırlarım!

300

Bunca şeyden sonra
göğsümü acıtan bir zafer nişanı sadece,
haklı çıkmanın lüzumsuz mutluluğu.
Al, senin olsun!

BAŞAK BUĞDAY

İnsanın içine yolculuk coşkusu veren, yola,
yolculuğa en güzel dokunan şiirlerden biridir belki de.
“Büyük aşklar yolculuklarla başlar,” diyor şiir.

on birinci tablet

11a.

Yol, bizi bir yere götürmez. O bize menzile
ulaşmanın tecrübe edilmiş bir biçimini sunar
yalnızca. O yoldan gidip gitmemek bizim elimizdedir.

11b.

İnsan, evinden başka her yerde yolda sayılır.Varıp,
ulaşıp kendini devirmek istediği yer; yurt neresiyse,
orası dışında bulunduğu her yerde, oraya yönelmiş
bir yolculuğun ya da bekleyişin içindedir.Tüm yollar
bizi nihayetinde eve, yurda götürür. Bunun dışında
insanın içinde bulunduğu her hal, yolculuk hali sayılır.
Hareket yolculuktur.

11c.

İnsan hayatını bir yola benzetmeyi severiz. Ömrü
tamamına erip de bizi bu dünyayla baş başa
bırakarak göçenleri, bir yolun sonuna ulaşmış
sayarız. Buna göre hayat, emekleyerek çıkılan,
kimi yokuş, kimi düzlük, kimi asfalt, kimi şose,
makadam ilerleyen bir yoldur. İnsan bu
yola çıkar ve mesafesi uzunluğunca
yürüdükten sonra “Yolun Sonu”
levhasıyla karşılaştığı yerde
öylece kalakalır. Bu hesapta
yollar, yıllarla ölçülür. Oysa
yol, asıl cazibesini bize
geri dönebilmenin, pişman
olabilmenin, vazgeçebilmenin
konforunu sunmasından alır.
İnsan ömründe böyle şeyler
yoktur. Kimse gittiği “yoldan”
geri dönemez; pişman olmak,
kimseyi ikna edemeyeceğimiz bir
zayıflık halinden başkası değildir;
vazgeçebilmek ise bedeli kendinden
ağır bir yükür. Ben olsam insan ömrünü
yola değil, hikâyenin sonunda yıkılıp yerle bir olan
bir eve benzetirdim.

11d.

Hayatımın -süre olarak- en uzun yolculuğunu
İstanbul’dan Diyarbakır’a giden bir trenle yaptım, on
dokuz-yirmi yaşlarında falan olmalıyım.Yol, durması,
kalkması, makas değiştirmesi, tren beklemesi
derken tamı tamamına 38 (yazıyla otuz sekiz) saat
sürmüştü. İnsanın, şehirler arasındaki uzaklığı saatle
ölçmesinin ne kadar hatalı bir yaklaşım olduğunu o
yolculukta idrak ettim sanırım. Çünkü Haydarpaşa
Gari’ndan çıkarken üzerimizden çekilen güneş
yeniden doğup, yeniden batıp, bir daha doğduğunda
varmıştık Amed Gari’na. Zaman suya damlayan kan
gibi dağılıp çözülmüş, gerçekliğini, rengini, kokusunu
kaybetmiş gibiydi. Uyuyup uyanıyor kendimi
tangırdayan bir demir sandığın içinde buluyordum
yeniden. Kan ter içinde uyanıp yeniden daldığında
kaldığı yerden devam eden havaleli bir kabus gibiydi.
Oysa aynı yol, uçakla, iki saatten bile
daha az sürüyor.

11e.

Heves baltalayan, yürek zedeleyen biri gibi
davranmak istemem ama yol diye romantizmine
doymadığımız, şiirlerle, şarkılarla övüp yücelttiğimiz
o şey, aslında dizlerimizi bir türlü nereye koyacağımızı
bilemediğimiz daracık ve başka insan kokan toplu
taşıma koltuğundan daha fazla nedir ki? Karbonatlı
çaylarıyla insanın damağını kamçılayan dinlenme
tesisleri, hiç tanımadığımız insanların başlarını
omzumuzda götürdüğümüz gece yolculukları,
kemerlerimizi, ayakkabılarımızı bile çıkarttıran
güvenlik kapıları, bir şişe su almak için raylar
boyu vagondan vagona yürüdüğümüz köhne tren
maceraları ve adımın bir türlü doğru yazılmadığı,
zamana çentik atan biletler... Bizi yolculukta mutlu
eden asıl şey, yolda olmanın verdiği heyecandır.

11f.

Yol maceradır. Bizi bambaşka diyarlara, haritanın
üzerinde başka noktalara, başka dillere, başka
yüzlere, başka ağaçlara, kırlara, sokaklara
ulaştırır. Gittiğimiz her yerde, her
geçen an, orada gördüklerimize
benzemeye başlarız. Demek ki
yol, yönümüzü değişime açan
bir kapıdır.Yol bizi değiştirir.

11g.

Bir arkadaşım var, Banu, bir
Çingene atasözünün peşine
takıldı, elde avuçta yokken yola
çıkıp bütün dünyayı gezmeye
başladı. Sonra sahip çıkanlar,
sponsorluk önerenler falan oldu
tabii, ama ilk yola çıktığı zamanlar beş
kuruşsuz bir serseriydi yalnızca. Çingene
atasözüne çok alınmıştı, kanına dokunmuştu
bir kere söz:“Evde oturan ölür!” diyordu. Ölmek
için yola düştü.“Ev Bezgini” diye anılır şimdilerde.
Hâlâ yollarda. Bir başka arkadaşım, liseden sınıf
arkadaşım Uğur, hayatında kürek bile çekmemişken
gözünü kararttı, sevgilisi Maral’la birlikte, para
biriktirip aldığı teknesiyle dünya turuna çıktı. Herkes,
“delirmiş bunlar” dedi.“Yapamazlar!” dedi. Şimdi
Uruguay’dalar.Yapamazsınız, siz ne anlarsınız diyenlere
inat “Cahil Cesareti” koydular turlarının adını. Siteleri
var Ev Bezgini’nin de, Cahil Cesareti’nin de, bir
bakın bence, yol ne demekmiş ders veriyor ikisi de
hepimize. Öyle güzeller ki.

11h.

Ahmet Telli’nin bir şiiri var, Soluk Soluğa diye.
İnsanın içine yolculuk coşkusu veren, yola, yolculuğa
en güzel dokunan şiirlerden biridir belki de.
“Büyük aşklar yolculuklarla başlar,” diyor şiir.
“Ve serüvenciler düşer bu yollara ancak /
Onlar ki dünyanın son umudu / soyları tükenen birer
çığdırlar / Ama yaşarlar dünyanın dört bir yanında /
Ölümlle alay ederler sanki”

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

Televizyonların beyinlerimizi iğdiş ettiğine, gazetelerin birer zulüm bülteni olarak bayilerin vitrinlerini kapladığına aldırmanın. İtirazı her koşulda örüp güçlü kılmanın, örgütleyip yükseltmenin mümkün olduğunu çoktan beridir biliyoruz.

İTİRAZ

Babam ajansları hiç kaçırmazdı. Her akşam saat yedide büyük salonun kuytu köşesindeki sedire bağdaş kurar, yandaki sehpanın üzerinde duran Philips marka lambalı radyoya uzanıp dantelini katladıktan sonra düğmesine basardı. Henüz transistorlu radyoların icat edilmediği yıllardı ve sesin hemen kulağımıza ulaşabileceğini hayal etmek bile zordu. Ben, sedirin kenarına ilişmiş vaziyette olup biteni takip etmeye çalışırken, babam sabırsızlığımla yatıştırmak istercesine, “Henüz ısınmadı, o yüzden ses gelmiyor,” diye durumu açıklardı.

Radyo bir açılmaya görsün, yüksek sesi, o kocaman salonun bütün köşelerini doldururdu. ‘Beraber ve Solo Şarkılar’, ‘Yurttan Sesler Kadınlar Korosu’, ‘Radyo Tiyatrosu’, ‘Orhan Boran ve Yuki’, başka bir eğlencenin bilinmediği yıllara aitti. Ama haberler başlayınca eğlence faslı biter, ciddiyet başlardı. O zaman radyonun sesi, çoğu kez haberlere öfkelenerek bağırarak babamın sesinin yanında öylesine cılız ve aciz kalırdı ki içindeki spikerin korkup kaçtığına şahitlik edebilirdim.

Demirelli yılların başlarıydı. Adalet Partisi, 1965 seçimlerinde yüzde 52.8’lik oy oranına ulaşmış tek başına iktidar olmuş, 27 Mayıs 1960 darbesi ile Demokrat Parti’nin gücünün kırıldığına inanan CHP’liler ise bu durumdan pek hoşlanmamışlardı. O çocuk aklımla koyu bir CHP’li olduğumu sonradan öğrendiğim babamın, sırf öfkelenmek için haber dinlediğini düşünürdüm. Demirel’in sesini her duyduğunda yüzü kıpkırmızı olur, “Şu yalancıya bak,” der ve konuşmasını sürdürürdü: “Yok barajlar kralıymış, yok bilmem neymiş. Pabucumun başbakanı. Ülkenin zenginliklerini peşkeş çekmek dışında başka bir planın yok. Haberin var mı senin, bu eve iki maaş girmesine rağmen nasıl kıt kanaat geçindiğimizden? İplerini ellerinde tutanlara şirin görünmek için çabalayacağına, önce halkın haline bir bak, memuru, işçiyi, köylüyü gör...”

Demirel ve ne tesadüftür ki ‘adalet’ sadece adında bulunan partisinin kurduğu hükümetler memuru, işçiyi ve köylüyü düşünmedi. Memlekette kızılca kıyametin kopması da işte bu sebeptendi. Üstelik ajans haberlerine, babamı öfkeliendirecek çok daha yeni konular eklenmişti. ‘Anarşist’ vurgusu yapılarak eylemci gençlerden bahsediliyordu mesela. ‘Fruko’ların coplayarak, tekmeleyerek yerlerde sürüklediği gençlerden...

Ülkede her şey değişmişti birkaç yıl içinde. İtiraz edenler bir araya gelmiş, üniversiteler kaynayan kazana dönüşmüştü. O günlerde Dolmabahçe’ye yanan ABD’nin 6. Filosu ise tüm bu cehennem üzerine kocaman bir tüy dikmişti. ‘Kanlı Pazar’

o günlerin birinde gerçekleşmiş ve memleketin yükselen tansiyonuna paralel olarak babamın da öfkesi artmış, hiç durmadan söylenir olmuştu: “Demirel affedersiniz umumhanelerin duvarlarını boyatmayı biliyor. Onun coplattıkları, hapse attırdıkları ise bağımsızlık istiyor.”

Taylan Özgür 1969’da öldürüldü, adı faili meçhul cinayetlerin ilk sırasına yazıldı. Henüz 21’indeki bu dünya yakışıklısı, gözü kara gencin katledilmesinin, kara yazgılı tarihimizin daha da kararacağının ilk işareti

**Korkmamalıyız.
Korku ancak
daha büyük
korkuların mayası
olabilir,
itirazın değil.**

büyük itiraz; tıpkı bir sel gibi liseliyi, üniversiteliyi, gecekondu yoksullarını, fabrika işçilerini, atölyelerde kir pas içinde çalışan çıraqları, kalfaları, tarlada çalışan marabaları, beni, seni, onu, komşumuzun dik başlı çocuğunu da gövdesine katıp, coşkuyla aktı. Muktedirler büyük bir telaş ve çaresizlik içindeyken müesses nizam boş durmayacak, kuytu köşelerde tedbirlerini alacaktı.

Kurdıkları komando kamplarında bir sürü katil yetiştirdiler mesela. Tesadüf bu ya, o katil sürüsünün örgütlerinin de içinde ‘ocak’ kelimesi geçmekteydi. Başlarında politikacı kılığında eski bir özel harpçi vardı. Kendilerine ‘devletin yardımcı gücü’ diyen bu faşist milisler, zamanı geldiğinde sokağa salınacaktı. Kerim Yaman’ı onlar öldürdü ve ardı kesilmedi.

Kahveler tarandı, grev çadırları, üniversiteler kurşunlandı, kentler basıldı, büyük katliamlar tezğâhlandı. Yetmedi, polis ve askerleri de itiraz edip baş kaldıranların üzerine saldı. Yetmedi, darbe yaptılar. Demirel yine şapkasını alıp kenara çekilmişti ki bir ay bile geçmeden, 7 Ekim 1980’de darağacı kuruldu ve ilk Necdet Adalı asıldı.

Önlerine silahlar, kitaplar dizilen, saç sakalı birbirine karışmış, elleri, kolları tutmayan insanlar, her gün devlet televizyonunda teşhir edildiler. Toplumun iyice susturulduğu o günlerde tesadüf bu ya, kanlı darbenin katil diktatörü de kendi sesi dışında kalan hiçbir sese tahammül edemiyordu. Diyecek aklı başında bir lafı olmadığı için de, meydanlara topladığı kalabalıklara Kuran’dan ayetler okuyordu.

O günlerde Demirel’i de Zincirbozan’a kapatmışlardı, kısa bir tatil için. Çıkacak, Güniz Sokak’taki evine yerleşecek ve ‘bir bilen’ mahlasıyla bu kez itiraz eden o olacaktı. Ama itirazı ne ülkeyi her köşesinden kanatan işkencelere, ne idamlara ne de özgürlüklerin gasp edilmesine karşıydı. Onun itirazı, cuntanın kendisine koyduğu siyasi yasaklarla sınırlı olacaktı. Ama bunu ‘demokrasi mücadelesi’ diye pazarlayacak

ve denizin ortasında çırpınırken hangi yıla sarılacağını bilemeyen ülkede, pek az kişi gerçeği fark edebilecekti. O yüzden ‘barajlar kralı’, bir de ‘demokrasi kralı’ unvanıyla payelendi ve zamanı gelince Cumhurbaşkanı bile oldu. Lakin itirazın bu bencil hali, onu öldükten sonra bile ‘Morrison’ lakabından kurtaramayacaktı.

Gerçi ‘Morrison’ olmak, hayattayken Demirel’i pek rahatsız etmiyordu çünkü bu lakabın sebepsiz

olduğunu o günlerde kimse fark edemedi. Ancak 12 Mart gelince bunu herkes öğrendi. Ülkede iyi olan ne varsa kafasına balyoz indirilirken, Demirel de fôtr şapkasını alıp kenara çekilmişti. Evlere baskınlar düzenleniyor, insanlar öldürülüyordu. Gözaltına alındıkça gençler, işkenceciler de fazla mesai yapıyordu. Mahirler katledildi, Denizler asıldı ve birden herkes susunca ülke sessizleşti.

Fakat bu sessizliğin çok uzun sürmeyeceği, o lanet günlerin daha en başından belliydi. 1974 Bahar’ıyla birlikte sokaklar, caddeler yeniden doldu. O

olmadığının gayet farkındaydı. Politikaya girmeden önce, Morrison Knudsen adlı ABD'li bir müteahhitlik firmanın temsilcisiydi ama lakabının asıl sebebi bu değildi. Demirel, bu memleketin, ecnebler tarafından önceden çizilmiş bir yönetim şablonuydu. Hatta ondan sonra iktidarı devralmak üzere sırasını bekleyenler, onun on üç yaş zekâsına hitap eden söylemini taklit edip kanlı ve her daim inkârcı olan yolunda ilerlerken, yürüdükleri politik hattın temel kuralının; sadece emperyalistlere hizmet etmek ve zenginleri sevmek olduğunu da biliyorlardı.

Zamanla Amerikancı olmak bir modaya dönüştü zaten. Faşistler, eli kanlı devlet dostları, muhbirler yadırganmaz oldu. Yalancılık, sahte vaatler politika sanıldı. Irkçılık ve nefret sıradan insanın diline, eylemine yerleşti. Hiç tanımadığı genç kadının suratını sırf şort giydiği için tekmeleyerek dağıtan ve üstelik bu yaptığıyla övünen psikopatlar, desteklenip sırtları sıvazlandıkça çoğaldılar.

İşte tüm bu kötülüklerin içinde, ne zaman umutsuzluğa kapılsam, aklıma babamın radyoda okunan haberlerle giriştiği kavgalar gelir ve o an bütün gerginliğim geçer, rahatlarım. Şimdi televizyonların beyinlerimizi iğdiş ettiğine, gazetelerin birer zulüm bülteni olarak bayilerin vitrinlerini kapladığına aldırmaıyın. İtirazı her koşulda örüp güçlü kılmanın, örgütleyip yükseltmenin mümkün olduğunu çoktan beridir biliyoruz. Belki her zamankinden daha suskun oluşumuz, bazı küçük ayrıntıları unuttuğumuz içindir...

O nedenle öncelikle, hafızamızı korumalıyız. Dünü bilmeli, dünle bugün arasındaki bağları tanımalı, yarınlara uzanan yolu, tarihle anlamlandırmalıyız. En kötü koşullarda bile umudu korumalı, karamsarlığın önüne set çekmeliyiz.

Bunca ölüme, hapishanelere, gaza, copa, üzerimize yağdırılan mermilere rağmen korkmamalıyız. Korku ancak daha büyük korkuların mayası olabilir, itirazın değil. Aksine iddia sahibi olmalıyız. Küçük zaferler kazanmadan, büyük zaferlerin kapısının asla açılmayacağını anlamalıyız.

Muhalefet olmaya değil, iktidarın zorbalıklarını alt etmeye yönelmeliyiz. Asla boyun eğmemeli, itaat etmemeliyiz. Yılmaz Güney, "Şeftali çekirdeğine inan, kendi gücüne güven," diye boşla söylememişse eğer, kaç kez yenilirse yenilelim, düştüğümüz yerden doğrulmasını bilmeliyiz.

Arılardan, karıncalardan ilham alıp örgütlenmeliyiz. Kalabalık olmayı reddedip, toplumsal kimliğini öne çıkaran varlıklar olmayı başarmalıyız. Sistemin ürettiği ve ona güç katan her şeyle aramıza kesin mesafeler koymalı, hayallerimizdeki alternatif yaşamı kurmaya bugünden başlamalıyız.

Çünkü bu kadim ülke, nice kötülöklere maruz kaldı, ne gaddar diktatörler gördü. Ama gün geldi, itirazını yükseltip öfkesinin harını canlı tutanlar sayesinde, yüzde 52'lik Demirel'i de, yüzde 92'lik Evren'i de tarihin çöplüğüne gömdü. O nedenledir ki, itirazı sürekli kılıp tıpkı babamın bir zamanlar yaptığı gibi öfkeden beslenmek son derece kıymetli. Hepimizi boğmaya çalıştıkları karanlığı dağıtacak, zamane zorbalarını alt edecek güç, tam da burada gizli. ✨

Bir demlik muhabbetinde söz döndü dolaştı bana geldi. 'Ahmet Abi' dedim, 'Sen Barış Manço'yu biliyon mu?' Durdu. 'He lan' dedi.

KUL AHMET

Bu toprakların tüm muhabbetleri çay içerken yan yana gelir. Çay demleyelim dendiğinde herkesin bir an nefes alması gibi, bir çay içelim de o zaman düşünürüz gibi...

Demlikten sonra verilen çaylı zaman aralığı keşmekeşin içinden bir lütf gibidir insana. Karada da, denizde de öyle.

Ahmet Kaptan, Marmara'nın üzerinde kereste taşıyan bir kosterin kaptanıydı. Şimdi emekli oldu ama benim Tuzla'da çalıştığım senelerde çok yan yana geldik. Bazen seferde, bazen de liman operasyonlarında. Çalıştık yani çok.

Güzel abimiz, seferi olmadığında herkese yardım ederdi. Tekne ayırt etmezdi hiç. Bir yere kaptan gerekirse hemen gider, işi halleder, çayını içer gelirdi. Haftada bir de rakısı vardı, bizim Köfteci Yaşar'ın yanında. Ahmet Abi'yi tanıdıkça ben de haftalık rakı nöbetlerine refakatçi olmaya başladım. Para da çok yoktu o zamanlar. Biraz yancı oluyordum ama edebimle. Tek derdim hikayelerini dinlemektir.

Onlar sayesinde yeni hayatlar kuruyordum. Bahsettiğim, güzel sanatlar okulumun devam ettiği yıllar.

Kaptan ile ilk tanıştığım da lakabını duydum; 'Kaçak Ahmet'. Tabii ben kafada yorumladım hemen. Liman'ın kaçakçısı çok olur malum. Seferden gelen gemilerden ne varsa; içki, sigara, parfüm, adını hâlâ söyleyemediğim saatler, hepsi ufak tekneler ile taşınır. Herkes de bilir kim ne yapıyor diye ama ses çıkmaz. Ahmet Abi de bu işi çözüyordur diye düşündüm. Ekmek parası sonuçta. Bir süre böyle geçti.

Günlerden bir gün, bir gemi bakım için yanaşacak dendi. Operasyon biraz büyük, kaptanlardan birisi eksik. Ahmet Abi çıktı geldi, aldı hizmet teknesini. Ben de yanına gemici oldum.

İş başladı. Manevralar, telsizler, az biraz tartışma derken iki saati geçtik. Geminin yarıdan fazlası içeri girdi. Ahmet Abi, ceketinin iç cebinden bir torba çıkardı, 'Okanım' dedi, 'Hadi bir çay demle'.

Bana geldi bir gülme. 'Burada çay vardır abi, hizmet teknesi, neden getirdin?' dedim.

'Oğlum' dedi; 'Bu çay kaçak çay.'

Sallanan teknede, gülümseyerek çay demledim. Bir ara verdik. O arada çözüldü Kaçak Ahmet'in hikayesi.

Denizcilik işlerinde askerlikten meslek alan çoktur. Hele eski uzun dönemlerden, daha fazla. Ahmet Kaptan, Mardin Derik'li. Askerlik zamanı geldiğinde bahriyeli çıkmış, Marmaris Aksaz'da yapmış uzun dönem askerliği. Terhis olduğunda usta gemici kağıdını almış. Dönmüş Derik'e.

Memleketinin, topraklarının yangını başlamış o gelmeden önce. Hep duymuş, dinlemiş sağdan

soldan ama gözüyle görünce anlamış, dönüşü yok. Evine yaklaşıırken yirmiyi geçmiş kimlik kontrolü.

Ev yok, köy yok. Aile Mersin'e taşınmış. Ahmet Abi tek başına bir yoklamış sağ, solu. Bir akraba karşılamış biraz yol sonrası. Anlatmış her şeyi. Göçler, kayıplar. Ahmet Abi dinlemiş, dinlemiş. Sonra da sessizce sormuş;

'Abi, bir çay içelim mi?'

Kaptan bunları anlattığında üzerinde bir ceket vardı. Hep de 'nasip' derdi. Ceket, zamanında Eminönü'nde bir tezgahın. Bir yandan onu dinliyordum, bir yandan da ceketine bakıyordum. Öyle sürekli deniz ile uğraşanların giydikleri gibi değil, kalın, klasiğe benzeyen bir ceket. İlgimi alıyordu hep.

Tüm liman bilirmiş Kaçak Ahmet'i yani neden kaçak dendiğini. Her işe koşmuş ama tek bir derdi varmış. Çay, kaçak çay olacak. O da her yerde yok. Kaptan, ceketinin iç cebinde, çay dolu bir torba ile dolaşmaya başlamış. Sonrası da 'Kaçak Ahmet.'

Aile Mersin'de kalmış. Bir süre sonra iş güç dertleri başlayınca Ahmet Abi, hazır Mersin'deyken gemici kağıdını kullanayım demiş. Gemilerde yalnız seneler malum, aileden uzak. Seferler sonrası, Usta gemici kağıdı dönmüş Kaptan'a.

Kaçak Çay aşkı o seferlerden. Bir Mardin Derik'teki çocukluğunu bir de ailesini hatırlatmış, tüm ailesini. Susarak dinlersin ya, öyle işte.

Böyle yan yana üç ay geçti. Baktım Ahmet Abi herkese koşuyor insan ayırmadan. Çayı da hep yanında.

Bir demlik muhabbetinde söz döndü dolaştı bana geldi. 'Ahmet Abi' dedim, 'Sen Barış Manço'yu biliyon mu?' Durdu. 'He lan' dedi. 'Benim çocukluğumda çok sevdiğim bir albümü vardı.' dedim 'Adı, Sahibinden İhtiyaçtan'. 'Orada' dedim, 'Kul Ahmet' isminde bir şarkı vardı, ben seni ordaki adama çok benzetiyom'

Şarkının sözlerini de biliyorum. Ahmet Abi bir güzel okuttu bana. Bir heyecanlandı. Kalktı öptü beni. Dedim ki; 'Abi, kaçak demek yakışmıyor sana.'

Şimdi burası biraz şaka gelir ama gerçek.

Teknedeydik bu muhabbet döndüğünde. Ahmet Abi açtı telsizi. Dedi, "Bana artık Kul Ahmet deyin lan!"

Tüm Tuzla Limanı'na.

Şarkıyı bilen bilir. Kaçak çayı da.

Sonrası demlik muhabbetine devam ettik Kul Ahmet ile. Bir ara durdu aniden;

"Şu şarkının en güzel yerini bir daha desene la" dedi.

'Kul Ahmet dedi yalan dünya, çıkardı ceketini.

Örttü garibin üstüne, kaldırdı cenazeyi.'

Barış Abi demiş, ben de söyledim. ✨

O gün birinci kadın, Cemilenin iki kaşının arasına bir buğday başağı dövdü. Küle mürekkep bulayarak, küçük bir kuş kanadıyla derisine nokta nokta delikler açtı. “Bu da benden sana hediye olsun,” dedi.

DAK

Cemile, uzun geçen yazın sonuna doğru, artık kurumaya yüz tutan biraz da kurtlanan, böceklenen sarnıcın başında oturmuş, ayağıyla küçük taşları sarnıca yuvarlayıp çıkan sese kulak kesiliyor. Suya düşen taşların sesi, büyük ölçüde boş olan sarnıcın içinde yayılıp Cemile'nin kulağına çarpıyor. Neredeyse bir saattir aynı melodiyi dinliyor Cemile. Gözleri köyün az ötesindeki sınır tellerinin açıklık yerinde. Sabahın erken saati olmasına rağmen sıcak bastırmaya başladı. Güneş, bulunduğu yere vurunca az geri çekildi. O sırada, ileride oluşan serâbın içinden iki çarşaf belirdi. Çarşafalar biraz daha yaklaşıncı, Cemile sarnıcın açık kapağının üstünden atlayıp evdekilere haber vermeye koştu.

Konu komşu kadınlar Cemilelere toplanmış, misafirleri heyecanla bekliyor. Cemile, bahçeye girer girmez terliklerini fırlatıp açık kapıdan içeri daldı.

“Geldiler mi kız?”
“İki kadın, çarşafı...” dedi Cemile.
“Tamam, onlardır.” dedi annesi. Evdekiler kıkır kıkır güldüler. Cemile, bir daha fırladı. Az sonra arkasında iki kadınla girdi içeri. Kadınların ikisi de salona girer girmez çıkardılar çarşafı. Sıcak ve toz nefeslerini kesmişti. Derin bir soluk aldıktan sonra ellerine tutuşturulan tuzlu ayrıntı içtiler. Birinci kadın bir yudumda içti. Kara gözlerini odadakilerin üzerinde gezdirdi. Alnındaki bir tutam saça tutturulmuş altın zincir, burnunun bitiminde sağ ve sol kulağına uzanıp birer küpe olarak son buluyordu. Cemile ilk kez gördüğü bu takıya uzun süre bakakaldı. Arkadaki kadın daha gençti ve ötekinden daha az iddialıydı. Ne var ki onun da dudakları dövmeyle karartılmış, çenesine ise yılankavi bir şekil çizilmişti.

Bu kadınlar yaz aylarında, bazen civar köylere uğrarlardı. Suriye'den, sınırda buldukları bir açıklıktan girer, işlerini görüp geri dönerlerdi.

Bu, Cemile'nin alışverişi ilk katılışydı. Âdet görelisi iki yıl olmuş, bir genç kız hüviyeti kazanmıştı.

Hoş geldin, beş gittin faslı uzatılmadan, bohçalar açılıp içindekiler serildi. Dudak boyaları, renkli sutyenler, file gecelikler, hatta zilli fırırlı dansöz kıyafetleri.

Kadınların fısıldaşmaları arasında Cemile, bohçadan çıkan tuhaf parçalara bakıp nereye giyilebileceği hakkında kafa patlatmakla meşguldü. Genç kadınlardan biri, sadece dantelden örülmüş bir parçayı üstüne tutunca bir cümbüş koptu ki, ne ar bekle ne utanma...

Gün ışımadan uyanıp inekleri yemleyen, o arada birkaç tandır ekmek yapan, akşama kadar dur durak bilmeyen bu kadınların hangi ara bunları giydiğine şaşıtı Cemile.

Üstelik çoğunun fazladan bir yatak odası olmadığından çoluk çocuk aynı odada uyurdu.

Kadınlardan ikincisi, sıcak basınca elbisesinin üst düğmelerinden ikisini açtı. Göğüs kafesinin üst çukurundan başlayan bir dövme aşağı doğru henüz bilinmeyen bir yere iniyordu. Komşuların tümünün gözü bir anda oraya sabitlendi. Hiç şüphe yok ki düğmeler bilerek açılmıştı. “Abla,” dedi, Cemile “Nedir o göğsündeki?”... bunu diğer kadınlar, bacaklarını morartacak kadar onu mıcıkkladıklarından, mecbur kalarak sormuştu. Bunu bekleyen ikinci kadın, düğmelerini tek tek açarak elbisesini kalçalarına devirdi. Göğüs çukurundan başlayan şey, yılanın kuyruğuydu. Kadının memelerinin arasında geçip göbek deliğini ağzına almıştı. Ayrıca sırtında, omurlarından kalçasına inen başka dövmeler, memelerinde çiçekler,

kelebekler vardı. Bila şek, kadınların esas işi buydu. Bir sanat; üstüne giymeye, bir yerlere sokuşturmaya gerek kalmayan bir aksesuar.

Ev ahalisinden bu sefer çıt çıkmıyordu. Bu, köy kadınlarını aşan bir durumdu. Ayrıca kocalarının da bu işi hoş karşılayacağından şüpheleri vardı. Böylesi şeyler her zaman başka kadınlarda güzel dururdu. Sessizliğin uzun sürdüğünü fark eden ikinci kadın üzerine geçirdi giysisini.

O gün birinci kadın, Cemilenin iki kaşının arasına bir buğday başağı dövdü. Küle mürekkep bulayarak, küçük bir kuş kanadıyla derisine nokta nokta delikler açtı. Bu da benden sana hediye olsun, dedi.

Yaz bitti. Sonbahar geçti, kışın ortalarıydı. Yağmurlar sarnıcı doldurdu. Cemile, açık kapağın başında durmuş, yansımalarına bakıyordu. İki kaşının arasına... Büzüşmüş, kırışık yara izine.

Bahsi geçen günden takriben 2-3 ay sonra köye yeni bir hoca gelmişti. Melle Nâsir. Ve bir gün şöyle demişti: Kadınların yüzlerindeki, ellerindeki dak (dövme), onların temizlenmesini engelliyor. Kadınlar cünüp geziyor. Abdestleri sayılmıyor.

Cemile hiç düşünmeden sürdü kezzabı dövmeyle. Yaktı, kavurdu derisini.

Cemile'nin ablası bunu bana anlattığında Cemile altmış yaşındaydı. O yıldan sonra herkes dak yaptırdı. Fakat onu yaktıran bir tek Cemile'ydı, dedi.

Cemile'ye ne zaman baksam, tutulur kalırdım. Alnında inancını, sevgisini, korkusunu gördüm. Güzeli ve daha güzeli gördüm. “Güzelliğin on par'etmez'i”, “Hâr içinde biten gonca güle minnet eylemem”i gördüm. ❀

ahmet ümit doğan hızlan mario levi haydar ergülen mezouare el idrissi
jason goodwin myriam moscano manuel forcano drago jançar eric sadin
zhao si lina ekdahl iskender pala darius tomas lebioda naida mujkić
abdülkadir budak yusuf alper barış müstecaplıoğlu yavuz ekinci

ULUSLARARASI İSTANBUL ŞİİR VE EDEBİYAT FESTİVALİ

jason goodwin ahmet ümit doğan hızlan mario levi haydar ergülen mezouare el idrissi
luis felipe sarmento augusta & kalle aldis laar gültekin emre gülce başer lila prap kader sevinç
ahmet ümit jason goodwin myriam moscano manuel forcano drago jançar eric sadin
doğan hızlan zhao si lina ekdahl iskender pala darius tomas lebioda naida mujkić
gülşah elikbank abdülkadir budak yusuf alper barış müstecaplıoğlu yavuz ekinci
gülnar hajo fatima şerafeddin lila prap mezouare el idrissi ahmet ümit lina ekdahl
dorothea nuernberg jason goodwin iskender pala darius tomas lebioda elçin suçın
ahmet ümit doğan hızlan mario levi haydar ergülen mezouare el idrissi
jason goodwin myriam moscano manuel forcano drago jançar eric sadin
zhao si lina ekdahl iskender pala darius tomas lebioda naida mujkić
abdülkadir budak yusuf alper barış müstecaplıoğlu yavuz ekinci

INTERNATIONAL ISTANBUL POETRY & LITERATURE FESTIVAL

darius tomas lebioda
barış müstecaplıoğlu
şerafeddin lila prap
iskender pala darius
mezouare el idrissi
manuel forcano
zhao si naida mujkić
lina ekdahl iskender
gülşah elikbank abdülkadir budak
mezouare el idrissi ahmet ümit
mario levi dorothea nuernberg
eric sadin myriam moscano
zhao si drago jançar
doğan hızlan
zhao si

28 EYLÜL - 2 EKİM 2016
28 SEPTEMBER - 2 OCTOBER 2016

www.edebiyatfestivali.org

f /siir.festivali

t /SiirFestivali

i /istsiirfest

Başımız hep iyi insanların, bizim adımıza, bize rağmen, sürekli olarak bizim iyiliğimizi istemesinden belaya girdi.

“**H**epimiz ‘iyi’ insandan ne anladığımızı biliriz. İdeal iyi insan içki ve sigara içmez, küfretmez, yalnız erkeklerin bulunduğu bir toplantıda orada hanımlar varmış gibi konuşur, kiliseye aksatmadan gider, her konuda isabetli fikirleri vardır. Haksızlığa karşı derin bir nefret duyar ve günahı cezalandırmanın bizim acı bir görevimiz olduğunu bilir. Yanlış düşünmeye karşı daha da büyük bir nefret duyar ve genellikle orta yaşlı başarılı yurttaşlarının benimsediği görüşlerin isabetli olup olmadığını sorgulayan kişilerden gençleri korumanın bir devlet görevi olduğu kanısındadır. Titizlikle yürüttüğü mesleki faaliyetleri yanında hayır işlerine de hayli zaman ayırır: Yurtseverliği ve askerî eğitimi teşvik eder; işçilerin ve onların çocuklarının çalışkan, serinkanlı ve erdemli olmalarını destekleyebilir ve bunu o konulardaki başarısızlıkların gereğince cezalandırılmasını sağlayarak yapar; belki bir üniversitenin mütevelli heyeti üyesidir ve yıkıcı fikirleri olan profesörlere görev vermeyerek eğitime yönelecek saygınlığı önler. Kuşkusuz, her şeyden çok da, dar anlamıyla ‘kişisel ahlakı’ kusursuzdur.

Bu anlamda ‘iyi’ olan bir adamın, genelde, ‘kötü’ bir adamdan daha çok iyilik yaptığı kuşku götürür. ‘Kötü’ adam ile yukarıda tanımlananın tersi olan adamı kastediyorum. ‘Kötü’ bir adam sigara, arada bir de içki içer; hatta damarına basıldığında ağzını bile bozabilir. Sohbetleri her zaman ağza alınacak türden değildir; güzel havalarda bazı pazar günleri kiliseye gitmek yerine kırlarda dolaşır. Yıkıcı fikirleri de vardır; örneğin, barış istiyorsanız savaşa değil barışa hazırlanmanız gerektiğini düşünebilir.

Hatalara karşı tutumu bilimseldir; tıpkı arıza yapan otomobili olan tutumu gibi. Vaazların ve hapis cezasının, patlak bir otomobil lastiğinin tamirine yararı neyse, kötü alışkanlıkları düzeltmekte de yararının o kadar olduğunu iddia eder. Yanlış düşünce konusunda daha da terstir. Ona göre ‘yanlış düşünme’ sadece düşünme, ‘doğru düşünme’ de sözcükleri papağan gibi tekrarlamaktır. Bu durum, onun her türden garip fikirleri olan kişilere yakınlık duymasına yol açar.

Çalışma saatleri dışında yaptıkları, sadece hoşlandığı şeylerle uğraşmaktan; ya da, daha kötüsü, iktidar sahiplerinin rahatına dokunmayan bazı önlenbilir kötülükler konusunda huzursuzluk yaratıp ortalığı karıştırmaktan ibarettir. Ve hatta olasıdır ki, ‘kişisel ahlak’ konusundaki bazı kusurlarını, gerçekten erdemli olan kişiler gibi özenle gizlemez; kendini, dürüst olmanın iyi bir örnek olmaktan daha iyi olduğu gibi yanlış bir düşünce ile savunur. Sıradan ve saygın bir vatandaşın sözünü ettiğimiz bu niteliklerin bir veya birkaçını taşıyan bir kişi hakkındaki kanaati olumsuzdur; bu nedenle bir hâkim, bir öğretmen veya bir vali gibi yetkileri olan görevler almasına izin verilmez. Bu tür işler yalnız ‘iyi’ insanlara açıktır.”

Bu uzun alıntı B. Russell’in “İyi İnsanların Yol Açtığı Kötülükler” isimli makalesinin kısa bir bölümünü

oluşturuyor. Ama iyi ve kötü tanımının insanlık ve insan için nasıl bükülebilir olduğunu iyi anlatır.

Başımız hep iyi insanların, bizim adımıza, bize rağmen, sürekli olarak bizim iyiliğimizi istemesinden belaya girdi. Bizim iyiliğimiz için savaşlar ilan edildi, iyiliğimiz için o savaşta öldürüldük, iyiliğimiz için linç ettik, iyiliğimiz için faklı düşüncede olanı yargıladık, hapse tıktık, iyiliğimiz için şort giyen kadını tekmeledik, dövdük, iyiliğimiz için ölen insanın arkasından küftettik.

Mahkeme kararına rağmen ormanın ortasında maden kazılır memleket ekonomisinin iyiliği için, kitapçı yakılır millî birliğin iyiliği için, kızlı erkekli oturulmasına karşı çıkılır millî ahlakın iyiliği için, biri darbe yapmaya girişir, insanları öldürür, memleketin iyiliği için diye bildiri okur, diğeri ona yol vermiştir kiblesi aynı olanın iyi olacağını düşündüğü için... Bu örnekleri sayfalarca

sıralayabilirsiniz ama sakın yanlış bir kanaat oluşmasın aklınızda çünkü hepsi bizim, ülkenin, gelecek neslin iyiliği için yapılan iyiliklerdir.

Her türlü melanetin dokunulmayan savunusu olarak karşımıza çıkar bu halt birden. Ülkenin, dinin, geleceğin iyiliğini istemek olarak.

İyi insanların mutlaka iyi bir lidere ihtiyacı olmuştur. Düşünmek yerine –çünkü öyle olursa maazallah kötü şeyler de akıllarına gelebilir– kendileri için bu eylemi yapacak birinin olması hem bu dünya

hem de öteki âlem için kurtuluş referansıdır. Bu kural hiç değişmedi. Liderin varlığı, hayatın anlamını oluşturur ve onun söylediği sorgulanamayacak kadar kutsal hale gelir. İyi ve doğruyu ancak o düşünebilir çünkü. Yoksa niye lider olsun ki? Sorgulanamayan biat ve itaat hali doğal olarak peşinden gelir.

Ama arada atlanan bir şey var. O da insanı insan yapan tek eylemi yani düşünmeyi bırakmak. Bu, bireye kulluktan başka çare bırakmaz. İnsana kul olunca ne mi oluyor? Bu durumun yol açtığı hali Hannah Arendit şöyle izah eder:

“Sokrates ve Platon’dan bu yana genellikle düşünmeye ‘Benlikle olan sessiz diyaloga kendini kaptırmak’ diyoruz. Bir birey olmayı reddederek, Eichmann (Nazi döneminin milyonlarca insanı ölüme yollama trafiğini düzenleyen subayı) o tek ve en belirleyici insani özellikten vazgeçmişti. Düşünebilme yetisinden yani.

... Bu düşünme yetersizliği bir sürü sıradan adamın dev bir ölçekte ve daha önce görülmemiş bir biçimde kötülükler işlemeleri için imkân

yarattı. Düşünce rüzgârının tezahürü gerçeklik değil doğruyu yanlıştan ayırma becerisidir. Güzeli çirkinden ayırt etmektir. Ve umuyorum ki düşünmek insanlara o bir anlık beliren kritik zamanlarda felaketleri önleme gücü verir.”

Dikkat ettiyseniz son zamanlarda memleketin iyiliği için öne sürülen iki kavrama uymayan, yani “yerli” ve “millî” olmayan iki düşünürden örnek verdim. Zira yerlilik ve millîlik, coğrafya ve onun habitatında gelişen bilgiyle ve öngörüyle sınırlı değil, tarih boyunca hiçbir zaman da olmadı. Lakin karşılaştığımız her türlü durum körlük övgüsü oldu. Coğrafyayı dünya olarak alırsanız, (Heidegger’in dediği gibi: Dünya’da konumlanmış olmak) Arjantinli bir kişinin söylediği de yerli olabilir. Ama bu bakış açısı tabii ki “kötü” bir düşüncedir.

İyilik ve kötülük ayrımının nasıl oluştuğuna yine Russell’dan kısa bir alıntıyla bakalım: “Bazı aşağılamalara maruz kalmış bir kişi kendisinin İngiltere Kralı olduğu yolunda bir kuram benimser ve kendisine bu yüce konumunun gerektirdiği saygı ile davranılmamasını mazur göstermek için de zekice işlenmiş bir sürü açıklama icadeder. Bu örnekte komşuları onun bu hayallerine sıcak bakmazlar ve kendisini bir tımarhaneye kapatırlar. Fakat o kendi büyüklüğünü değil de ulusunun veya sınıfının veya mezhebinin büyüklüğünü ileri sürerse, görüşleri, dışarıdan bakan tarafsız bir kişiye tımarhanede karşılaşılanlar kadar abes gelse bile, birçok yandaş kazanır; bir siyasal veya dinsel lider olur.” (Kuşkuculuğun önemi üzerine)

Russell’in yukarıda tasvirini yaptığı kişinin kim veya kimler olduğu gözünüzün önüne geldi mi?

Cenâb-ı Hak, cümlemizi iyi insanların yapacağı iyiliklerden korusun. Âmin. ✿

Sahneye çıkarken heyecanlanır, insan içine çıkarken bazen utanırız. Yaptıklarımızı beğenmez, sorgularız. Kafka mesela; bütün yazdıklarını arkadaşına, “Al yak bunları,” diye vermemiş miydi?

DERYA ALABORA

Mahallemizin, çıkmaz sokakların, ailemizin kızıl saçlı bacısı...Yıl 1996...Televizyona gözümünden çok kulağım iliştiriyor. Genizden gelen sıcak bir ses tonu...Yaşım 16. Şaşıfelek Çıkmaz dizisinin Aysel'i hayatımın afet-i devranı oluyor. Sonrasında her izlediğimde başka, bambaşka bir kadın... Nasıl bir karakter yaratmaktadır bu? Diye sürekli kendime soruyorum. Yıl 2016. Gümüşlük'teki evinin bahçesinde sohbet oturuyoruz. Önce sesini dinliyorum. Sonra anlattıkları adapla yerleşiyor aklıma. O etraftaysa bil ki, başına bir şey gelmez. Ben öyle belliyorum.

Fazlasıyla anaç bir karakterim. İnsanlarla gücüm yettiğince uğraşır, onların derdini dinler, acılarını paylaşırmı ama bazen bu hal bana fazla gelir. “Ne oluyor? Biraz da kendini düşün,” dediğim de olur kendime. Başkalarıyla ilgilenmem bir yapı meselesi herhalde. Yaşım ilerledikçe şunu fark ettim: Dünya bizim zannettiğimiz kadar saf ve iyi bir yer değil. Bir yığın kötülük içinde, kendinden vazgeçip başkalarıyla bu kadar ilgilenmeye gerek var mı? İnsanın kendisiyle de ilgilenmesi gerekmez mi? Bunu ancak bugün idrak edebiliyorum ve artık kendime ihtarlarda bulunuyorum.

“Hayatın acılardan oluştuğunu düşünüyorum. Aslına baktığında hayatta sadece acı var. Küçük ve anlık mutluluklar dışında, hep acı...”

Duygusal bir insanım. Duygusallığın iki sonucu olabiliyor. Ya kendini bu duygulara açıyor ya da tam tersi, bu duyguları bastırabilmek için kapatıyorsun. O da müthiş bir gerilime yol açıyor. Ben birincisini yapabilişim. Oyunculuk eğitiminin de bunda etkisi var. Bütün oyuncular biraz içe kapalıdır bana göre, utangaçtırlar. Çünkü çoğumuz, aslımızda güvensiziz. Bu sebeple sanatla uğraşp hissettiğimiz güven eksikliğini tamamlıyoruz. İşte tam da buradan yaratım doğuyor. Dünyadaki sanatçılara baksan, çoğunlukla derdi olan, sosyofobik, iletişim kuramayan kişilerdir. Kuramadıkları iletişimi, üretmek kurmaya çalışıyorlar. Kendimize çok güvendiğimizi zannederler; değil işte. Sahneye çıkarken heyecanlanır, insan içine çıkarken bazen utanırız. Yaptıklarımızı beğenmez, sorgularız. Kafka mesela; bütün yazdıklarını arkadaşına, “Al yak bunları,” diye vermemiş miydi?

“Ben aile içinde sevgiyle büyüdüm. Çilli ve kızıl saçlı bir kız çocuğu olduğum için, dışarıdaki diğer çocuklardan farklıydım.”

Azgın bir sokak çocuğuydum ama dış görünüşümle diğerlerinden ayrı duruyordum. Bu ilk farklılık hissi bir şey yaratıyor insanda. Utangaç yapımın nedenidir belki. Aynı zamanda elebaşı ve serseri bir karakterimdir ama bir şey olduğu zaman da çekinir sıkılırım. Bunu fiziğimim farklılığına bağlıyorum. Küçükken tam ne olduğunu anlamıyorsun. Şimdi bile bir çocuk gelip yanıma “Aaaa senin neden beneklerin var,” diye sorabiliyor. O zamanlarda bir çocuk için itici bir soruydu bu ve bugünkü utangaçlığımın özü oldu.

“Aşk, canımı çok acıtan bir tecrübe olmuştur hayatımda. Aşk acısı büyük bir acıdır. Herkes için böyledir diyemem çünkü bunun için hayata aşkla bakman lazım.”

Nedir aşk? Kierkegaard şöyle diyor: “İki insanın, birbiri içinde eriyip gitmesi demek olması gereken aşk, aslında iki bencilin hayalinden başka bir şey değildir.” Cümlelerin ilk bölümünde söylediği gibi; “Aşk, iki insanın birbirinin içinde eriyip gitmesi...” Fakat sonra çatışmalar, kıskançlıklar... Nasıl buraya evrildi diye şaşırıp kalıyorsun. Bocalayıp umutsuzluğa kapılıyorsun ama bir süre sonra o da geçiyor.

Bir kez evlendim. Uğur'la o da. (Uğur Yücel) Boşanmadık ama ayrıldık. Biz resmen boşanmıyoruz ama neden ayırırız? Bunun bir nedeni yok. Boşanma prosedürü hoşumuza gitmiyor diyelim. Gereksiz bir şey; çok da takılmıyoruz. Hiçbir şey fark etmeyecek öyle ya da böyle olduğu zaman. Evliliğe inananlardan olmadık. Şartlar bizi oraya götürdü. “Herkes evleniyor, hadi biz de evlenelim” durumu. Birbirimizle karşılaşmamış olsak, hayatta hiç evlenmeye de bilirdik.

Evlilik elzem değil. Benim için en ideali, herkesin kendine ait evlerde yaşadığı ilişki biçimi. Her şeyi birleştirdiğin zaman, ayrılma kararıyla gelen o mecburi ayrışma, parçalanma, çok acı ve yıpratıcı oluyor. Evde dolaplar ayrılıyor, eşya gidiyor; kaynamış kemikler kırılıyor gibi tek tek. Can yanıyor.

Biz aşkla evlendik. Hâlâ da birbirimizi çok sevdiğimizi düşünüyoruz.

“Benim hayatımda büyük acılarım olmadı. Beni yıkan, alaşağı eden... Çok derin çentikler, ağır kırılma noktaları, travmalar yok.”

Esas acı bence sevdiğin birini kaybetmek. Hayatından birini ölümle, savaşıla, hastalıkla yitirmek... Bu, taşınması çok büyük bir acı işte. Babamı, oğlum Can bir buçuk yaşındayken kaybettim. Ama o dönemde çocuğumun olması, onunla başlamış olan yeni hayatım, bana bu kaybı bir travma olarak hissettirmedir. Olmasaydı da bunu doğal karşılardım. Dedğim gibi; üzüntüyü çekiyorsun ama o üzüntüye sarılıp “Nasıl olur?” diye direttiğin zaman sakatlanıyorsun. Oluyor işte, buna yapacak bir şey yok. Kahroluyorsun ama bir süre sonra gidiyor; hafifliyor ya da acına alışıyorsun.

Mimar Sinan Üniversitesi'nde oyunculuk dersleri vermeye başladığım zaman, eğitim anlamında kendimi eksik gördüğümünden bir takım yöntemler üzerinden çalışarak geliştirdim kendimi. Bu yöntemler iç dünyana yolculuğu sağlıyor. Bir süre sonra baktım ki bende, hayatımın içinde bir şey yok. Korkunç acılar ve travmalarla karşılaşmış ders verdiğim öğrencilerimde. Bir sürü hikâye dinledim. Anneyle babayla müthiş çatışmalardan tut da nerelere varan kırıntı hayatlar. Birisinin babası çok küçük yaşta kaybedip gitmiş

aileyi. O da o zamanda dondurmuş kendini mesela. O yaşta ve o yasta kalmış. Bir diğeri tecavüze uğramış ama kimselere söylememiş. Bunun gibi birçok hikâyeye yüzleşince dönüp kendime baktım ve anladım ki ben gerçekten hiçbir şey yaşamamışım. Etrafımda ise sorunsuz insan kalmamış. Bu ne demek? Giderek hastalanan bir toplum haline gelmişiz.

“Ben kendimi en çok, işimi yaparken var hissediyorum. Bir karakter yaratırken, başka kimliklere bürünürken ve bunun çalışmalarını yaparken.”

Kendimle ilgili, şu bahsettiğim anaçlık durumumu törpüleyebilmeyi çok isterdim. Belki böylece daha çok var hissedebilirdim. Bu durum mesleğimi de ikinci plana atmama sebep olabiliyor. Atmasam belki bambaşka biri olacaktım. Uçup gideceğim yeni yerlere ama sevdiğim insanlar için bir takım fedakârlıklar yapmaktan hoşlandığımdan, böyleyim. Şunun sorgulamasını da yapmıyor değilim. Belki de bu egodur ve beni de bir yanyıla doyuruyordur.

“Hayatta her şeyi yapabilir insan. Ben de öyle...”

Bir tek, hayata olan bakış açımın tersinde duran şeylere el uzatamam. Kendi dünya görüşümün dışında olan hiçbir şeyin içinde durmam. Ama bilirim ki hayatta her şey yaşanabilir. Kendimi de kimseyi de bunun için yargılamam, yargılatmam da. Önyargılı ve kısıtlayıcı bakmam etrafa. Bana yapılına da artık sindirebiliyorum sanırım. Bu eğitimler sırasında uyandığım bir şeydir. İlk gençlik yıllarımda, benlikle ilgili, hepimizin daha büyük problemler yaşadığı zamanlarda, “Bana bunu nasıl söylersin, bana bunu nasıl yaparsın,” gibi tepkiler gösterebiliyordum etrafa. ‘Ben’ olgusunu

her şeyin ortasına koyduğunda, sana yanaşılamayacağını anladım; ki iyi bir şey olarak bahsetmiyorum bundan. “Ben” dediğin her an, sana yöneltilen her türlü sözü ya da tepkiyi, saldırı olarak algılayacaksın. İlerleyemeyecek, kendine uyanamayacaksın. “Nasıl?” sorusuna bile, “Sana ne? İyiyim, niye sordun?” gibi çıkışlarla karşılık vereceksin. ‘Ben’de bu kadar diretirsen, hayattaki her şeyi kişisel algılayacaksın. Benliği öldürebilmek büyük bir haslettir. ‘Ben’i biraz arkaya almak gerekiyor. Sana herkes, her şeyi söyleyebilir, her şey başına gelebilir. Parlak bir yıldızken bir anda yerlerde sürünebilirsin. Hastalanabilirsin, aldatılabilirsin.

“O ayıp, bu günah...” Böyle şeylerim yok hayatta. Tek derdim kimsenin canını yakmadan doğru insan olabilmek. Dünyada kimsenin alanına tecavüz etmeden yaşayabilsek keşke... Dünyanın tek probleminin iktidar olduğunu düşünürüm. Sadece! Güç elde etmek... Dedim ya... Ben gerçeği yaşamayı seviyorum ve bu kadar platonik bir hayat, bana ancak plastik görünür. Hâlâ gerçekleşmek ve var olmak için çabalamak dururken...

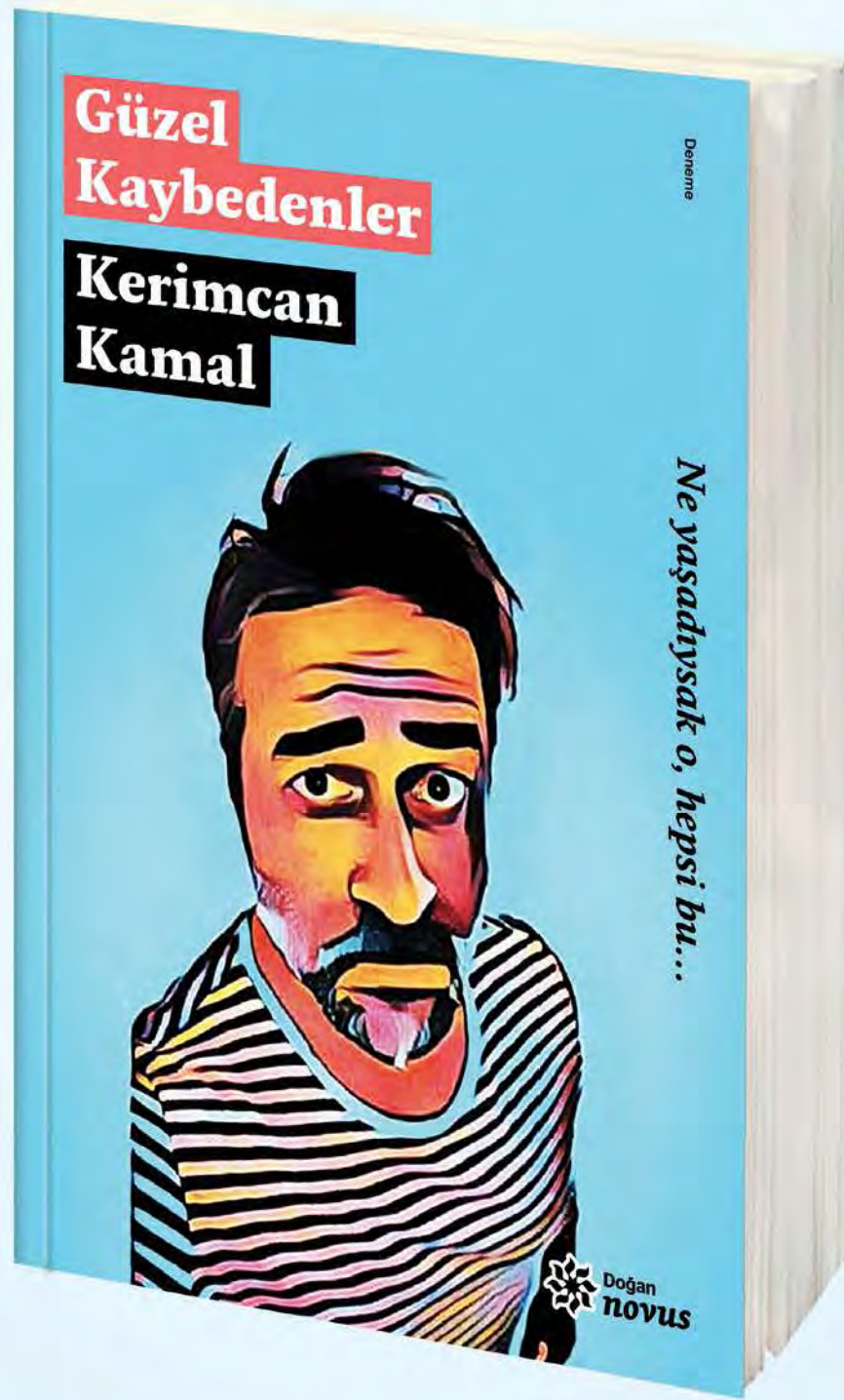
Neden bunca iktidar? 🌱

Fotoğraf: Jehan Barbur

Bu kitap güzel kaybetmesini bilenler için... Kazansak da kaybetsek de güzel olalım...

Ben eski tip kahramanlara inanıyorum. Ben zengin beylere değil
Yaşar Ustalara inanıyorum. Ben kazanmaya değil yaşamaya inanıyorum.

Ben yaralı insanlara inanıyorum. Ben hayatın büktüğü boynunu kimseye
eğmeyenlere inanıyorum. Bizler Ferrarisini çarpan bilgeleriz. Biz kentin yeni
zengin kuleleri ile moloz kamyonları arasına sıkışmış milyonlarız.

Ne yaşadıysak o, hepsi bu...

GAME OF THRONES

CERSEI LANNISTER

Tywin Lannister'in kızı
Joffrey Baratheon'un annesi
Kral Robert Baratheon'un karısı

TYRION LANNISTER

Tywin Lannister'in cüce oğlu
Şarap ve kadın düşküni

DAENERYS TARGARYEN

Ateş geçirmez, Meereen'in, Andalların
ve ilk insanların kraliçesi Zincirli ve ejderhaların annesi

JON SNOW

Ned Stark'ın gayri meşru çocuğu,
Kılıç ve dövüş ustası

NED STARK

Kış Tepesi'nin Lordu, Starklar'ın
lideri, Kral Robert Baratheon'un
kadim dostu, Catelyn Stark'ın
kocası

ARYA STARK

Catelyn ve Ned Stark'ın en
küçük kızı. Kılıç ve dövüş
meraklısı

IMDb

En Yüksek Oy Alan 3
Game of Thrones Bölümü

- 1 Battle of Bastards (32.000 Oy) ☆ 10/10
- 2 Rains of Castemere (43.500 Oy) ☆ 9.9/10
- 3 Blackwater (17.766 Oy) ☆ 9.7/10

HANELER VE SEMBOLLERİ

BÖLÜM BAŞINA
ORTALAMA
6 MİLYON \$
HARCANMIŞTIR

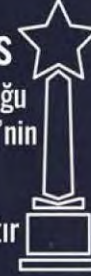
Emilia Clarke'nin canlandığı
Khaleesi karakterinin popüler
olması üzerine 2013 yılında

146 Khaleesi
ismi
bebeğe verildi

Game of Thrones

110 defa aday olduğu
Emmy Ödülleri'nin
38 tanesini
kazanmıştır

Peter Dinklage

Tyrion Lannister'
canlandığı
rolüyle
10 adet
ödül
kazanmıştır

Dizinin çekimleri
3 farklı kıtada **6** farklı
ülkede
gerçekleştirilmiştir

(ABD, Malta, İzlanda, İspanya, Hırvatistan, Fas)

2015 yılı rakamlarına göre
Game of Thrones 5. sezonu
14,400,000 defa
indirilerek
internet üzerinden illegal yollarla
en fazla indirilen dizi olmuştur

Dizi hikayesinin
yer aldığı
Buz ve Ateşin Şarkısı
kitap serisinin
kronolojisi

Taht Oyunları

1996

Kralların Çarpışması

1998

Kılıçların Fırtınası

2000

Kargaların Ziyafeti

2005

Ejderhaların Dansı

2011

Kış Rüzgarları

?

Bahar Rüyası

?

Günümüzde adını bile unuttuğumuz o kadar çok meslek var ki... Yitip giden, işlevi kaybolan bu mesleklerle, bu mesleklerin doğurduğu kültür de ortadan kalkıyor farkında olmadan. Ancak yaşadıkları yerler biz fark etmesek de hâlâ var. Mesela sokak tabelalarında...

YİTİK MESLEK SOKAKLARI

Bina Eminî Sokağı

Bina eminleri, Osmanlı döneminde binalar yapılırken inşaat masraflarının hesabını tutan, yapı malzemelerini alan, usta ve amelelerin gündeliklerine bakan memurlardı. Bina eminliği bir memuriyet veya bir makam değildi. Gerekli hallerde, başka görevlerde bulunan veya emekliye ayrılmış, güvenilir ve işten anlar yüksek dereceli memurlar bina eminliğine getirilirdi. Mimarlar kadar önem verilen ve şerefli bir memuriyet sayılan bina eminliği, aynı zamanda mimarın para işlerine karışmadan sanatına kafa yorabilmesini sağlardı.

Güllabıcı Sokağı

Eskiden kontrol altında tutulması güç, çevresi için tehlike arz eden akıl hastalarını zaptetmekle görevli kişilere "güllabıcı" denirdi. Bu kişiler hastaların arasında dolaşıp taşkınlık çıkaranları sopa ve kamçılarla dövmekle de görevliydi. Yok olmasından mutlu olduğumuz bu mesleğe Ece Ayhan'ın satırlarında da rastlıyoruz; "velhasıl onlar vurdu biz büyüdük kardeşim / babamız dövüldü güllabıcı odunlarla tımarhanede / acaba halk nedir diye düşünür arada işittiği"

Perendebaz Sokağı

Farsçada sonu -baz'la biten tüm "hüner erbabı" gibi; hokkabaz, tasbaz, şadırvanbaz, matrakbaz, zürbaz, kâsebaz, kuklabaz, canbaz ve perendebaz gibi göstericiler Osmanlı döneminde pek revaçtaydı. Belirli bir sirk yeri veya binası bulunmadığından bu gösteriler açık meydanlarda, çoğunlukla Yahudi sanatkarlar tarafından icra edilirdi. Perendebaz, bu gösterilerde "perende" ve çeşitli taklalar atan sanatçılara denirdi.

Yedekçi Hüseyin Sokağı

Kulağa her ne kadar komik ve hafif bir iş gibi gelse de "yedekçiler" kapı gibi diye niteleyebileceğimiz izbandutlardan çıkardı. Henüz İstanbul Boğazı'nda vapurlar yokken ulaşım kayıklarla sağlanırdı. Bu kayıklar mümkün mertebe kıydan gitmeye ve akıntıya kapılmamaya çalışırlardı. Ancak güçlü akıntılara sahip boğazda kayıkla gitmek yine de riskliydi. Boğazın meşhur "şeytan akıntısı" olan kıyılarında yedekçiler bekler ve kayıkları kıydan halat ile yahut başka sandallar ile kıyıya çekerlerdi. "Yedekçi Hüseyin" de işte bu akıntılı kıyılarda çalışmasıyla nâm salmış bir yedekçi idi.

Kalemtraşçı Sokağı

Şimdi kulağa tuhaf gelse de "kalemtraşçılık" eski dönem İstanbul'da başlı başına bir zanaât idi. Her sanatkar, kendi eseri olan kalemtraşa, pirinçten, gümüş veya altından olmak üzere damgasını koyardı. Bu mühürler, armut, kalp veya şişe biçimindeydi. Kalemtraşı yapan şahsın adı, buraya kabartma olarak konurdu. Kalemtraşçıya diploma alırken kendisini yetiştiren ustası veya mesleğin en yaşlısı tarafından hakiki adından ayrı, başka bir meslektaş tarafından kullanılmayan ve sonu "î" ile biten bir başka mahlas verilirdi. Muhyî, Medhî, Recâî gibi...

Tahtaravancı Sokağı

Üsküdar'da bulunan bu sokakta bir zamanlar bir tahtirevan yapımcısının ya da imalat yerinin olduğunu düşünmek güç değil. Motorlu taşıtların etrafı sarmadığı dönemlerde insanlar kentlerde genellikle yaya dolaşırlardı. Tahtirevan; develerin, atların bazen de fillerin üzerine yerleştirilmiş süslü bir kabinden oluşan ulaşım aracıydı. Bu aracı çoğunlukla kadınlar, önemli kişiler veya kente gelen zengin yabancılar kullanırdı.

Rikaptar Sokağı

"Rikabdar" diye de geçen rikaptarın diğer adı "üzengi ağası" idi. Rikaptarların görevi padişah ata binerken onun üzengisini tutmaktan ibaretti. Aynı zamanda padişahın eyer takımı, botları ve çizmelerinin temizliğinden de sorumlulardı. Osmanlı'daki nasıl bir azametse, sırf bu işten sorumlu özel biri istihdam edilmiş. Osmanlı minyatürlerinde de sık sık padişahın yanında görülen rikaptarlar, padişahla direkt görüşebilen nadir görevlilerdendi.

SONBAHAR

Okul yıllarından beri nasıl olduğunu unuttuğumuz bir hafta içi gündüz sineması fena mı olur? Tercihen festival filmi. Yıllık izin de feda edilir yarım gün, belki doktordan rapor alınır. Uzatılmış bir öğle arasına bile sığar belki.

Sonbahar geldi. Hep kazanan, hiç yıkılmayan biz namağlup beyaz yakalıların sevmediği tek mevsim. İlkbaharda hamakta, yazın teknede, kışın snowboard'da resim çekip sosyal medyayı kasıp kavuruyoruz. Baharda umutlu, yazın güçlü, kışın fırlamayız. Üçüne de hazırlıklıyız. Ama sonbahar bize göre değil. Sonbahar hüznü, plaza camlarını titreten dev kahkahalara göre değil. Yerler kaygan. Yağmurlu havada kendinden emin, kararlı adımlara yer yok. Beyaz yakalı hayatın mutlu, galip ve sıradışılığı kuru ve kızıl yaprak hisirtisine yeniliyor bu mevsimde. Jilet gibi ütülenmiş pantolonlar çamurlanıyor, pırıl pırıl ayakkabıların façası yağmura sökmüyor.

Üstüne üstlük, dünya savaşa, memleket anlamsızlığa mahkûm olmuş. Yeni yılın terfi ve zamları için yaptığı kulisler sende başkası için hiçbir anlam ifade etmiyor. Yönetim kurullarının, patronların tatilleri bitmiş; işler toplantılar yığılmış. Şirketin yılsonu hedeflerini nal gibi çakmışlar, son üç ayda ayıkla ayıklayabilirsen. Önümüz karanlık. Şovumuz sönük bu mevsimde.

DNA'mızla fazla oynadılar, kabul. Azami gelir getirecek şekilde beslenen, 24 saate üç gün sığdıran endüstriyel tavuklara dönmüş bizlerin özünde, sahici bizden ne kaldı bilmiyorum. Ama bir kere kırılsak; bu sonbahar kendimiz gibi olmayı denesek bir gram umutla dolar mıyız?

Okul yıllarından beri nasıl olduğunu unuttuğumuz bir hafta içi gündüz sineması fena mı olur? Tercihen festival filmi. Yıllık izin de feda edilir yarım gün, belki doktordan rapor alınır. Uzatılmış bir öğle arasına bile sığar belki.

Ya da ilk yağmurda, gökyüzünden akan sulara kaçınılacak bir zehir muamelesi yapmadan; orta çağ şövalyelerinin kalkanını andıran o gergin şemsiyeyi açmasak? Ofise ıslak saçla girdin diye, borsa aniden düşmez herhalde. Yağmurda eriyecek bir şeker tatlılığında değiliz zaten bayağıdır. Varsın yağmurdan dertlenmeyelim, doğayla bir rekabete girmeden barışalım.

Elimize bile değmeden, maaşın kallavi bir kısmını vergi diye alıyorlar ya peşinen. Hatta tahsil edemedikleri

patronun vergi yükünü de sırtımıza bindiriyorlar. Bir hafta sonu, bir kısmını geri alsak verginin? Şahane bir kahvaltı yerine, simitle başlanan günü halk kütüphanesinde geçiresek? Haftanın iş gürültüsünü, kütüphanenin kusursuz sessizliğine gömüversek?

Bir akşam iş çıkışı da mezeleri güzel meyhane, kırk beş çeşit yabancı birası olan bar ya da şahane kahveleri olan o kafe yerine; ilçenin en büyük parkında takılsak? Takım elbiseler biraz çamur, biraz çimen oluversin. Belediyeye de çok vergi ödüyoruz, ondan da mı faydalanmayalım?

Evden erken çıkıp geç geliyoruz, çok çalışıyoruz ve komşuların hiçbirini tanımıyoruz ya. Tümünüyle kaynaşmak için şahane bir fikir. Dışarıda tipik bir beyaz yakalı akşam yemeği fiyatına,

100 kişilik lokma döktürüp dağıtmak mümkün. İzmir'in âdeti ama başka

kentlerde yaparsan daha mı az sevinir insanlar? Soran olursa "İçimden geldi," dersin, mahallede de herkesle hoşbeşin olur. Tatlı yer, tatlı konuşursun.

Tatil dönemi bitti. Artık hep yaz saatindeyiz, günler de biraz uzun olacak bu Ekim.

Ayın bir günü evde birikmiş giymediğin giysileri ve eski teknolojik oyuncakları takas pazarına götürürsün. Haftada iki gün de evde yiyemediğin yemekleri üşenmeyip çöp kenarında sokak hayvanlarıyla paylaşırsın. Kurumsal hedeflerde paylaşmanın pek yeri yoktur ama iyi gelir insana.

Dolapta boşalan raflara da patlatmalık mısır, kestane, boza dizens; kurumsal günlerin aynılığına inat bu mevsim de böylesi bir mevsim dersin kendine. Çarkı paramparça edemesen de, kendine renkli bir çark kurmuş olursun. Başka bir dünya mümkünleşir. Varsın bu sonbahar bitmeyen mesailerin, stresin, yetişmeyen işlerin karşısına; yenmeye çalışıp harap olarak değil savaşmayarak, tüketerek değil tüketmeyerek çık. Yenemeyeceğin kurumsal hırslarla kavgaya tutuşmayiver. Yenilmiş sayılmazsın. Beyaz yakan bembeyaz değil renkli, icabında az biraz renkli olsun. Ters bakan olursa, sonbaharı boyamakla meşguldüm dersin. 🍂

Yenemeyeceğin kurumsal hırslarla kavgaya tutuşmayiver. Yenilmiş sayılmazsın. Beyaz yakan bembeyaz değil, icabında az biraz renkli olsun. Ters bakan olursa, sonbaharı boyamakla meşguldüm dersin.

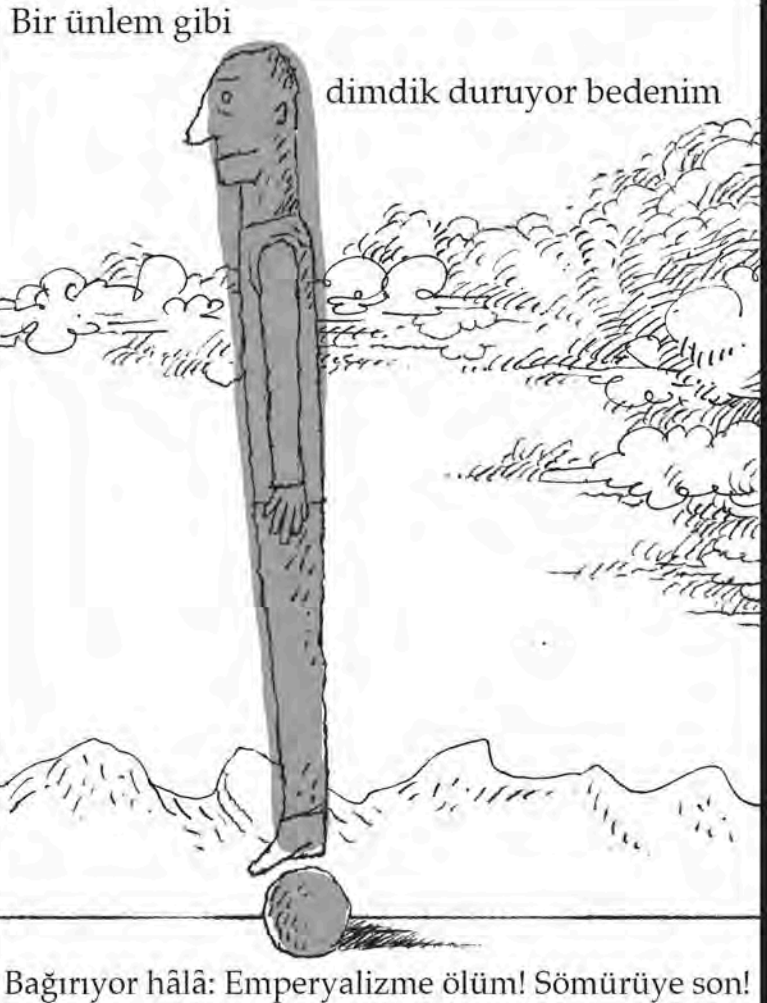
GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Sonbahar sonbahar sonbahar
Sonbahar
Sonbahar sonbahar
Sonbahar sonbahar sonbahar
Sonbahar¹

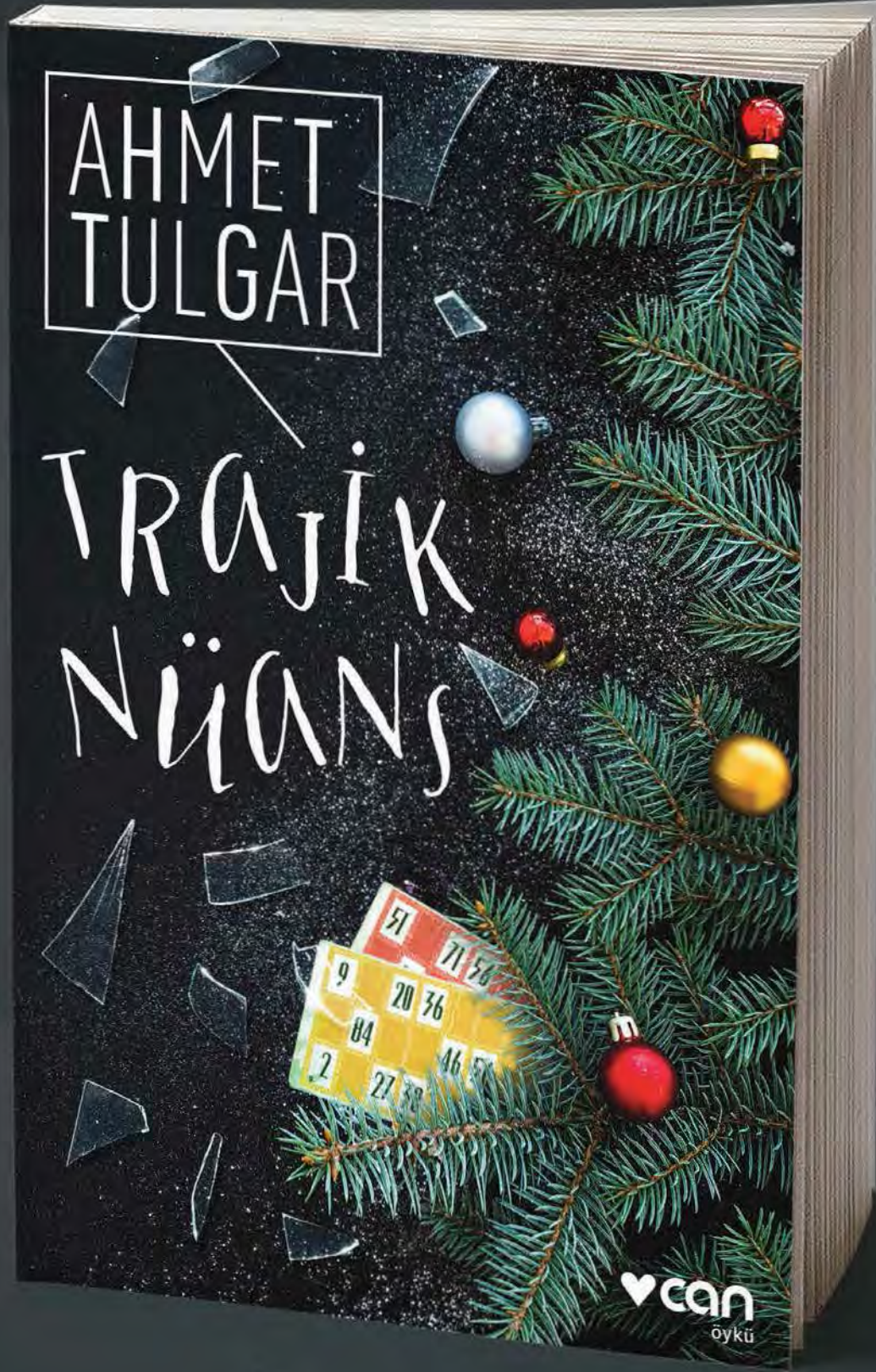
¹ -ki acının değişmez dipnotudur-

Metin Altok'un "Sonbahar" şiirinden

Ahmet Erhan'ın "Misak-ı Milli" şiirinden

Her kentin kalabalığı içinde böyle insanlar vardır.
Kent kaderi olmuş. Terk edemeyeceğini bildiği halde, o kentte,
içinde hep bir terk etme arzusu ile dolaşan...

Çıktığımda saat gece yarısına geliyordu. Dışarıda buz gibi bir hava vardı. Burnumun ve kulaklarımın soğuktan düşeceğini sandım ve daha sıkı giyinmediğime hayıflandım.

BERBER

Kanatlı Hayvanları Sevenler Derneği, Tekfur Sarayı'nı geçtikten sonra sola kıvrılan dar bir sokağın içindeydi ve dışarıdan bakıldığında buranın yüz, iki yüz kişiyi barındırabilecek büyüklükte bir mekân olabileceği asla algılanmıyordu. (Bu seferinde önceden gelip dışarıdan şöyle bir görme ihtiyacı duymamıştım nedense.) Gecenin zifirî karanlığında çıplak bir ampulün zar zor aydınlatığı, yetenekli bir elden çıkmadığı aşikâr tabelanın -bir çocuk tarafından çizilmiş izlenimi bırakan iki kuş resmi yazının iki yanına kondurulmuştu- altındaki küçük demir kapının öylesine geniş bir yere açılır gibi bir hali yoktu. Ancak, maviye boyanmış, yer yer çürümüş kapıdan geçtikten sonra bir merdiven marifetiyle aşağı iniliyordu ve bir tuhaflığın işaretiymiş gibi önce uğultu halinde tuhaf bir gürültü duyuluyordu. Merdivenlerin dibinde, başı ve sonu rengi solmuş kadife bir perde ile kapatılmış uzun, dar, uğultulu bir koridor vardı. O loş koridoru geçip perdeyi aştığınızda kesif bir sigara dumanına yapışmış acayip ağır bir koku, ardından insanı şaşırtacak kadar kalabalık bir güruh ve de en önemlisi tavandan sarkan doldurulmuş kuşlarla -güvercin, papağan, baykuş vs.- karşılanıyordunuz. Yer altına saklanmış kahvelerden çok daha farklı bir 'şey' vardı burada. Sıra, sıra sandalyelere oturmuş tatavacı güruh sigaralarından birer nefes çekip dumanı havaya saldıktan sonra sağına soluna ateşli ateşli bir şeyler söylüyor, elleriyle görünmez çemberler çizip yerlerinden zıplıyor, mekanın bir köşesine kurulmuş devasa bir kafesin içerisinde, etrafı güvercinlerle çevrili adama 'Üç!, beş!, eli!, yetmiş!' diye bağıryorlardı. Bir kuş mezadı. Mekânın duvarlarına istiflenmiş kafes ve kutuları neden sonra algılayabildim. Güvercinler hem o kafes ve kutularda, hem de adamın içinde olduğu büyük kafeste sessizce bekliyorlardı. Adam, arada bir birini yakalayıp bağırarak havaya fırlatıyor; zavallı güvercin de bu oyun içerisinde marifetini göstermek için son bir imkân yakalamış gibi hızla bir iki kanat çırpıp taklalar atıyordu.

Arkalarda bulabildiğim boş bir sandalyeye tünedim. Az sonra, kalabalık arasında elinde tepsiyle dolaşırken cambazlıklar yapan kahveci önüme bir çay bardağı bırakıp uzaklaştı. Çay böyle, kahvesiyle, çayıyla, kantıyla övünme konusunda hiçbir iddia taşımadığı aşikâr, sefil bir yerde bulunması tabii karşılanabilecek olanlardan bile beter bir tattaydı. Birkaç yudumdan sonra

Nedir bu tuhaflığım; bu bazen öyle, bazen böyle olma hali bilemiyorum.

aklımdan müdavimleri memnun etmek için demine güvercin gübresi koyup koymadıkları bile geçti. Yine de, öğrenerek içmeye devam ettim. Tuhaf bir meşrep benimkisi, bazen önüme konulana sevmesem bile itiraz etmek bir yana, onu kabullenme konusunda acayip bir cezbeye kapılıyorum. Neden böyledir bilemiyorum; aniden kapıldığım bir biat ihtiyacı mı, birden beliriveren kaynağı meçhul çocuksu gizli bir korku mu? Bilemiyorum. Kimi zaman -her zaman değil- ineceğim durağı geçtiğinde de otobüs şoförünü ikaz etme konusunda sıkıntılarım oluyor; bilet kuyruğunda bir yılan kıvraklığı ile önüme geçen ihtiyarlara -ki, bu çok sık başıma geliyor, nedense böyleleri beni seçiyorlar- karşı da çoğu zaman sessiz kalıyorum. Bazen de, aniden parlayıveren, inanılmaz bir hiddete kapılıyorum ki, muhataplarım bulaştıkları beladan ötürü epeyce bir hayıflanıyorlar. Nedir bu tuhaflığım; bu bazen öyle, bazen böyle olma hali bilemiyorum. (Hiç sırası olmadığını bilmeme rağmen bu konuya da girdim işte.)

Bu arada mezada katılanlar üç, beş fiyat arttırıyor, kafesteki iri yarı adam da her birine ismiyle hitap edip bu kadcak bir parayı sürmenin onlara yakışmadığını söylüyordu. Adamın davudi, bu işi yapan birisi için ayrıcalıklı sayılabilecek, insanın içini neredeyse titreten etkili bir sesi vardı. İri parmakları arasında küçücük kalan güvercinleri tutarken ağız dolusu kakhahalar atıyor ve ona buna laf yetiştiriyordu. Mezada katılanlar da yılışık kakhahalar, ağır küfürler, bazen de kaba el şakaları ile birbirleriyle didişmekteydiler. Bir deliler tekkesine düşmüştüm sanki. O çılgın karmaşanın sonunda birinde kalan güvercin

elden ele yeni sahibine ulaşıncaya kadar diğerleri yapılanın aptalca bir alış veriş olduğu konusunda çoktan ortak bir fikre varmış oluyorlardı. Adamlar alay edip kuşuna sataşılıyor, onu almakla enayinin önde gideni sayılacağını haykırıyorlardı. Başta eğlenceli görünen bu oyun bir süre sonra sonu gelmez tekrarlardan dolayı çekilmez bir hal aldı. Bu bitmek bilmez vodvil ve oyuncularından ötürü bir an önce kendimi dışarı atma isteğine kapıldım; ama bu arada yanımdakilerden aradığının, kafeste mezadı idare eden adam olduğunu da öğrenebildim. Açıkçası adam bendeki fotoğraftakine hiç benzemiyordu. Vesikalıktaki tip hiç öyle kalıplı biri gibi görünmüyordu; bıyıkları da yoktu. Belli ki, epeyce önce çektirilmiş bir resimdi. Mezada katılmadan oturmanın bedeli olarak bir çay daha içip o çılgın kalabalıktan ayrıldım.

Çıktığımda saat gece yarısına geliyordu. Dışarıda buz gibi bir hava vardı. Burnumun ve kulaklarımın soğuktan düşeceğini sandım ve daha sıkı giyinmediğime hayıflandım. Önce tekrar mekâna dönmek geçti içimden ama o koku, gürültü ve en fenası çayın tadı gelince aklıma, vazgeçtim. Üstelik akıllıca bir davranış da olmazdı bu. Çıktığım yere dönmek, onca hercümerce rağmen dikkat çekici olabilirdi. Çok beklememek için dualar ederek paltomun yakalarını kaldırıp, ellerimi ceplerime soktum; girişi rahatça görebileceğim karşı köşede dikilmeye başladım. Bire doğru adam göründü. Üç kişinin arasındaydı. Anladığım kadarıyla az çok sarhoştı. Son basamakta hafifçe sendeler gibi olunca onu tuttular. Demek o kafesin içerisinde bir yandan da demleniyormuş diye geçirdim içimden. Bu hiç dikkatimi çekmemişti. Kapının önünde dikildiler; diğerlerine o davudi sesine rağmen tam duymadığım bir şeyler anlatmaya başladı. Her ne anlattıysa adamlar kakhahalar

attılar. Onun çıkardığı ise kahkahadan daha fazlasıydı. Sesi karanlık sokakta yankılandı. Konu neyse birden bire kesildi; sanki az önce kahkahadan kıvrananlar onlar değillermiş gibi gayet ciddi şekilde selamlaşıp ayrıldılar. Diğerleri hızlı adımlarla, ileride park etmiş arabaya yollandılar; o dar, ıssız sokağa yöneldi. Karanlık içerisinde hemen gözden kayboldu. Araba gürültüyle uzaklaştı. Ben de adamın ardına düştüm.

İri yarı, enine boyuna bir adamdı. O heybetinden beklenecek şekilde uzun adımlar atıyordu; karanlık, ıssız sokakta sanki geç kalmış da, bir yere yetişecekmiş telaşıyla hızlı hızlı yürüyordu. Onu takipte sıkıntıya düşmüştüm. Dar sokaklarda bir ara gözden kaybettikten sonra neredeyse koşturarak ona yetiştim. Ardından geldiğimi fark eder gibi olunca önce yavaşladı, yürürken istifini güya bozmadan şöyle bir dönüp göz ucuyla bana baktı, sonra iyice hızlandı. Ben de adımlarımı iyice açtım. Tıpkı ucuz polisiye dizilerde ve de romanlarda olduğu gibi karanlık, ıssız sokakta gölgelerimiz 'hayaletler' gibi uzağıp duruyor; adımlarımız 'uğursuz bir şarkı' gibi yankılanıp duruyordu. (Bu sesler hoşuma gidiyor benim.) Takip edildiğinin bir kuruntu, aptalca bir vesvese olmadığını iyice idrak etmesi için bir üç dakika kadar daha senkron bir süratte yürüdük. Hızlanınca hızlanıyor, yavaşlayınca hız kesiyordum. Onu izlediğimden neden sonra iyice emin olunca, dar bir sokakta tam lambanın altında birden durdu ve bana döndü. O heybetine rağmen korktuğunu hemen anladım; döndükten hemen sonra, bana bir şey söylemesine - genellikle neden onların peşinde olduğum konusunda manasız bir soru sorar bunlar- fırsat bırakmadan cebimde hazır tuttuğum tabancamı çıkartıp ateşledim. O loşlukta bile daha kurşun bedenine ulaşmadan gözlerindeki ferin değiştiğini -parlayıp söndüğünü- fark edebildim. Aslında, nazarlarında daha öncekilerde şahit olduklarımdan farklı bir işaret yoktu; saniyenin milyonda birinde parlayarak beliriveren merak, şaşkınlık, en önemlisi korkunç bir dehşet ve ardından zifiri karanlık... Karnından vurulunca iki büklüm oldu; ellerini şaşırtıcı bir şiddetle kan fışkıran iri göbeğine bastırdı, iyice eğildi ve öylece kaldı. O kadar uzun süre hiç kıpırdamadan, inlemeden, sessizce öyle donup kaldı ki, ne yapmam gerektiğine bir türlü karar veremedim. İri parmaklarını tam göbeğine bastırdığı yerden bir musluktan fışkırcasına kan boşalıyordu. Daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim. Şaşkınlık verici bir manzaraydı. O anda bile aklıma çok münasebetsiz bir biçimde göbeğinden işediği söylenen uzak bir akraba geldi. (Ailede bundan bir marifetmiş gibi söz ederlerdi.) Adam bir heykel gibi uzun süre öylece kaldı; sonra ancak bir filin yere çakılması halinde çıkartabileceği bir gürültüyle yüz üstü kapaklandı. O zaman yanına iyice yanaştım ve iki el daha ateş ettim. Kurşunların ilki kafasına isabet etti ve parçaladı. Sirtına çarptığında da, o koca beden hafifçe titredi; bunun bir hayat belirtisi değil, cansız et kütesinin kurşunun şiddetine gösterdiği bir tepki, ölümün işini çoktan halletmiş olduğunun bir işareti olduğunu bilecek kadar tecrübe sahibiyim bu işte. Döndüm ve acele etmeden oradan uzaklaştım. C. K, kahvedeki malumatfuruş ve can sıkıcı gevezelikteki birkaç müdavimden öğrenebildiğim kadarıyla gündüzleri yakınlarda bir yerde oto tamirciliği, geceleri mezar işi yapan, üç yıl önce tam mezar sırasında apandisiti patladığı için ölümden dönen, askerliği sırasında -yıllar önce- bir kız meselesi yüzünden iki kere firar ettiğinden sekiz ay fazla askerlik yapan, iki yıl önce boşandığı karısından -ki, aynı zamanda firarına neden olan aşkı oluyormuş- ikisi de oğlan iki çocuk -çocuklar annede kalmıştı- sahibi biriydi ve övünerek söylemiyorum, M'nin cumada ayakkabılarını çalan hırsız hariç benim on altıncı 'kurbanımdı'.

DİPNOT*

ÖMER GÖKSEL

Metalin soğukluğu belimdeydi. İçeride ses yoktu. Kapağı tekmeyle açıp içeri girdim. Karşımdaydı. Nereye kaçacağını şaşırdı.

MİKRO ÖYKÜLER

R Sonunda aradığımız vokalisti bulmuştuk. Kusursuz bir sesi vardı. Tek kusuru “r”leri söyleyememesiydi. Onu gruba aldık. Geriye içinde “r” harfi olmayan şarkı sözleri yazmak kalmıştı.

Hepsi Rüya'dı Çocuk yatağında uykudadır. Sıçrayarak uyanıp ağlamaya başlar. Babası yan odadan gelir. Terli saçlarını eliyle geriye tarayıp “Hepsi rüyaydı” der. Çocuk korku dolu gözlerle bakıp “Hepsi rüyaysa, o zaman bu da rüya” der. Odadaki ışığın rengi turuncuya çalar. Çocuğun surati fena halde yamulur. Baba bağırarak uyanır. Çocuk yan odadan gelir.

Hobi Olarak Cinayet Büyük kitapçıya girdi. Kapağında hüznü bakışlı bir ceylan fotoğrafı olan avcılık kitabı, ön yüzü görünecek şekilde duruyordu rafta. Kitabı “hobi” bölümünden aldı. Koridorun diğer ucuna yürüdü. Polisyelerin bulunduğu “cinayet” bölümüne koydu.

Yine ön yüzü görünecek şekilde. Geriye doğru bir adım atıp biraz baktı. Müşteri gibi. Sonra çıkıp gitti.

Halı Gündüzleri halıcıda oturuyorum. Babadan kalma dükkânda. Akşamları halı saha maçında oturuyorum. Yedekte. Haliya alerjim var. Halı görmeye. Gözlerim ıslanıyor olmadık anlarda. Yıllar geçiyor.

Düello Cadde boyunca tedirgin adımlarla yürüdüm. Karanlıkta oturmuş bekliyordum. Sanki herkes ne yapacağını biliyordu. “Ne olacaksa olsun” diye düşünüyordum. Hızlandım. İçimde bana yabancı,

tuhaf bir sıkıntı büyüyordu. Bina göründü. İçerde ışık yoktu. Metalin soğukluğu belimdeydi. İçeride ses yoktu. Kapağı tekmeyle açıp içeri girdim. Karşımdaydı. Nereye kaçacağını şaşırdı. Silahını çekti. Tek gözümü kapatıp nişan aldım. Ortada kalakalmıştım. Kaçacak yeri yoktu. Nefesimi tutup bekledim. Tetiği çektim. Karnımda müthiş bir yanma hissiyle yere yığıldım. Etraf kararmaya

başlamıştı. Çıkıp gittim.

Gerçek Olaylar

Bu hikayenin yarısı tamamen gerçek olaylara dayanmaktadır. Bundan eminim. Ama hangi yarısı onu hiç bilemiyorum.

Şal

Sahildeki restoranlar yan yana dizilmişti. Havalara serinlediğinden, rüzgâr müşterilerin sırtına sırtına vurduğundan hepsinde şal hizmeti vardı. Üzerinde restoranın logosu bulunan, farklı renklerde polar dokulu, modern pikeler. En dipteki restoranın şalları yeşildi. Herkesin sırtında bir tane vardı. Bitişik restorandakiler turuncuydu.

İki restoranın tam buluştuğu noktada iki müşteri kavga etmeye başladı. Birinde yeşil, diğerinde turuncu şal vardı. Kavga süratle büyüdü. Tuhaf bir biçimde aynı restorandakiler aynı tarafı tuttu. İstisnasız. Kavganın nedeni neydi bilmiyorum ama oturduğum yerden görünen, yeşil pelerinlilerle turuncu pelerinlilerin meydan savaşığıydı.

Tavla

“Gel bir tavla atalım” dedi. Kendimi karşısında otururken buldum. Tüm pullar siyahtı. Ortada üç zar vardı. Üçünü birden avcuna aldı. Uzun uzun sallayıp attı. Üçü de 6 geldi. Kafamı zarlardan kaldıramadım. Ama gülümsediğinden emindim.

Tekrar Çarpışalım

Sabaha karşı, şehrin ara sokaklarından birinde çarpıştık. Arabalardan indik. Ben yaşlarda bir adam. Bende bir şey yoktu. Onda da. Tamponlarımız

fena göçmüştü yalnız. İkimiz de sarhoştuk. Alkollü olduğumuz için sigortadan para alamayacağımızı, hatta ehliyetlerimizden bile olabileceğimizi konuştuk. Birer sigara yakıp düşündük.

Ertesi gün kararlaştırdığımız saatte, göçük tamponlu otomobillerimizle aynı noktada tekrar çarpıştık. Sigorta firmasını arayıp beklerken birer sigara daha yaktık. 🍷

İçimde bana yabancı, tuhaf bir sıkıntı büyüyordu. Bina göründü. İçerde ışık yoktu. Metalin soğukluğu belimdeydi. İçeride ses yoktu.

RUH ORGAZMI

Hepimizin aklında milyonlarca soru işareti var. Şüpheleri, hayata dair fikir ve çelişkileri...

Bu boşluğu kimi zaman sevgiyle, kimi zaman inançla, ailemizle ya da çalışarak dolduruyoruz. Boşluk doluyor dolmasına ama belki de hayata tutunmak için kendimizi kandırıyoruz.

Ben kendimi nasıl mı kandırıyorum?

Uzun zamandır fotoğrafla...

Nereden, niye, nereye ve nasıl?

Aklımdaki soru işaretlerini, yalnızca üretmek cevaplamak imkansız, biliyorum...

Ama en azından biraz olsun hafifliyor içimdeki acı.

Şimdi hep beraber bir sergi hazırlayalım, benim üretirken yaşadığım ruhsal orgazmı birlikte paylaşmak için; mesela bir gün hiç beklemediğiniz bir anda -ki aşk buna en yakın anlardan birisi aslında- içinizde büyük bir boşluk hissettiğinizi hayal edin. Hayatı yaşanmaz kılan, dünyayı alabildiğine daraltan bir boşluk!

O boşluğu doldurmak için elinizde ve etrafınızda ne var? Sabahlara kadar içerek mi? Sevgilinize sarılıp ağlayarak mı? Issız sokaklarda kaybolarak mı dolduracaksınız o boşluğu? Hepsi olabilir! Benim seçimim ise yalnızca sergi açmak...

Sergiye açtığım gün içmeyi, sevişmeyi ve kendi ruhumun derinliklerinde kaybolmayı sonuna kadar hak ettiğimi hissediyorum. Aklımda binlerce fikir, yüzlerce imaj, baş edilemez bir tutku ve birikmiş acılarla âdeta çorba yapıyorum!

Neden mi çorba diyorum?

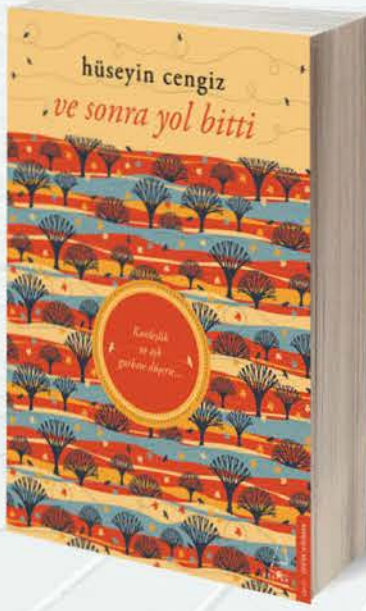
Çünkü gerçek anlamıyla çorbaya dönüyor aklımdakiler. Doğru parçaları bir araya getirmek imkansız hale geliyor; kendine sinirleniyorsun, kendine küfrediyorsun, kendini kocaman bir hiç gibi hissediyorsun.

Tam da bu noktada ya o ruh halinden çıkacaksınız ya da ilelebet o hissiyatın içinde sıkışıp kalacaksınız! Çıkışta ise sizi bir tabela karşılayacak. Tabelada ise yalnızca 8 harf yazacak. MUTLULUK! 🌟

YALNIZ DEĞİLSİNİZ, DESTEK VAR!

yayınları

Tarihin kanlı sayfalarından, ellerinde demir asa, ayaklarında ham çarıklarıyla yola düşerek geçenlerin, yeniden yazmaya çalıştığı, aşkın ve kardeşliğin hikâyesidir bu.

Hüseyin Cengiz
VE SONRA YOL BİTTİ

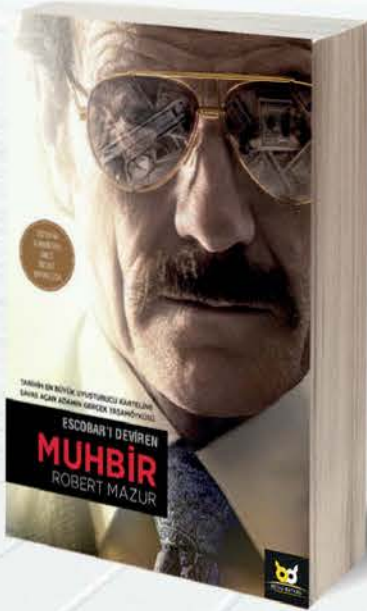

Başına gelenlerin nedenini anlamak için geçmişine bak!
Her borç mutlaka ödenir.

Başak Sayan
ÖLÜ KUŞLARIN SESSİZLİĞİ

DESTEK
MEDYA
GRUBU

Tarihin en büyük uyuşturucu karteline savaş açan adamın gerçek yaşamöyküsü.

Robert Mazur
ESCOBAR'I DEVİREN MUHBİR

Son yılların en çok okunan Kuzey Avrupa polisiyesi
Görünmeyen'in 4 milyon okuru bu gizemli katilin kim olduğunu öğrenmek için son satıra kadar bekledi!

Mari Jungstedt
GÖRÜNMEYEN

www.destekdukkani.com

%40 indirimli
kitap satış sitesi!

KARA ÇARŞAMBA

Başhekim Zülküf, günün birinde, artık nasıl başardıysa memuriyetten atıldı. Hastanedeki bir ilaç yolsuzluğuna adı karıştı dediler. Kimse inanmadı. Parayla işi gücü olmazdı Başhekim'in. Böyle bir şeye tenezzül de etmezdi. O kendi bildiğince yaşamak derdindeydi sadece.

Arkanya Devlet Hastanesi'nin başhekimi Doktor Zülküf, deli bir adamdı. Hastaneye şalvarla gider, acilin ambulansını şehirdeki pavyona gidecek arkadaşlarına tahsis eder, ilaç mümessillerinden yanak alır, eczacılarla kafa bulmak için reçetelere masallar yazar, kasabalı kafadarların damar yollarına serumla içki zerk ederdi. Mesleğinde başarılı bir doktordu aslında. Dâhiliye uzmanı olduğu halde, kırık çıkıktan kadın doğuma, gözden fizik tedaviye kadar her konuda bilgi sahibiydi. Hastalar da doktor doktor gezmek yerine genelde Zülküf'ün kapısını çalardı. Keyfi yerindeyse hastaları o muayene eder, canı sıkınsa kapısını aşındıranları başka doktorlara yönlendirirdi. Yine de sevmezdi doktorluğu. İşten atılmak için bin takla atardı ama bu isteği çok uzun bir zaman gerçekleşmedi. Her ne yaptıysa hoş görüldü. Kime ne dediyse duymazdan gelindi. Deli meli ama hastalarını şıp diye iyileştiriyordu ve bu, diğer sözleri bir çırpıda silip atmaya yetiyor da artıyordu bile.

Başhekim Zülküf, günün birinde, artık nasıl başardıysa memuriyetten atıldı. Hastanedeki bir ilaç yolsuzluğuna adı karıştı dediler. Kimse inanmadı. Parayla işi gücü olmazdı Başhekim'in. Böyle bir şeye tenezzül de etmezdi. O kendi bildiğince yaşamak derdindeydi sadece.

İşten atılınca, birkaç zaman son maaşından kalanla geçindi. Lakin yiye içmeyi, gezip tozmayı, giyinip kuşanmayı seviyordu ve bunların hepsi de fazlasıyla para demekti. Çaresiz, bir zaman sonra kasaba meydanındaki Ümit İş Hanı'nın üst katında özel bir muayenehane açtı. Paraya kıyıp dayadı döşedi burayı. Hastalar uzak şehirlere gitmesin diye, ona buna borçlanıp tonla makine satın aldı. Sekreterin en güzelini buldu. Havasına biraz olsun gübre kokusu karışmış odasına hoş kokular saçı. Kasabanın orta yerinde onun önlüğünden yayılan bembeyaz bir güneş doğdu böylece.

Başhekim Zülküf, kendinden emindi. Bir zaman sonra işleri gül gibi açılacak, epey borçlandığı tefecilere borç verecek raddeye gelecekti. Namını bilmeyen yoktu çünkü. Bir ayağı çukurda

yaşlıları tekrar eski haline getiren, çoktan ölüp cennetin o nurlu ışığına hareket edenleri kolundan tutup hayata geri döndüren, kimin ne hastalığı var, çaresi hangi ilaçtır şıp diye bilen tek doktordu kasabada. İyileştiremediği hastaları oyalamadığı için dürüst bulunurdu. Bu tür durumlarda ya şifalı ot satıcıları ya da memleketin namılı şeyhlerine yönlendirirdi hastalarını. Bütün bunlara rağmen yapacak bir şey kalmadığında ise hasta yakınlarını bir kenara çeker ve Arkanya Çarşısı'ndaki basmacılardan kefen almalarını söylerdi.

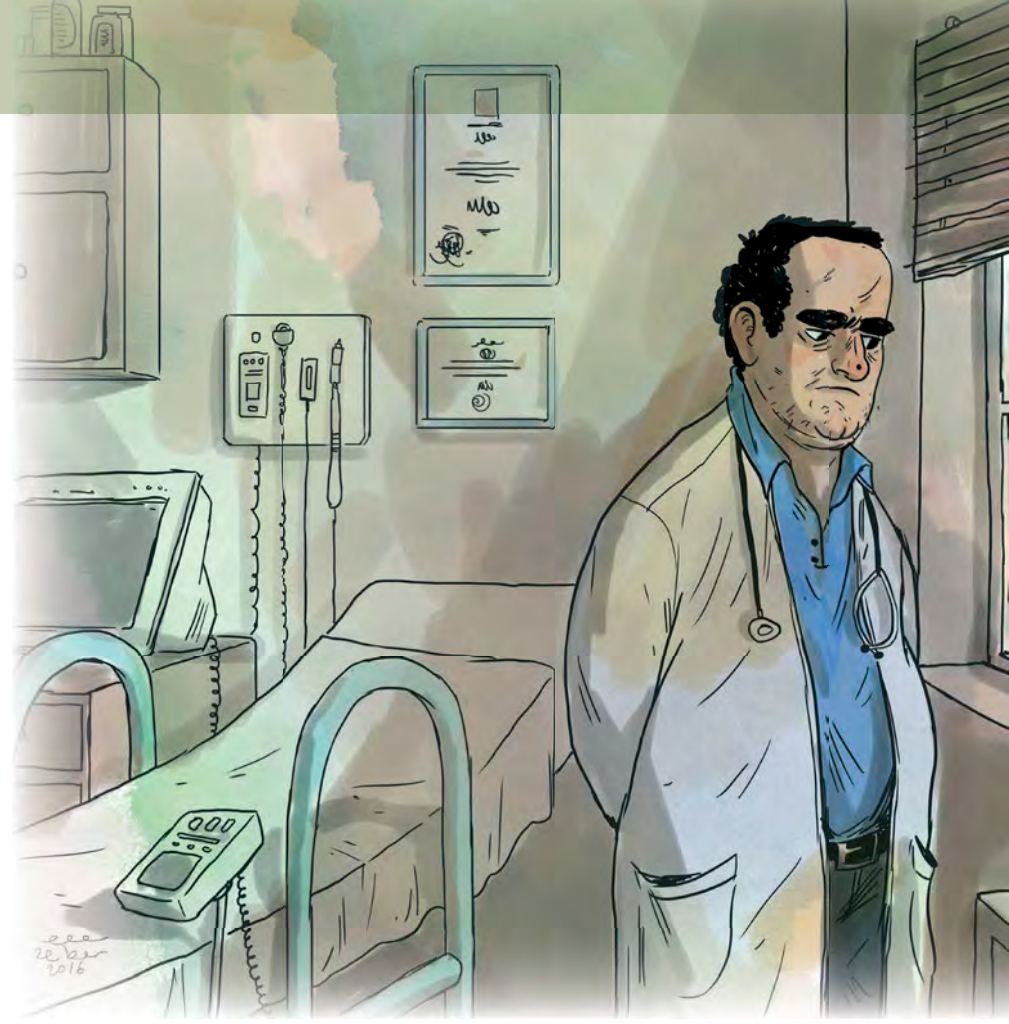
Canı istediğinde açacağı, canı istediğinde kaçacağı bir yeri vardı artık. Memuriyetin o dar gömleği yerine püfür püfür bir gömlek giyecekti bundan sonra.

Hastanedeki işinden atılalı epey olmuştu ama kasabalıların nezdinde unvanı hâlâ değişmemişti. Özel muayenehanesinin açılışına nerdeyse kasabanın yarısı katıldı. Kasaba esnafı değilse bile yalnızca mümessillerin gönderdiği çelenkler yollara taşı. Kapıda kesilen kurbanın kanı alına sürüldü. Davul zurnacılarla Elazığ'dan davet edilen klarnetçilere para saçıldı.

Her şey çok güzeldi. Yalnız bir ara ufak bir münasaka yaşanmış, kurban eti için kavga eden davetlileri ayırmak da Başhekim Zülküf'e düşmüştü. Gelen gidenin kutudan üçerli beşerli aldığı çikolatalar saati dolmadan tükenmiş, çelenklerdeki çiçekler çoktan evlerin yolunu tutmuştu.

Yine de bütün bunlar dert değildi. Başhekim'in ağzı kulaklarındaydı. Hatta o güne özel herkesi ücretsiz muayene etmişti. Nöbetmiş, zorunlu görevmiş, onun bunun derdiymiş; uğraşmayacaktı. Canı istediğinde açacağı, canı istediğinde kaçacağı bir yeri vardı artık. Memuriyetin o dar gömleği yerine püfür püfür bir gömlek giyecekti bundan sonra.

Sağa sola afişler astırıp özel muayenehanesinde hasta beklemeye başladı. Lakin ilk zamanlar, hayırlı olsun için uğrayıp masadaki üç beş kalemle mümessillerin hediyesi defterleri ânında iç eden it kopuk birkaç arkadaşı hariç gelen

giden olmadı. Günlerini güzel sekterinin gül yüzüne bakarak geçirdi. Böyle giderse vadesi yaklaşan ilk senetleri ödeyemeyecekti. Çay içmeye gelip hastalıklarından dert yananlar bir türlü muayene olmaya yanaşmıyor, Başhekim Zülküf'ün ağzından kopardıkları bir iki ilaç adıyla eczanenin yolunu tutuyordu. Gelip giden bir iki zengin hastanın sekretere fiş karşılığı verdikleri para ise steteoskopunun parasını çıkarmaya bile yetmemişti.

Böyle olmayacaktı. Ömrü boyunca ilk kez paraya sıkışıyordu. Devlet hastanesinde çalışırken bir köşeye para koymamış; kongreydi, ilaç firmalarının tatilleriydi, sempozyumdu derken günleri hep neşe içinde geçmişti. Ama bu kez durum ciddiye. Türlü çareler düşündü. Önce muayene fiyatlarını düşürdüğünü duyurdu ancak sonuç değişmedi. Kasabalılar, ellerinde SSK defterleri, her halükârda hastanenin yolunu tutuyordu. Yeni afişlere muayenehanesindeki alet edevatın resimlerini de koydurttu. Hastanedeki hizmetin daha iyi iyisini alacaksınız, demeye getirdi. Lakin sonuç hep aynıydı.

Başhekim Zülküf, günlerce düşünüp bu dertten nasıl kurtulacağını bulmaya çalıştı. Arada bir devletteki gül gibi günlerini hatırlayıp gözleri ıslandı. Memurluktan hiçbir zaman keyif almamıştı ama üzerine geçirdiği beyaz önlüğünün altındaki şalvarı onu ferahlatır, eli şalvar cebinde gezinip dururken meğer dünyanın en güzel günlerini yaşarmış. Çaresiz, ilk senetleri rica minnet geri çevirdi. Elini çenesine koyup kasabalının cimriliğini nasıl kıracağını düşündü. Sonunda da "Çarşamba Günleri Halk Günü" düzenlemeye karar verdi. Çarşambaları hiçbir hastasından para almayacaktı. Hem kasabalının ayakları da alışmış olacaktı. Gün geçtikçe dolup taşacaktı muayenehanesi.

Başhekim Zülküf, bunu neden daha önce düşünmedim, diye hayıflanıp sağa sola el ilanları dağıttırdı. Dünyanın en güzel çarşambasına tüm kasabalıları beklediğini söyledi. Hatta ilk hafta ilaçları ücretsiz dağıtacak. Mümessiller için

birkaç kutu ilacın lafı olmazdı. Çorbada onların da tuzu olacaktı elbette. Artık gece karanlığında uyanıp hastanede sıra beklemek, küçücük bir sorun için doktor doktor gezmek, basit bir iğne için tanıdık birilerini araya sokmak, saatlerce ilaç kuyruğunda durmak, aylar sonra verilen tomografi fişleriyle vakit kaybetmek yoktu. Arkanyalılar gelip güzelce muayene olacak ve ilaçlarını eczaneden alıp güle oynaya evlerine dönecekti.

Sahiden de o çarşamba kasabalılarla dolup taşıtı muayenehane. Hatta Ümit İş Hanı'nın ikinci katından başlayan kuyruk, çarşıdaki peynircilere uzandı. Herhangi bir şikâyeti olmayanlar bile kenara birkaç kutu ilaç saklamak için kuyruğa dâhil oldu. Baş ağrıyanlar, kolu bacağı kırılanlar, böbreklerindeki taşlardan şikâyet edenler, diş ağrısı çekenler, göz şikâyeti olanlar, hasılı derdine bir derman bulamayanlar o çarşamba sabahı gün ışımadan kuyruğa eklendi. Hatta yollara taşan ve bir anda kasabadaki trafiği alt üst eden bu kuyruğa bir zaman sonra kasaba delileri de katıldı. Onların da canlarıyla ilgili şikâyetleri vardı nihayetinde.

Başhekim Zülküf, o gün canım gülüm deyip bütün kasabalıyı gece yarısına kadar ücretsiz muayene etti. Yaşlıların hatırını sordu, çocuklara balon ve şeker uzattı, başörtülü kadınları kocalarının nezaretinde muayene etti, Türkçe bilmeyenlerle Kürtçe konuştu, bebek bekleyenlere müjdeli haberler verdi, böbrek taşlarını ellerine alanlara ağrısız geceler diledi. Ertesi gün yorgunluktan başı dönüyordu ama yine de mutluydu. Bu kuyruğun yüzde biri bile yeniden muayenesine gelse ihya olacaktı.

Lakin Başhekim Zülküf onca yıldır Arkanya'da yaşamasına rağmen kasabalıyı bir gram olsun tanıımıyordu. Perşembe günü muayenehanede yeniden in cin top oynadı. "Birkaç gün sonra kontrole gel," dediği hastalar bile, muayene ücreti alınır diye ortalıkta görünmedi. Penceresinden çarşı meydanına bakan Başhekim, ellerindeki reçetelerle hastaneden dönen hastalara baktı kederle.

Birkaç hafta daha direnmeye çalıştı. Sonuç değişmedi. Çarşambaları dolup taşan muayenehane diğer günler bomboştu. Kimin ne hastalığı varsa acil macil dinlemeden çarşambayı bekliyordu. Önce maaş alamayan sekreteri terk etti onu, peşinden de tefeciler dayandı kapısına. Açıldıktan tam on iki çarşamba sonra muayenehanenin kapısına kilit vuruldu. Arabasına, evine, muayenehanesindeki kıymetli cihazlara el koydular ama Başhekim Zülküf'ün borcu kapanır gibi değildi. Kalan borçları için yeni senetlere imza attı. Ardından, kollarını kavuşturup kamyonlara yüklenen eşyalarına baktı kederle.

Kasabalı, işini gücünü bırakmış eşyaların taşınmasını izliyordu. Bir ara, bir koliden aşağı Başhekim Zülküf'ün boynundan düşürmediği steteoskopyu düşüdü. Aletin yere düştüğünü yalnızca iki kişi gördü. Biri Deli Sedat diğeri Başhekim'di. Kasabanın sevimli delisi Sedat, eşyaları taşınırken koluna felç inen dünyalar güzeli Başhekim'in steteoskopunu kulağına takıp onun bunun kalbini dinlemeye başladı. Söylenenlere göre, tam da o anda bu iki adamın akli yer değiştirmiş, onca yılın delisi birdenbire akıllanırken kasabanın namlı Başhekim'i deliler kervanına katılmıştı. 🌟

ORMANLARIN GÜMBÜRTÜSÜ

Sonra bir pazar sabahı onunla karşılaştım. Pek kimse yoktu ortalıkta. Birkaç martı kanat çırpıyordu göğün terasında. İki taksici konuşuyor, işportacı naylonunu sürtüyor, balıklar kıyıda oynaşıyordu.

Adım Emin. Yaşım yirmi yedi. Gözlerim beyaz. Göğsüm mavi. Kör bir müzisyenim Eminönü'nde. Gidecek hiçbir yerim yoktu. Buraya geldim...

Dediler ki, Yalnızlık Müessesesi'ne git. Elbet bir bardak şarap, bir parça ekmek, birkaç şiir verirler. Dediler ki, onlar da senin gibi. Tamlığa düşmüş kusur, dünyaya damlamış leke, yaştan düşen gözlerdir. Dediler ki, senin gibi kendilerinden başka kaybedecek bir şeyi yoktur. Dediler ki ellerinde çokça kitap, yüreklerinde çokça şair var. Birisinde şöyle yazar. "Şimdi tüm acılar. Seni kaybetmenin yanında acı olmaktan çıkar."

Âdettenmiş konuşmak ilk seferinde. Yanlış bir şey söylersem mazur görün. Fakat ben biraz size benzerim. Herkesin herkese benzediği bu yerde.

Sesler duyardım ben. Küçük sesler. Kavisli sesler. Takırtılı sesler. Yatay sesler. Çarpışan sesler. Yarım kalmış sesler... Yani anlayacağınız her şey bir sestir ondan önce. Sesler gelip geçerdi. Herkes, her şey bir sese dönüşürdü. Aşıklar el ele atlardı iskeleden. Ayakların uyumunu duyardım. Bir kadın çocuğunun elini tutardı. Elinin sıcaklığını duyardım. Bir adam sigara yakardı. Ateşin rüzgâra sarılışını duyardım. 33 F nereden kalkıyor? Bir tavuk ekmek, ayran. Burhan pazarlama. Arabanızı çekin. Kamyon gelecek. Bu toka ne kadar? Arkadaşım bir dakika bakar mısın? Duty Free'de çalışıyorum. Ateş var mı birader? Affedersiniz. Dikkat etsene be adam. Gel abla gel. Deniz ne güzel. İşte böyle sesler...

Sonra bir pazar sabahı onunla karşılaştım. Pek kimse yoktu ortalıkta. Birkaç martı kanat çırpıyordu göğün terasında. İki taksici konuşuyor, işportacı naylonunu sürtüyor, balıklar kıyıda oynaşıyordu. Karşımdaki banka birisinin oturduğunu duydum. Güvercinin kanadından düşen bir tüy gibi. Alnına düşen perçemi kulağının arkasına attığını duydum. Bir yolun kıvrılması gibi. Çantasını açışını, paketten sigarasını çıkarışını, yakışını duydum. Bir anahtarın kilidin içinde dönüşü gibi. Bir derdi vardı, kimseye söyleyemediği. Onu duydum. Sanki bir yerden kaçıp gelmişti. Onu duydum. Denizin kokusunu seviyordu. Geldiği yerde deniz yoktu. Onu duydum. Beni dinledi hava kararınca kadar. Sonra kalktı gitti. Giderken ayaklarını yere

sürtüyordu. Onu duydum.

Sonraki gün yine geldi. Hava kararınca gitti. Sonraki gün yine geldi. Hava kararınca gitti. Sonraki gün yine geldi. Hava kararınca gitti. Sonraki gün yine geldi. Hava kararınca gitti. Ormandaki patika gibi. Tekrar hakikatin sancısıydı. Ben de onun izi kaldı.

Sonra tuhaf bir şey oldu. Bir salyangoz gibi kıvrıldım içime. Kendi kulağımı dayadım kalbime. Korktum. Aşık oldun dedi sen. Ben hiç kendi sesimi duymamıştım. Üşüdüm. Parmaklarımı tuşların arasında sakladım. Tuşlar döküldü yere. Orgun altına eğildim. Ay ışığı düştü üzerime. Gitmek istedim. Gidemedim. Hem nereye gidecektim? Yarın gelsin dedim kendime.

Gider yanına söylerim. Ya sen beni hiç görmedin ki derse. Belki

çirkinim. Belki evliyim. Belki

gelip geçiciyim. Ne söylerim?

Sözcüklerimi karanlığın içinden seçerim. İnsan görmediğini, duymadığını, dokunamadığını sever derim.

Fakat sonraki gün gelmedi.

Ondan sonraki gün de gelmedi. Günlerce bekledim.

Haftalarca bekledim. Aylarca bekledim. Gelmedi. En sevdiği

türküydü Karadır Kaşların. Ben

durmadan onu söyledim. Belki ulaşır

diye. Bilirdim çünkü insanın ömrü kısa,

sesin ömrü sonsuz olur.

Mevsimler geçti üzerinden. Alışkanlığa dönüştü her şey. Kronik bir hastalığa benzedi gökyüzü. Gelmedi. Kapanmayan bir yara gibi sızladı söyledığım türküler. Gelmedi. Sahile vurdu ölü dalgalar. Gelmedi. İnsanlar geçti iki yanımdan. Çocuklar alay etti ardimdan. Bulutlar geçti başımdan. Gelmedi. Ne bir şarkı söyleyecek halim kaldı ne de bir söz. Anladım ki söz anlamından eksikti.

Adım Emin. Yaşım yirmi yedi. Gözlerim beyaz. Göğsüm mavi.

Kör bir müzisyenim Eminönü'nde. Gidecek hiçbir yerim yoktu. Buraya geldim.

Hem nereye gider kör müzisyenler geceleri. Nereye gider...

Gündüz topladıkları bakışları. Burada mı birbirlerinin içlerine dökerler.

(Alkışlar. Perde kapanır.) 🌟

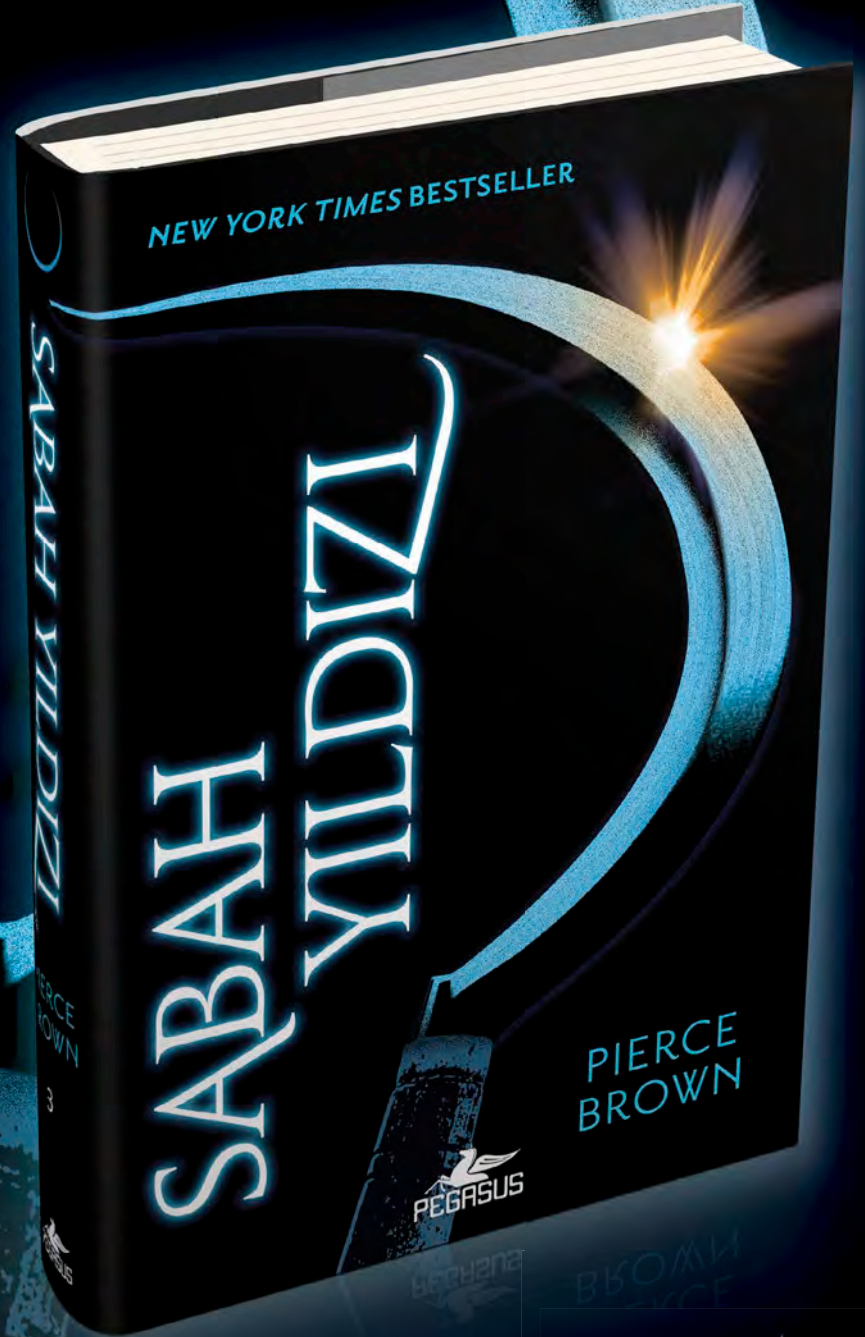
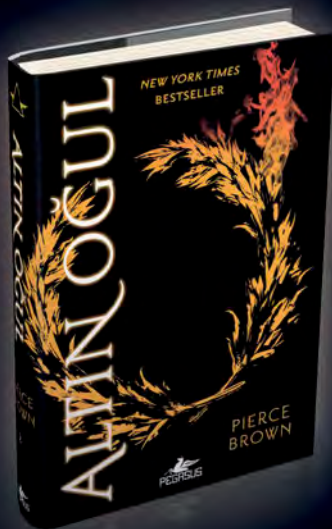
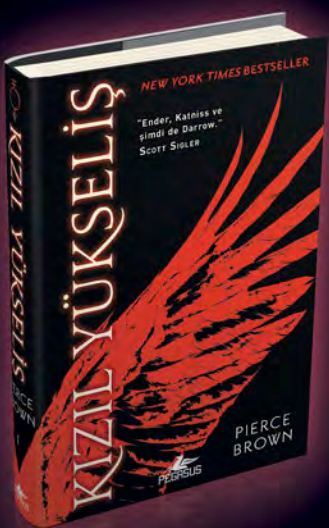
KIZIL İSYAN'IN SON SAVAŞI

HER ŞEY KAYBEDİLDİĞİNDE
ONUR ÖLÜMÜ EMREDER AMA
YAŞAYANLAR İÇİN HÂLÂ UMUT VAR.

ALTINLAR TÜM EVRENE
HÜKMEDEBİLSİN DİYE ZİNCİRE
VURULMUŞ TÜM RENKLER İÇİN.

YALNIZ DEĞİLİM.
KURBAN DEĞİLİM.

BEN AZRAİL'İM.
ACI ÇEKMEYİ BİLİRİM.
KARANLIĞI BİLİRİM.
HİKÂYE BÖYLE BİTMEYECEK.

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

PEGASUS

www.pegasusyayinlari.com

Biz bu ülkeyi bir kafese çevirmiş milyonlarca erkeğiz. O yüzden barda, trafikte, statta, iş yerinde, sokakta hatta en mutlu ânımız olan düğünde bile birbirimizi parçalamaya, boğazlamaya hazırız.

KAFES

Bir mutsuzluk var insanların yüzünde. “Teneffüs zili çalsa da şu ders bitse” der gibi bakan ilkokul çocukları gibi yüzümüz. Metroda, yolda, sokakta hatta tatilde. Bunun zenginlik ya da fakirlikle, mutlu bir eşe, sağlıklı çocuklara sahip olmakla pek alakası yok. Son model cipe binen adam da, sokakta nohut pilav satanı da aynı. Barlarda, diskolarda eğlenmeye gideni de bitik, tıksık tıksık metrobüste nefes almaya çalışanı da. Yolcu bekleyen taksici, mekanın önünde dikilen esnaf, nöbet bekleyen polis, hatta vapurun peşinden simit kovalayan martı bile çılgık atıyor sanki kederinden. Gerçi martı haklı, dünyanın hangi ülkesinde bir martıyı hamur işine alıştırmak gelir aklı? Bir atımlık simit için hangi martı kendini deliye çevirir? Hadi martıların sıkıntısı belli, ya bizimki?

Kafasını dağıtmak için değil de kafa dağıtmak, göz çıkarmak, gücümüzün yettiğine salça olmak bir tek bize mi özel? Her gün olay, her gün cinnetle geçip gidiyor ömürler. Korku her yere sinmiş. Kimi manyak gibi cebinde bıçak, pala taşır, kimi her köşeye TOMA koyar kimi de arabanın zulasında meşe odunu saklar. Korkuyoruz hepimiz. Birbirimizden korkuyoruz. Belki de bu yüzden bu kadar tedirgin, mutsuz ve ümitsiz oluyoruz. Bunların nedeni sadece ülke gündemi ya da ekonomi de değil. Dünyanın birçok fakir ülkesinde bulundum. Şen kahkahalar atan cılız çocuklar, başını sokacak bir evi olmasa bile kucağındaki bebeği emzirirken gülümseyen anneler gördüm. Bu korkunun ve tedirginliğin nedeni başka. Bu saldırganlığın, cinnetin sebebi çok farklı.

Bundan yedi sekiz sene önce İskenderun’a gittik bir arkadaşım. Gidenler bilir; İskenderun, Hatay halkı hayvana pek düşkündür. Güvercin, kanarya, muhabbet kuşu, akvaryum, kedi, köpek ne olursa... Arkadaşın evi de bildiğin mini hayvanat bahçesi. Üç tane akvaryum var, paçalı güvercinler, renk renk muhabbet kuşları, bahçede kirpiller, kaplumbağalar...

Kocaman bahçenin ortasında bir çardakta yemekler yendi, kahveler içildi. Bizim geldiğimizi duyan amcalar, dayılar geldi. Bir dayı var tatlı bir Arap şivesi ile konuşuyor. Yaşlıları elli yaşlarındaki diğer amcalarla koyu bir muhabbetler. Mevzuları da muhabbet kuşları. Ben bir köşede sessizce bunların muhabbetini

dinlerken ortalık karıştı. Karşılıklı ince laf sokmalar, büyük altı laf geçirmeler.

“Sen ne anlarsın yahu muhabbet kuşundan!”

“Hadi oradan kopil! Asıl sen ne anlarsınız Sen şerçe ile muhabbet kuşunu ayıramazsın bile!”

Şen şakrak bir muhabbet işte.

En sonunda dayılardan biri, “Sen geçenlerde iki tane muhabbet kuşu almıştın. Ne oldu onlara?” diye sorunca derin bir sessizlik oldu. Sorunun muhatabı amca “Öldüler ya!” diyebilirdi. Bizim dayı “Neden öldüler?” diye üsteledi. Diğeri yutkunduydu. Bir şey söylemedi. Bir süre sonra mırıldandığını duydum

“Bi yanlışlık oldu.”

“N’oldu? Söylesene! Bu kadar anlıyorsun madem!”

“Şeyy! Yanlışlıkla çift alacağımıza iki erkek almışız. Kafeste birbirlerini parçalamışlar bir gece.”

Diğeri arkasına yaslanmıştı şimdi.

“Yaa! Bak gördün mü. İki erkek bir kafeste olmaz! Aynı eşek sikinden köfte olmayacağı gibi Ekrem! Sen eşek sikinden köfte yapabilir misin? Yapamazsın. Aynen iki erkeği de bir kafese koyarsan birbirini parçalar!”

Sonrası yine sessizlik.

Beni aldı bir gülme, kendimi zor tutuyorum. Amca bana dönmüştü.

“Hayırdır evlat? Çok mu komik?”

Ben biraz bozuldum. Olayı anlamadım da.

“Yok amca komik değil ama yani eşek siki deyince, köfte ile ne alakası var?”

Dayı bir sigara aldı önündeki paketten, yaktı sakince, dumanı savurdu ve tam gözlerimin içine bakarak, “Evlat,” dedi. “Eşek siki damarlıdır, sinirli ve serttir. Köfte yapamazsın. Yaparsan da damarları, sinirleri, kabukları dişine dolanır, boğazında kalır. Eşek siki erkek denilen yaratık gibidir. O yüzden iki erkeği aynı kafese koyarsan birbirini parçalar.”

Sonra dayılar başka muhabbetlere açıldılar, ben de konuyu fazla uzatmadım.

Şimdi şu karanlık günlerde çok daha iyi anlıyorum dayının ne demek istediğini.

Birçok akli başında insan bu ülkeden kaçmak istiyor. Hedef dünyanın en huzurlu coğrafyası sanılan İsveç, Norveç, İzlanda gibi kuzey ülkeleri. Oralar huzurlu falan değil. Bildiğin çöl. Yeşil ormanlara, göllere, deli gibi akan nehirlerle, bereketli topraklara aldanmayın. Eksi 30 derece nasıldır bilir misiniz? Ya da bir fikriniz var mı? Bembeyaz bir çöldür. İnsanın ruhunu emen, hayattan soğutan ve dünya denilen bu gezegenden nefret etmektir. Aylarca güneşe hasret olmak? Peki bu kadar berbat bir coğrafya neden bu kadar huzurlu? Çünkü bir toplum kadınları ile omuz omuza verdiğinde güçlü, saygın ve mutlu. Bu kadar boktan bir coğrafyayı kuzey insanları, kadınları ile el ele vererek; onları giyimleri, kahkahaları, namusları ile yargılamadan, otobüslerden, parklardan, gece yalnız dışarı çıkmaktan, kocadan, abiden, eski sevgiliden korkutulmadıkları ve güvenlerini kazanıp o coğrafyayı sevdirdikleri için bu kadar huzurlular.

İskenderunlu dayının dediği gibi. Nasıl eşek sikinden köfte olmazsa iki erkek de aynı kafeste birbirini parçalar. Biz bu ülkeyi bir kafese çevirmiş milyonlarca erkeğiz. O yüzden barda, trafikte, statta, iş yerinde, sokakta hatta en mutlu ânımız olan düğünde bile birbirimizi parçalamaya, boğazlamaya hazırız. Bir ülke düşünün ki erkekleri başka bir erkeği aşağılamak için onu etek giymek, gelinlik giydirmek ya da karısı yapmak ile tehdit ediyor! Bu nasıl bir kafa? Bir ülke düşünün dokuz yaşında çocuk pipisini kestirdiğinde şenlikler yapıyor, artık bir erkek olduğu anlatılıyor ve erkeklik diploması veriliyor. Hayatta tek başarısı çük sallamak olan hastalıklı kafalar böyle yetişiyor. Yok arkadaşım çaresi yok işte! Kadın yoksa ilim, bilim yok! Sporda başarı yok! Tarım yok! Teknoloji de yok! Anla artık... Yok oğlu yok! Sana, bana huzur da yok!

Bunun okumakla ya da cahillikle de alakası yok! Cahil meczubun birisi otobüste kadın tekmeler. Okumuş, koca koca diplomalar almış adam “kezman” diye isim takar bu ülkenin kadınına, kızına. Yedisinden, yetmişine, bisiklete binen bir kadının arkasından “yollu” diye salya akıtan bir canlının sen! Bir ülkede bırak gece yarısı, günün herhangi bir saatinde bir kadın tek başına parkta bile oturamazken sen neyin derdindesin? Hepsinden vazgeçtim; iki yüz bine yakın çocuk, beline kırmızı bir kuşak takılıp kadın edilmiş. Daha bu ülkenin kızlarını Alman, İsveç, Rus kızları ile kıyaslıyorsun? Ayıptır, günahıdır be! İnsanda biraz arlanma, utanma olur. Ama o dayının söylediği gibi sapları doldurmuşlar kafese, gözlerini kan, kin, nefret bürümüş. Böyle meczup olmuşlar. Bu ülkenin özeti bu. Bu kadar ahmaklığın başka açıklaması olamaz!

Bir de bu heriflerin çanakçısı kadınlar var. Kadın dediğin şöyle olmalı, böyle börek açmalı, kuluçka makinası olmalı diyenlerden bahsediyorum. Bunlar en tehlikelisi. Sorsan şeriat ister ama parayı bulunca, şeriatın doya doya yaşandığı ülkelerde değil de Amerika, İngiltere’de alır soluğu.

Kime laf anlatıyorsun ki?

Kadını aşağılayan, dini ve siyaseti kullanarak baskı uygulayan, onlara bu üç günlük dünyayı dar eden ülkeler belli. Kabul edin ya da etmeyin bu ülke cennet bir vatan olmaktan çıkmış, yandan yememiş bir Ortadoğu ülkesi olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Kafestir artık burası. Kadınların sindirildiği, dışlandığı, öldürüldüğü, dövüldüğü ve daha çocuk yaşta gelin edildiği bir kafes... Sonunda meydan bize kaldı. Biz erkekler de bu meydanlarda artık o İskenderunlu dayının iki sap muhabbet kuşu gibi birbirimizi parçalıyoruz. Bu cinnetin, sevgisizliğin, hoşgörüsüzlüğün başka bir açıklaması yok!

Ben umudumu henüz yitirmedim. Her türlü rezillige, vandallığa, kahpeliğe rağmen ayakta duran, hiçbir erkeğe eyvallah etmeyen, boyun eğmeyen kadınlar kurtaracak bizi ve çocuklarımızı bu ahmaklardan. Biz sapları hapsettikleri bu kafesi onlar kıracak! ✿

**Bir umutsuzluk
sanki “teneffüs zili
çalsa da şu ders
bitse” der gibi bakan
ilkokul çocukları gibi
yüzümüz.**

ÇAY PARASI

Sonra Serkan tavlayı devirdi, oyun yarım kaldı. Bardaklar kırıldı. Bunu gören Mustafa Dayı, ikimizi kovdu kahveden. Hem de tekmeli tokatlı, küfürlü müförlü.

Serkan'la küstük biz. O küstü. Konuşmuyor. Ben çıkamadım işin içinden, bir de size anlatayım, bakalım siz kime hak vereceksiniz? Sıcakların başlamaya yüz tuttuğu bir Adana gününde, henüz güneşe ateş edilmemiş, kanalda boğulma haberleri duyulmaya başlamamışken, Serkan'la her gün yaptığımız gibi kahvede buluştuk. Aramızda şöyle bir konuşma geçti;

"Tavla atağ mı?"

"Atağ. Mustafa Dayı, bize iki çay. Hararetimizi alsın ya."

"Eline ne oldu oğlum?"

"Sorma oğlum ya! Bilmiyon mu ben böyle şeyleri anlatmayı sevmem."

"İyi sormayayım o zaman. Evden mi geliyon?"

"Nereden geleceğim ya? İş var da ben mi gitmiyorum?"

"Tamam oğlum, ne kızyon? Allaalla! Pulları diz pulları."

"Çaylar nerede kaldı be?"

"Tamam oğlum ya, kızdırma adamı! Zaten veresiye içiyoz."

"Para var da biz mi vermiyoz lan? İşsiziz, ne yapığ? Sen başlıyon."

"Eline ne yaptın eline?"

"Pencereye yumruk attım, bileğim kesildi. Sebebini sorma anlatmam. Anlatmam gardaş."

"İyi tamam ya, anlatma. Evdekiler nasıl? Carı yek."

"Babam işte, anam da evde. Aynı. Seba yü dü."

"Eyvallah. Meliha ablalar nasıl?"

"Siktir et gardaş onları!"

"Allaalla! Niye?"

"Boş ver ya, konuşmuyom ben onunla."

"Evlerinden çıkmazdın oğlum. Ne oldu da küstün?"

"Boş ver gardaş, anlatmayayım şimdi. Ben böyle şeyleri anlatmayı sevmiyom, biliyon. Zarını at zarını!"

"Sen bilirsin gardaş, anlatma. Şeşi yek"

"Ya bizim evin karşısında oturuyor ya bunlar."

"Evet."

"Geçen bir baktım, bizim Hayri var ya?"

"Dom Hayri."

"He he, o... İşte Meliha'ynan bu birbirlerine bağırıp duruyor. Hemen aşağı indim. 'Ne oluyor lan?' dedim. Dom götü, 'Karışma lan sen!' dedi. 'Karışırım lan' dedim, 'o benim dayımın kızı, ablam!' dedim, adam zumzuğu gömdü suratıma! Bir bir."

Belki de bir anlamı yoktur. Her şeyde bir şey aramaya gerek yok değil mi? Belki sadece olması gerekiyordu, oldu.

"Hadi be?"

"Valla."

"Sen ne yaptın?"

"Sence?"

"Bence?"

"Sana soruyorum gardaş, sence ben ne yaptım?"

"Ne bileyim lan ben."

"Bir düşün ya! Ne yaptım sence? Diyelim sana vurdu, sen ne yaparsın?"

"Ben de vururum?"

"Nah vurursun? Dom lan bu? Adamın bir kolu benim kadar!"

"Kaçtın o zaman!"

"Doğru konuş lan! Ben kaçacak adam mıyım? Benim kaçtığım nerede görülmüş? 'Erkeksen kaçma lan!' dedim, eve koştum."

"Niye?"

"Allaalla! Gardaş insan eve niye gider?"

"Bilmem. Niye gider?"

"Sana soruyorum oğlum. Sence ben eve niye gittim? Oyununa bak bir yandan."

"..."

"Mal mal bakıyor ya! Emaneti almaya gittim gardaş."

"Hıııı! Silah mı var lan sende?"

"Bağırma lan! Biri duyacak! İşte eve girdim, emaneti aldım dolaptan. Atsana oğlum!"

"Düşüş."

"Şerefsizin şansa bak hele!"

"Doğru konuş lan! Al şu iki kırığı, anlat."

"Senin var ya!.. Neyse, ne diyordum? He! Tam çıkacam odadan, babam durumu anladı, kapıyı üzerime kilitledi."

"Eeee?"

"Ulan dellendim! 'Baba,' dedim 'aç!' açmadı. 'Baba, adam kortum kaçtım sanacak! Aç' Açmıyor. O ara sinirden pencereye bir yumruk attım..."

"Elin de orada kesildi."

"Ben demedim gardaş, sen anladın. Ben demem zaten... Sonra bilek kesilince tabii, doğru hastaneye. Dikiş atıldı, sarğı falan. Neyse yanlışlıkla kestik falan dedim. İnandırıdım doktoru, geliyom eve. Bir baktım karşıdan Dom'la gardaşları geliyor."

"Hadi be!"

"Valla. Şimdi gardaş, bu adam gardaşlarını almış niye geliyor?"

"Niye geliyor?"

"Sana soruyorum gardaş, iki saat önce kavga etmişiz, gardaşlarını toplamış, beni dövmeye geliyor."

"Eee?"

"Şimdi gardaş, şartlar eşit değil. Bunlar dört kişi, ben tekim. Zaten el de yaralı, yarım adamız, ne yapacam?"

"Evet."

"Ne eveti oğlum? Ne yapacam?"

"Bilmem?"

"Sana soruyorum gardaş, el yaralı, yarım adamı, adamlar dört kişi..."

"Kaçarım."

"Vallaha kaçtım! Yemin ediyorum kaçtım. Çünkü kim olsa kaçar. Değil mi gardaş?"

"Doğru diyon."

"Öyle işte. Allah belasını versin böyle zarın! İki bir ne lan? Bu nasıl şans oğlum? Elime mi işedim nedir? Ne bakıyon oğlum? Gele!"

"Eyvallah. Dört dört. Marsa gidiyon, taş getir Serkan!"

"Oha! Oha!"

"Bilek bu gardaş?"

"Seninki bilek, bizimki değirmen taşı mı oğlum? Sikecem ha! Bu sefer de iki iki geldi!"

"Tamam lan sinirlenme! Bak yine oyunu yarım bırakacaksan..."

"Oyna lan oyn! Benim oyun bıraktığım görülmez gardaş! Lafını bil."

"..."

"İyi de, sen Meliha'yla niye küstün?"

"Şimdi gardaş, ben evdeyim, bu geldi, 'aman' dedi 'Memet bunu duymasın' dedi bana. Bak hele... Ben kendisi için kavga ediyorum, o kocama söyleme diyor. Ne dedim biliyon mu?"

"Ne dedin?"

"Tahmin etsene lan! Sen olsan ne dersin?"

"Ne bileyim lan ben?"

"Bir sikimi bilme zaten! 'Senin kocan Memet mi ben miyim?' diye bağırıldı. Ondan beridir de konuşmuyorum."

"..."

"Ne alaka lan?"

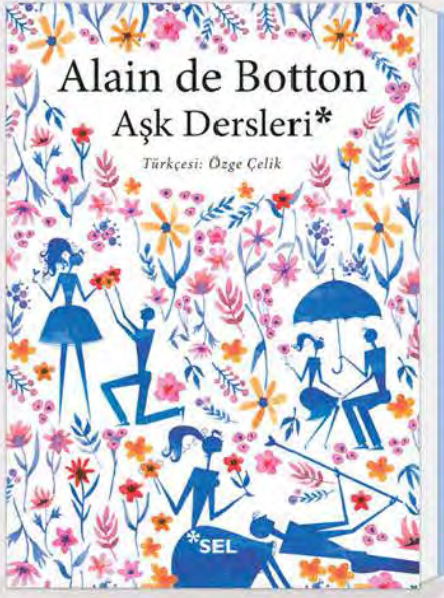
"Ney ne alaka?"

"Niye küstün yani?"

"Senin ben ağzına sığım! O kadar laf verdik anlamadın mı daha? Seninle tavla oynayan da kabahat! Siktir git lan!"

Yani yaklaşık olarak böyle bir konuşmaydı. Sonra Serkan tavlayı devirdi, oyun yarım kaldı. Bardaklar kırıldı. Bunu gören Mustafa Dayı, ikimizi kovdu kahveden. Hem de tekmeli tokatlı, küfürlü müförlü. Serkan arkasına bile bakmadan gitti. Böyle oldu işte. Ben hâlâ anlamadım, niye küstü ki acaba? Anam da, "İşsizlikten kafayı yediniz siz," dedi. Halbuki bir şey yok yani, bir biz değiliz ki işsiz. Hem işsizler birbirine niye küssün? Çok mu takıyorum ben ya? Belki de bir anlamı yoktur. Her şeyde bir şey aramaya gerek yok değil mi? Belki sadece olması gerekiyordu, oldu. Düşünmeyeyim ben ya... İyi de çay içemiyorum artık! Mahallede veresiye çay veren bir Mustafa Dayı vardı, ondan da olduk. Aslında epey oldu, bir gidip öbür dilesem mi acaba? Belki çay verir. İşsiz parasız adamım, gurur yapacak lüksüm yok. Hem yoksul hem onurlu filmlerde olunur, gerçek hayatta olmuyor. Olmuyor işte, zorlamaya gerek yok. Ne yapayım? Akşama kadar evde mi oturayım? Gidip konuşayım, belki çay verir. Baba adamdır Mustafa Dayı. Hem çay insanın hararetini alır. Sizin de aklınıza bir şey gelirse söyleyin ha. Ya da iş miş olursa haber verin. Hadi iyi günler. ☘

Aşk Dersleri

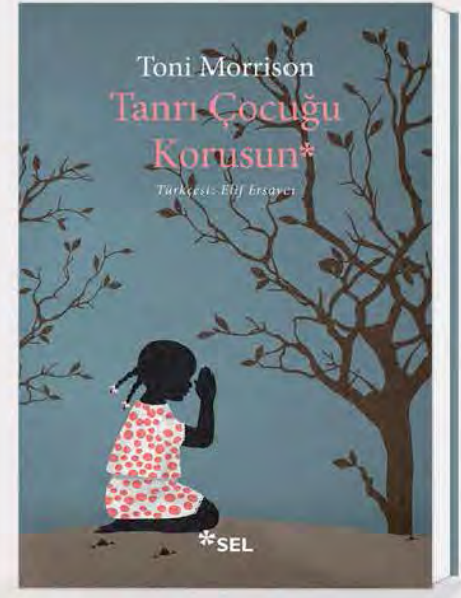
Alain de Botton

Türkçesi: Özge Çelik

Kendini Tutan Su

Yalçın Tosun

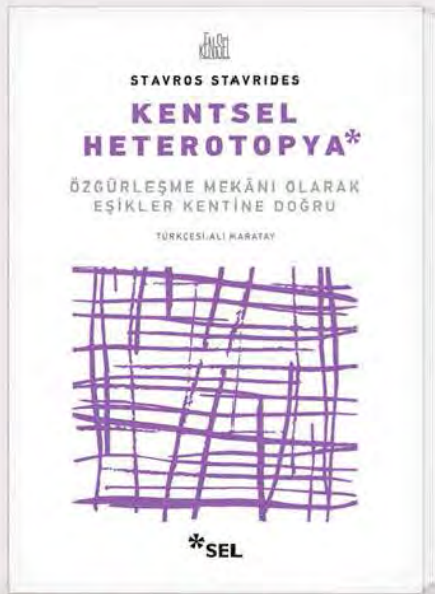

Tanrı Çocuğu Korusun

Toni Morrison

Türkçesi: Elif Ersavcı

Aşkın yalnızca bir heves ya da deneyim değil öğrenmemiz gereken bir beceri olduğunun altını çizen Alain de Botton'dan günümüz ilişkilerinin arkaplanını ve evliliği bilgelikle sorguladığı, oldukça kıskırtıcı bir okuma **Aşk Dersleri**; *Sevilen*, *En Mavi Göz* gibi etkileyici romanların yazarı Toni Morrison'dan, çocukluktan yetişkinliğe giden yolda sevgi, aile, başarı, arkadaşlık ve güven gibi önemli konuları ele alan incelikli bir anlatı **Tanrı Çocuğu Korusun**; Yalçın Tosun'un sessiz ama sarsıcı bir üslup kullanarak zamana, belleğe ve aşka dair bir ömürbeyanı'nda bulunduğu ilk şiir kitabı **Kendini Tutan Su**; melodik ve şiirsel diliyle kırık bir kalbin anatomisi, Maupassant'ın veda eseri, KlasikSel dizisinin ilk kitabı **Aşklarımız** ve Stavros Stavrides'ten gündelik yaşamımızı çepeçevre saran kent deneyimini ve mücadelesini yeniden düşünmek için ufuk açıcı bir çalışma: **Kentsel Heterotopya** Eylül'de **SEL**'de...

Kentsel Heterotopya

Özgürleşme Mekânı Olarak Eşikler Kentine Doğru

Stavros Stavrides

Türkçesi: Ali Karatay

Aşklarımız

Guy de Maupassant

Türkçesi: Yaşar Avunç

***SEL**
YAYINCILIK

Bizde böyle sizde nasıl?

ÖZGÜRLÜK

Dünyanın her yerinde tarih boyunca belki de en çok tartışılan konu özgürlük. Dünyanın birbirinden farklı dört köşesinden dört genç, özgürlükten ne anladıklarını ve özgürlüklerini nasıl koruduklarını anlattılar.

Karoly Nagy - 22 yaş - Pecs - Macaristan

Özgürlük benim için kimseye bağlı kalmadan kendi seçimlerini yapabilmek ve kurmak istediğin hayata istediğin yoldan ulaşabilmek demek. Bunun yanı sıra kimse tarafından yargılanmadan kültürünü ve inançlarını yaşayabilmek de özgürlüğün içinde. Özgürlük dendiğinde hayatın hakkında söz sahibi olabilmeyi anlıyorum.

Hayatım boyunca hep özgür hissettim. Her istediğimde fikirlerimi dile getirebildim. Ailemden hiç kimse istemediğim bir şeyi yapmam için beni zorlamadı. Aslında özgürlüğü ilk olarak ailede kazandığımı söyleyebilirim.

Ülkemde yasalar önünde herkes eşit. Ayrıca toplumun belirlediği kurallara göre yaşamak zorunda değilsin. İstedğin işte çalışarak istediğin gibi yaşayabilirsin ve hiç kimse seni bunun için yargılamaz. Aileler çocuklarına herhangi bir

kısıtlama yaşamadan büyüme imkânı vermeye çalışıyorlar. Bu sebepten ülkemdeki özgürlük anlayışıyla problemim yok.

Derslerim, seçtiğim meslek ve geleceğim ile alakalı konularda kendi üzerimde bir baskı yarattım. Bunu da daha başarılı olabilmek için yaptım. Benim üzerimde benden başka hiç kimse baskı kuramaz. Bir baskı hissettiğimde sakin kalarak en doğru şekilde sorunu çözmeye çalışıyorum ve akışına bırakıyorum. Sonuçta her şey olacağına varır. 🌟

İrem Gülser - 22 yaş - İstanbul - Türkiye

Yok olmasına kendi iradem ve vicdanımla izin vermediğim her şeye, tereddütsüz ve güçlü bir sarılma benim özgürlük tanımım. Günün hangi saatinde hangi ortamda dışarıdan bir müdahaleye uğrarsam şayet, bu müdahalelere karşı özgürlüğümü sağlayan en önemli şeyler kendi vicdanım ve iradem oluyor.

'Yürüdüğüm' hiçbir alanda kendimi özgür hissetmiyorum. Apartmanım, sokağım, caddem, otobüsüm, okulum derken üzerine atlayıp kaçtırmam gereken tahakküm kaplumbağaları her alanda çoğalıp gidiyor.

Girdiğim bir çatıdan saptığım sokağa, hep beni bekleyen ağzı köpüklü abilerim ve babalarımın başlıklarını taşıyan baskıları. Üzerime yürürken çekilme gayreti göstermeyen türden baskılar bunlar. Şanslısınız ki bu sizin her an diri ve her an ayık kalmanızı da sağlıyor.

Ses çıkmasını beklemeden ses çıkartmaya çalışıyorum. Ve sonrasında da kendime inanmaya. Keza aksi durumda kendimi belki güvensizlikle belki gelecek kaygısıyla, belki de umutsuzlukla baş başa bulabilirim. Bunlar da 'prezentabl bir vatandaş'ta aranılan özellikler zaten. 🌟

Mostafa Saeed - 22 yaş - Zagazig - Mısır

Özgürlük denildiğinde istediğim her şeyi istediğim yoldan yapabilmek fikri canlanıyor kafamda. Ailemin ve toplumun kurallarına bağlı kalmadan hayatımı yaşayabilmek... Bir toplumda rengimden, inancımın ya da ırkımdan dolayı sorgulanmadığım ve sadece bir insan olarak kabul edildiğim her ortamda kendimi özgür hissediyorum.

Birçok nedenden ötürü ülkemde kendimi özgür hissedemiyorum. Bir Arap ülkesinde doğdum ve etrafımda birbirinden çok farklı karakterler gördüm. Bu kadar çok farklılığın içinde insanların birbirlerini kolayca yargıladıklarını da gördüm. Bakış açıları, kıyafetleri ya da görünüşleri

farklı diye insanlar birbirleriyle karşı karşıya geliyorlar. Nasıl özgür hissedeyim ki?

Bir Arap ülkesi olarak Mısır'ın özgürlük konusunda hâlâ öğrenmesi gerekenler var. Umarım geçmişimizden dersler çıkararak daha özgür bir hale gelebiliriz.

Üzerimdeki en büyük baskı otokontrolüm. Hayatımı nasıl daha iyi bir hale getirebileceğimi düşünmediğim tek gün geçiremiyorum. Ömrümü olabildiğince başarılı ve mutlu geçirmek istiyorum fakat başarı için gayret gerekiyor. Kendi yolumda yürürken bu kadar sık gelecek kaygısına düşmemeye çalışıyorum. Başka aktivitelerle üzerimdeki baskıyı azaltmaya çalışıyorum. Biliyorum ki bulutların arkasında güneş hâlâ parlıyor. 🌟

Alexandra Kozlova - 24 yaş - Moskova - Rusya

Hayatımın her alanında özgürlüğüme düşkün biri olduğumu rahatlıkla söyleyebilirim. Bence özgürlük herhangi birine hesap verme korkun olmadan kendi sınırlarında hesapsızca yaşayabilmektir.

Kurduğum ufak dünyaya müdahale edilmediği sürece kendimi özgür hissediyorum. Politik olaylar, toplum yapısı, aile kurumu gibi etkenler zaman zaman beni kısıtlıyor olsa da mutlu bir hayat sürmeye yetecek kadar özgür olduğumu düşünüyorum.

Rusya'ya esas rengini veren kadınlar. Genellikle kadınca bir özgürlük anlayışı hâkim olduğundan ülkemdeki özgürlük anlayışı ile ilgili pek sıkıntı yaşamıyorum. Bence Rusya'nın en güzel tarafı kadın – erkek eşitliği noktasında çok iyi bir yerde duruyor olması.

Üzerimde hissettiğim en büyük baskı aile baskısı. Bu kötü anlamda bir baskı değil aksine kötü bir duruma düşmemden korkmaları sebebiyle yarattıkları bir durum. Bu sebeple bu baskıyı kötü yorumlamıyorum fakat kurtulmanın yolunu tam olarak bulamadım, çabalıyorum. 🌟

Sabri Hoca felsefe delisi bir adamdı. Derste bir gün durup dururken, “Yeryüzünde beni sinirlendirebilecek bir hadise yoktur,” demişti. Ve eklemişti. “Sadece hadise değil, insan da yoktur. Ben felsefe sayesinde tüm sinirlerini aldırılmış bir adamım.

PANDİK DAVASI

Hayatta ne kadar ciddi olmaya çalışırsam çalışayım ruhumun bir tarafında saklı kalan aylıklık çıkageliyor ve her şeyin içine ediyordu. Herhangi bir işi mutlaka başarmalıyım dedikten on dakika sonra bende oluşan boşluk hissi aylıklığımsı besledikçe besliyordu. Sanırım hayatım boşluktan boşluğa atlamakla geçiyor.

Bu düşüncelerle ta Saraçhane'den Taksim'e kadar yürüdüm ve kendimi müdavimi olduğum bara attım. Nitekim bu gece uzun uzun herhangi bir işi neden başaramadığımı hesabını yapmak istiyordum. Sakin kafayla ve yalnız...

Bıramı getiren garsondan kâğıt kalem istedim. Suratıma bile bakmadan yok dedi ve çekip gitti. Telefonumdan not defterini açtım ve maddeler halinde tüm projelerimi yazdım. Bu kadar projeyi nasıl bir disiplinle hangi ara yapacaktım? Boşluğumun ilk evresi...Kendime sorduğum ilk soruda başlıyor hemen aylıklık hissi.Aman deyip bir kenara attım telefonu. Sonra da içerideki insanları süze süze içmeye başladım bıramı. Uzak köşede yalnız başına oturan bir adam gözüme ilişiverdi. Eğer birine benzetmiyorsam bu lisedeki felsefe hocam Sabri olmalıydı. Biraz daha öne doğru eğilip dikkatle baktım. Bu kesinlikle Filozof Sabri'ydı.Yalnız başına dertli dertli içiyordu. On sene sonra onunla karşılaşmıştım. Müthiş bir şaşkınlık içindeydim. Kendisiyle hiç iyi anılarım olmamıştı. Beni görmemesi gerekiyordu. Kalkıp gitse miydin yoksa? Kafam karışmıştı.

Sabri Hoca felsefe delisi bir adamdı. Derste bir gün durup dururken, “Yeryüzünde beni sinirlendirebilecek bir hadise yoktur,” demişti.Ve eklemişti. “Sadece hadise değil, insan da yoktur. Ben felsefe sayesinde tüm sinirlerini aldırılmış bir adamım. Misal aranızdan bana istediğini söyleyen varsa söylesin, sinirlenmem! İsteddiği hareketi yapan varsa yapsın, kesinlikle sinirlenmem!”

Arkadaşlarla birbirimize bakmıştık. Biri ayağa kalkmış, “Hocam ananıza bacınıza sövsek sinirlenmeyecek misiniz?” Sabri Hoca başını iki yana sallayıp “Hayır,” demişti. Başka birisi kalkıp “Yüzünüze tükürsek, size tekme tokat dalsak öfkelenmeyecek misiniz?” diye sormuştu. Sabri Hoca yine “Hayır, deneyebilirsiniz istersen,” diye cevaplamıştı. En nihayetinde ben ayağa kalkıp “Sizi sinirlendirecek bir şey biliyorum,” demiştim. Hoca da gayet sakin biçimde “Buyur,” demişti.Yanına kadar gittim. Bir Hoca'nın gözünün içine bir de sınıfa baktım. Tüm nefesimi toplayıp Sabri Hoca'ya on numara bir pandik attım. O az önce iddialı konuşan adam birden sinir küpü oldu halıyla. Kan çanağı olmuş gözleriyle bana döndü ve beni iki yakamdan tutup tahtaya fırlattı. Sonra da ana bacı küfretmeye başladı. Sınıfın kahkaha atması Sabri Hoca'yı iyice harlamış olacak ki hincını alamamıştı ve en galiz küfürleri edip bana saldırmıştı. Soluğu müdürün odasında almış, sonrasında disipline sevk edilmiş ve iki gün okuldan uzaklaştırma cezası almıştım.Ama bu olay unutulmamıştı. Sabri Hoca

o günden sonra bambaşka bir adam olmuştu. Söylentilere göre karısından boşanmaya gidecek kadar öfke nöbetleri geçirmişti. Zaten o senenin sonunda tayinini isteyip okuldan ayrılmıştı. Şimdi on sene sonra onunla karşılaşmış olmamın bendeke şaşkınlığı bu sebeple çok büyüktü.

Başımı çok kaldırmadan ara ara masasına bakıyordum. Yaklaşık on dakika sonra içeri takribi ellili yaşlarında bir kadın girdi.Yaşına göre oldukça cesur giyinen bu kadın içeriyi bir tur süzdükten sonra ağır ve bıkkın adımlarla uzak köşeye doğru ilerledi. Göz ucuyla yaptığım takip kadının Sabri Hoca'nın masasına oturmasıyla bitti. Dikkatle onları izlemeye koyuldum. Kadın öfkeyle çantasını masanın üstüne attı ve bekletmeden bir sigara yaktı. Sabri Hoca ise sevimli pozlardaydı.Ara ara kadının saçını düzeltiyor, elinin tersiyle kadının yüzünü okşuyor, fırsatını bulursa da kadının boynuna öpücüğü konduruyordu. Kadın ise kendisine sırnaşan Sabri'yi her fırsatta ileri doğru itse de yılışıklığına çok da engel olamıyordu. Bu böyle bir müddet sürdü. Neden sonra kadın birden ayağa kalkıp bağırarmaya başladı. Bardaki müziğin sesinden ötürü bağrısmalar anlaşılmıyordu. Sabri onu sakinleştirmeye çalışsa da başarılı olamadı. Kadın freni patlamış kamyon gibi, Sabri'yi ezdikçe eziyordu. Bütün bar iki ihtiyarın tartışmayla başlayan, küfürlerle devam eden, saç baş kavgaya dönüşen sürecini şaşkınlıkla takip ediyordu. Lakin çok uzun sürmedi.

Barın sahibi gelip önce kadını bir güzel dövüp dışarı attırdı.Ardından Sabri'ye döndü ve bir iki yumruk sallayıp “Siktirin gidin lan başka yerde yiyeşin!” deyip onu da itekledi. Bir anda ayaklanıp Sabri Hoca'nın yanına gittim. Kolundan tutup kaldırdım. İçeridekilere “Tamam sorun yok,” gibisinden bir şeyler söyleyip onu dışarı çıkarttım.Tekrar içeri gidip tüm hesabı ödeyip çıktım. Sabri Hoca köşede yerdedi. Sarhoştı. Biraz kendine geldikten sonra beni tanıyabili.

“Lan sen! Lan sen bana pandik atan yavşak değil misin?” dedi öfkeyle.

“Benim hocam,” dedim.

Saldırmaya kalktı. Kolundan tutup “Durun hocam durun ya!” dedim bağırarak. Durdu. Bana uzun uzun baktı.

“Nasıl buldun lan beni? Orospu çocuğu hayatımı mahvettin lan sen benim. Psikolojimi bozdun lan!”

Sakinleştirmeye çalıştım.

“Hocam evinize bırakayım sizi. İyi görünmüyorsunuz. Adresi söyleyin götürerim.”

Benden kurtulmaya çalışarak, “Bırak lan beni pezevenk! Kendim giderim ben!” dedi.

Bıraktım. Üstünü başını düzeltmeye başladı.Acımıştım adamın haline. İçimde müthiş bir merhamet duygusu belirmişti.

“Hocam çocukluk o zamanlar, yaptık bir cahillik, affedin beni,” dedim.

Sabri Hoca birden bire sakinleşmişti.

“Çok canım yanıyor lan. Eve götür beni.”

Gülümseyerek koluna girdim. Üç beş adım attık ki arkamızdan cırtlak bir ses yükseldi.

“Sabriiiii!”

Az önceki kadındı.Yalpalaya yalpalaya yanımıza kadar geldi. Sabri'yi iki yakasından tutup tartaklamaya başladı.Avazı çıktığı kadar da bağırarak hesap sordu.

“Para mı ver lan ibne! Tam üç ay çaktın bana! Hakkımı istiyorum lan!”

Sabri ağzında bir şeyler geveledi. Ne dediği de tam anlaşılmadı. Kadını tutup ayırdım Sabri'den. Bunun üzerine kadın bana okkalı bir tokat atıp, “Sen çekil lan şuradan ibne!” dedi. Şaşkınlık ve utanç içinde ne yapacağımı bilemedim. Sabri'yi yeniden yakaladı. “Para mı ver lan, para mı?” diye tekrar ede ede silkeledi Sabri'yi.Araya girmeye çalıştım yeniden. Kadın her ne kadar yaşlı da olsa gücü kuvveti yerindeydi. Bana mısın demiyordu. Bu esnada Sabri kendi kendine türkü söylemeye başladı. “Karadır kaşların benzer kömüre /Yardan ayrılması zarar ömüre...” diye devam etti. Saçma sapan bir durumun içindeydim. Kadın kendisini umursamayan Sabri'ye daha sert vurmaya başladı. Bunun üzerine ben de sertleştim ve kadını tuttuğum gibi yere fırlattım. Kadın yerden hızla kalktı ve bana dönerek sinirle saydırmaya başladı.

“Elli altı yaşındayım lan ben. Bana çakanların sayısı ülke nüfusunun yarısıdır lan. Sizin gibileri çok gördüm ben. Hiçbirinde de param kalmadı.Ağzınıza sıçıcım lan sizin. Öldürtcem lan sizi!”

Lafını bitirir bitirmez bana saldırmaya geçecekti ki polis araya girdi.Apar topar üçümüzü de tutup hallaç pamuğu gibi araca attılar. Karakolluk olmuştuk.

Sakin başlayan akşamım art arda yaşadığım olaylarla boka bulanmıştı. Hadi bütün yaşadıklarım bir kenarda dursun da karakolda yaşadıklarım hayatım boyunca görüp görebileceğim en büyük kazıktı. Sabri ifadesinde benim kendisine pandik attığımı, kız arkadaşıyla birlikte bana bu yüzden saldırdıklarını anlatmış, kadın da bu ifadeyi doğrulamıştı. Göğsünü gere gere, “Memur Bey, Filozofuna pandik atan bir ülke ıslah olamaz. Bu sanata, doğanın özüne, insanlığa ve tarihe hakarettir!” Polis memuru da bir anlam veremeden dinlemiş, en nihayetinde beni suçlu bulmuş, onları da serbest bırakmıştı. İkiisi birlikte elini kolunu sallayarak giderken ben karakolda bir güzel dayak yemiş ve nezarethaneye atılmıştım. Filozof Sabri on sene sonra benden intikamını acı şekilde almıştı.

Öfkeden deliye dönmüştüm. Sabaha karşı bıraktılar beni. O kadar çok dövmüşlerdi ki işlem yapmaya gerek bile duymamışlardı. Ellerim cepte avare yürüyerek Saraçhane'ye kırdım yönümü. Hayatı ciddiye almak, kafamda maddeler halinde sıralanan her projeyi yapmak için bir kuvvet aradım kendimde. Bu sefer on dakika sonra değil, anında beliren boşluk yutmuştu beni.Anladım ki benden bir bok olmazdı. En nihayetinde ben bu ülkenin filozofuna pandik atmış bir adamdım. Benden olsa olsa, neyse...Önce bir karnımızi doyuralım da güzel gelecekler nasıl olsa gelir. Ha bugün, ha yarın... ❀

[YAŞAYANLAR. ÖLENLER.]

-Tezer Özlü 1943 yılında Kütahya'nın Simav ilçesinde doğdu.

-43 yıllık yaşamında iki roman (Çocukluğun Soğuk Geceleri, Yaşamın Ucuna Yolculuk) ve bir hikaye kitabı (Eski Bahçe) yazdı ve yayınlandı.

-Ölümünün ardından daha önce yayımlanmayan hikayelerini de içine alan "Eski Bahçe-Eski Sevgi", günce ve anlatılarından parçalar "Kalanlar" adlarıyla kitaplaştı.

-Tezer Özlü'nün yaşarken yayımlanmamış senaryosu "Zaman Dışı Yaşam" ve denemeleri "Yüzyüzüne Dayanabilmek İçin" ise yazarın kardeşi usta çevirmen Sezer Duru tarafından hazırlanıp yayımlandı. Sezer Duru ayrıca, "Tezer Özlü'ye Armağan" kitabını da okurla buluşturdu.

-Tezer Özlü'nün ilk evliliği Güner Sümer'le oldu. Ardından 1968 yılında yönetmen Erden Kıral'la, 1984 yılında da İsviçre asıllı sanatçı Hans Peter Marti ile evlilikler yaptı.

-Türk edebiyatının 'gamlı prensesi' olarak da anılan yazar 18 Şubat 1986 yılında kanser hastalığından dolayı Zürih'te hayatını kaybetti.

Geniş bir bulvarda oturabilme tutkum var. Evimizin önünde yol olmayışı beni üzüyor. Bulvarda oturabilenleri kıskanıyorum. Şimdilerde kimseyi ve hiçbir bulvarı, hiçbir evi kıskanmıyorum. Her yerde kalabilirim, hiçbir yerde kalmadığım için.

Basık tavanlı, arka duvarı toprağa gömülü Odada yatıyorum. Karanlık da olsa, koridorun bitimindeki daha geniş odanın önünde uzanan görünümü de algııyorum. Yıllarla yükselmiş, başka başka biçimler oluşturan çam ağaçlarını, eski tahta evleri. Eski evler arasında yükselen beton yapıları. Ve bir göl gibi genişleyen deniz parçasını. O deniz parçası her zaman benimle olacak. Her an değişen. Üzerindeki akıntılar, üzerindeki rüzgarın, üzerinden gelip geçen sandal, gemi, motor ve fuların, şileplerin, tankerlerin, yolcu gemilerinin her gün değiştirdiği deniz parçası. İnsanlar. İnsanlar

Her şeyden korkuyorum. Ama insan olarak seni bıraktığım an, senin ölmenden de korkuyorum.

da burada işte. Tanıdıklarım. Tanımadıklarım. Yaşayanlar. Ölenler. Belki yüzlerinin tüm çizgileri, gülüşleri, gözlerini açıp kapamaları, soluklarının tüm belirtileri burada değil, ama, ama tümü günlerle, günlerin belli saatleri ile, yaklaşan gecelerle, ayrılıklarla burada. Basık tavanlı odada,

çok yüksek tavanlı, geniş, beyaz, boş bir odayı düşünüyorum. Geniş bir yatakta bir başıma uzanmayı. Hafif bir esintinin hareket ettirdiği beyaz ince perdeleri.

Şimdi deniz parçasının uzağındayım. Ancak perdeler eksik. Ve perdeleri hareket ettiren hafif esinti. (Geniş bir bulvarda oturabilme tutkum var. Evimizin önünde yol olmayışı beni üzüyor. Bulvarda oturabilenleri kıskanıyorum. Şimdilerde kimseyi ve hiçbir bulvarı, hiçbir evi kıskanmıyorum.

Her yerde kalabilirim, hiçbir yerde kalmadığım için.). Bunu düşüneli yirmi yedi yıl oluyor. Yazalı da dört yıl. İşte şimdi geniş, yüksek tavanlı, beyaz duvarlı evin altmış metre ötesinde dünyanın sayılı bulvarlarından biri uzanıyor. Ortada, iki yanlı uzanan, sıralanan restore edilmiş yapılar, ya da yıkılanların yerine kurulmuş yeni, beton, düz, yüksek, geniş iş hanları kilometre kilometre iniyor yıkık kiliseye dek. Lokantalar, seks dükkanları, mağazalar, büyük mağazalar, güneş ve denizin vitrinlerinde renkli (ölü) posterlerle sergilendiği seyahat acentaları, bir büyük lüks kasayı andıran bankalar, konsolosluklar, demir kapının gerisinde yöre polis merkezi, sinemalar, her zaman beni ürküten sanatsal siyah-beyaz fotoğrafların girişine asıldığı tiyatrolar, diskotekler art arda kilometre, kilometre uzanıyor. Yer altında metro var. Metrolarda yaşlılar, gençler, yabancılar yerliler, eroin

içerek ölmeye çalışanlar. İşte büyük bulvar burada.

(Beyaz yüksek tavanlı odada bir insan var. Zaman zaman bir şey yaşarken, olaya dışardan bakıp, o olayı yazmak için yaşadığım duygusuna kapılıyorum. O zaman içimden bir ses, 'karşdakine haksızlık ediyorsun', diyor. 'Olmaz böyle şey', diyor. Olayın içine tümüyle girmeye çalışıyorum. O an da kendime haksızlık ediyordum gibi oluyor. Böylece kendim ve gözetimim arasında bölünüp, zamansızlığım dalıyorum.)

Havaalanında gideceği kente uçacak tüm yolcuları bir arada gözden geçiriyor. Çoğu donuk, fotoğraflar üzerindeki insanlar gibi. Sessiz duruyorlar. Heyecanları yok. Uzun saçlı bir erkeğe:

— Uçmaktan korkuyorum. Seninle oturabilir miyiz?

Biraz ürküyor. Gülümsüyor. Genç adamın çürük dişlerini görüyor. Gözlerinde garip bir parlaklık var.

Pencere yanına o oturuyor. Sıcak bir yaz günü uçağın altında uzanan topraklarda, bahçelerde, evlerde kalıyor.

(Hiçbir kadınla yatmamış bir erkeğin bu denli güçlü, bu denli de çekici olduğunu bilmiyordum. Senin doyumsuzlukla algıladığın duyguları, bağımsızlıkla başladığın sabahları ve gene doyumsuzlukla yaklaştığın geceleri, okşadığın tenleri, var oluşunu anımsadığından beri düşündüğün insan yaklaşımlarını, bütün duyguların ve tenlerin başlangıcındaki yirmi iki yaşında bir yeni/insana duyurmak olası mı?)

Gri gökyüzünün altında, nemli sıcak bir Ağustos gününde, havaalanı otobüsü kente doğru ilerliyor.

— Kalacak yer bulamazsan beni ara.

Uzun saçları altında gizlediği yüzünde garip gülümseme var, dudaklarını ısıriyor. Yetişmesi

TEZER ÖZLÜ

İllüstrasyon: Ali Çetinkaya

gereken, yetişmesi zorunlu bir olguya koşar gibi.

— Sen de beni akşamları çoğunlukla gittiğim lokantada ara.

Yaz gecesinin uzantısında, yuvarlak masanın başında, onun acılı yüzüne bakıyor:

— Sen hap mı kullanıyorsun?

— Nereden anladın?

— Daha havaalanında anlamıştım.

— Yalnız hap değil. Bunu senden gizlemek istemişim.

Kollarını açıyor. Eroin iğnelerinin derin küçük çukurları artık bir ağaç kabuğu gibi oluklar açmış iki kolunda.

— Üç yıldır tıp okuyorum.

Sahte reçeteler yazmakta güçlük yok bu nedenle. Babam da doktor.

Ondan ayrıyız. Annemden de ayrı.

Yeni karısı beni görmek istemiyor. Birkaç kez evlerine gittim. Bol para yolluyorlar, ama beni görmek istemiyorlar.

Yemek yiyemiyor. İçki de içmiyor.

— Birkaç saatte bir iğnemi kendi kendime yapmak zorundayım. Koreli bir kadınla evliyim. Ama hiçbir ilişkimiz kalmadı. O gün havaalanında Kore'den dönüyordum. Bırakmayı denedim eroini ama olmadı. Burası çok büyük bir kent. Her gün başka başka semtlerin eczanelerine gidiyorum. İlaç için.

O yaz iki buçuk yıl geride. Büyük kentin eczanelerinin ilaçları onu öldürmeye yetti mi?

Kadın ertesi gün geniş bulvarlarda ona rastlıyor. Tanımadan yanlarından geçiyor. Gerçekten gündüz ışığında uzun saçları, bir şizofreni andıran gülümsemesi, kirli giysileri içinde yirmi yedi yaşının çok ötesinde, istediği ölümle her saat karşılaşan bir insan.

Gece ile birlikte bara gelip oturuyor. Hiç

korkuyorsun?

— Evet. Silahtan. Polisten. Her şeyden korkuyorum. Ama insan olarak seni bıraktığım an, senin ölmenden de korkuyorum.

— Silahı eve sokmam.

Bir öğrenci yurdunun bir odalı dairesine giriyorlar. Sabahın aydınlatığı yeşil çimlere üzerine atıyor silahı camdan. Yatağa uzanıyor.

(Gene olayı yazmak için mi cebinde silah taşıyan, polisin her an odasını basabileceği bu eroinman gencin yanındayım? Başka ne için buradayım? Başka ne için buradayım? Bütün geceyi uykusuz geçirdikten sonra?)

— Yıllardır hiçbir kadınla

yatmadım. Karımla başkaları yatıyor.

Gündüzleri kötü görünüşüm nedeniyle yanında yürümeme bile izin vermiyor. Yıllardır karşılaştığım ilk insancıl kişi sensin.

— Akıllı, duyarlı bir insansın.

(Ama bu çöküşten seni hangi insanlar, hangi kurumlar kurtarabilir? Sen istemedikten sonra? Sen kendi yaşamını kurtaramadıktan sonra.)

Yatağa uzanıyor. Ayakkabılarının altı delik. Delikten görünen tabanı nasır tutmuş. Tıpkı eroin iğnelerini soktuğu kollarındaki delikler gibi ağaç kabuğuna dönmüş.

Bir süre sonra kent yaşamı başlayacak. Tüm iş yerleri çalışacak insanlarla dolacak. Sürekli çalışan fabrikalarda işçiler vardiya değiştirecek. İstasyonlarda trenler duracak. Trenler kalkacak. Gökyüzünde uçan uçaklar dünyanın belirli havaalanlarına doğru göklerde yol alacak. Gemilere, arabalar eşyalar yüklenecek. İstasyonlara yorgun yolcular inecek. Uykusuz gece geçirenler yorgun

tanındığını belli etmeden bekliyor. Saatler geçiyor. Kadının masasındaki konuşma uzuyor. Kalkıp onun yanına gidemiyor. Herkes çekilip gidene dek. Sabah beşte. Bardan çıkıyorlar.

— Polis evimi aramış, sahte reçeteleri bulmuş.

— Sana yardım etmek isterim. Ama sana eroini bırak demekten başka hiçbir şey bilmiyorum.

(Batı toplumunda insanın kendini sağlam bir yaşam inancına oturtmasının güçlüğünü biliyor. Bu denli zenginlik ve ruhsal yitklik içinde, kendi kendini feda eden bu genç, kendi kişiliği içinde inandırıcı değil mi?)

Yaz sabahının ılık ışığında bulvara çıkıyorlar. O yürüyemiyor. Yürüyemiyor. Yemek yiyemiyor. Bir taksiye biniyorlar.

— Evine gelmek istemiyorum.

— Kendimi diğer eroinmanlardan korumak için taşıdığım silahtan mı

kalkacak. Uzun uyuyanlar da yorgun kalkacak. Kimi mutlu, kimi acılı, kimi sevgi ile geçirdiği gecenin aşkı ile uyanacak. Kimi öfke ile. Kimi kendine güne nasıl başlayacağını soracak. Kimi bir intiharı düşünecek. Kimi özlem duyduğu bir kenti. Özlem duyduğu bir insanı. Kimi bugün beklenmedik bir ölümle ölecek. Kimi yalnız dağlar ve tarlalarla tanıdığı dünyasına bakacak. Kimi tanrısına yakaracak. Kimi bir silahla birisini öldürecek. Kimi birilerini öldürmek için bir yerlere bomba atacak. Pankart asacak. Kimi ölümle yargılanacak. Kimi barış konferanslarına katılmak için uzak bir yolculuğa çıkacak. Bütün ülkelerin ordularının askerleri insan öldürme talimi yapacak. Kimi ülkede bir darbe olacak. Gazeteler basılmıştır. Radyolar sabah programına çoktan başlamıştır. Akdeniz'de balıkçılar balık ağlarını çoktan sulardan çekmiştir. Akdeniz'de kadınlar kapılarının önünü çoktan süpürüp sulamıştır. Kamyonlar, arabalar yollardadır. Buzhanelerde bugün gömülmeyi bekleyen cesetler vardır. Sonsuz dünyanın, sonsuz yazlarından bir sabah.

O iğnesini hazırlıyor.

— Benim yanımda iğne yapma. Yapmayacaktın.

— Hemen biter.

Şiringayı koluna sokarken kadın merdivenleri iniyor. Arkasından yetişiyor. Ağaçlık yoldan kent sabahına doğru yürüyorlar. O yürüyemiyor. Bir arabaya biniyorlar. Alandaki parkta güneşli bir banka oturuyorlar. Bir süre sonra kadın çalışmaya gidecek. O da eczanelere ilaç aramaya.

— Bu gece uyumam gerekiyor.

— Pansiyonun kapısında sabaha dek bekleyeceğim. Çıktığını görürsem?

— Uyuyacağım.

Sokak lambası altındaki yüksek ağacın önünde duruyor. Kadın büyük bir yatakta büyük bir uykuya dalıyor.

Şimdi bir başka büyük kentte. Aylar sonra. Kadın ondan bir mektup alıyor.

“Bilmem beni anımsıyor musun? Kağıtlarım arasında senin adresini buldum. İlişkide fotoğrafımı yolluyorum.”

(Otomatik bir fotoğraf makinasında çekilmiş. Uzun saçları. Soluk yüzü. Bir şizofreni andıran gülümsemesiyle işte onun yüzü. Korkunun kendisi gibi. Ve kaçışın.)

Onu tabii anımsıyor. Ölümüne yakın bir durumda bıraktığı o genç tıp öğrencisini.

“O günler bana insancıl davranan bir sen vardın. Şimdi gene Kore'deyim. Bırakmaya çalışıyorum. Bana yazar mısın? Başka bir insan tanımıyorum. Bana yazar mısın?”

Ona yazmıyor. Ama kıştan sonraki Eylül'de, gene, onun silahı sabah çimlerine attığı, sonra ağaçlar altındaki sabah bulvarına çıkarken çimlere içinden aldığı kentte metro istasyonuna girdiğinde, yerlerde yatan eroinmanlar içinde, aynı yırtık giysiler, aynı gülümseme, aynı donukluk, aynı solgunluk içinde birden onu görüyor.

Birbirlerini tanıyorlar.

Kadın yaklaşıyor.

— Nasılsın? diyor.

Hiçbir şey söylemiyor.

Birkaç gün sonra gene bir metro girişinde birbirlerini görüyorlar. Kadının bineceği metroya geliyor. Yaklaşıyor. Bir şey söylemek istiyor.

Kadın bir şey söylemiyor. (1981/82 ?)

EDİTÖR NOTU / SİNAN SÜLÜN

Merhaba. Bu ayın editörü olarak öncelikle gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim. Hepinizin kalemine, yüreğine sağlık... Gönderdiğiniz yazıların bazıları çok uzundu. O yüzden iyi metinler olmasına rağmen burada yer veremedim. Bazılarının ise üzerinde çalışılması gerekiyor. Zamana, dinlenmeye ve tekrar başına oturmaya ihtiyaçları var. Bu sayfada olmayı hak eden çok fazla yazı vardı. Lakin misafir odası küçük olduğu için hepsini davet edemedim. Hatta bazılarını kesmek zorunda kaldım. Yazarları beni affetsin... Editörün kestigi yazı acımaz derler :) Hülasa, benim seçtiklerim bunlar. Bir yazarın değil, tutkulu bir okurun tercihleridir. Yazmaya ve okumaya devam edin. Sevgilerimle...

ADIYAR / Şehri Çabuk

A vazı çıktığınca sessiz hayata karşı, soluklanmak için duraksadığı çocuk parkı rüzgâr dolu. Kara, zeytin ağacının altında yine. Yıllar var ki ayrılmıyor bu parktan. Yazları parka ses getiren tatilcilerin çocukları da olmasa Kara'nın hayatı tek düze. Oturduğu yerde azıcık kıpırdadı Makbule, dudağının arasından, yaz kış bitmeyen rüzgâra bir lanet okudu. İçinden "Bütün gar-dirobunu üzerinde taşıyacak kadar üşütmemeli hayat..." diye geçirdi. İkinci kaçamak buluşmalarında anlatmıştı İsmail buraları. Benim memleketimin diğer adı Rüzgârlı Vadi demişti Adıyar için. Makbule içine sığmayan heyecanı bastıran ya bir tanıdık görürse korkusuyla yarım kulak dinlemişti o gün. Ne günlerdi... diye geçirdi aklından. Ah ne günlerdi... Özlüyordu İsmail'i kendinden önce. "Ölümünden korkmuyorum da ya sensiz ölemezsem," diyen İsmail'ini özlüyordu.

"Peşinen bu kadar acıyı çekmek öte tarafta sana kavuşayım diye mi? İsmail," diye mırıldandı. Bir hüznün çöktü parka, bir damla yaş düştü yanağına, telaşsız baktı bomboş etrafa. Kara kalktı yerinden Makbule'nin eteklerine süründü, çocukların kaydırığının altına kıvrıldı... Eski günlere gülümsedi Makbule, mutlu telaşlı günlere.

Mutluluk telaştı... Mutsuzluk hareket-sizlik... Aklına, bir kurban arifesinde kösedeki pastaneci reyhanîye tatlısı ve şerbet ikram etti diye, bayram için dört kilo reyhanîye siparişi verip, evin yakınındaki parka gelene kadar mide-sinin ekşidiğini fark edip... ekşimenin sesini soda ile susturduğu gün geldi. Gülümsedi. O gün eve gelince kolları sıvayarak büyük bir tepsi baklava açmış, ilerleyen saatlerde pastaneciyi arayarak siparişi iptal etme sebebinin uzun uzun açıklayıp pastaneciyi ne çok kızdırmıştı.

Vücudu serinledi, Adıyar parkını rüzgâr ele geçirmişti yine. Yüreğindeki bütün yükün dizlerinden topuklarına ayaklarına bağlandığını hissetti. Kalkmak için yeltendiğinde geri oturdu. Kalkmalıydı, gündüz geceyi gölgeliyordu. Ölebilsen diye düşündü, hazır değildi ölmeye. Çocukken ne çok korkardı karanlıktan ve ölmekten. İçi cız etti, eliyle öteleli samimi olmayan düşüncesini. Yaşamalıydı! Usulca kalktı yerinden, Adıyar'ın rüzgârı İsmail'in elleriyle yaladı saçlarını. On-dan kalan enkaz içinde dışında üstünde gezindi, küçük küçük intihar etti. Yolda konuşa, konuşa acılarını yoldu; geceyle ay oldu Makbule, toprakla çamur, sessizlikten korkuyor; susmak istemiyordu. Bulanıklı zihni, yorgun, yürüdükçe açıldı. Yalnızlık çok pahalıydı... Çok da gösterişli... Belki de İstanbul'a geri dönmeliyim diye düşündü, yalnızlığı körüklemenin faydası yoktu. Karanlıkta vardı evine, kararlarla...

İstanbul'a gidince eskisi gibi yardım derneklerinden birinde çalışabilirim, diye düşündü. Ya da... Kafası karıştı, ama biliyordu hayat böyle devam edemezdi, bir çıkış aramalıydı ölenle ölmüyordu. Hayat, ne matem ne de şenlikti. Yarından tezi yok gitmeliydi İstanbul'a kalabalığa karışmalıydı. Kim bilir Makbule'ye aşkı veren İstanbul bu kez de acılarını alırdı... ✿

**Mutluluk telaştı...
Mutsuzluk
hareketsizlik...
Ölebilsen diye
düşündü, hazır
değildi ölmeye.**

OFİSLERDE DOLAŞAN BİR KÂBUS; SORUNLU YÖNETİCİLER / Fırat Devocioğlu

İnsanın hayatına sonradan girip, bir daha hiç çıkmayacak gibi yapılan sorunlu yöneticiler, kariyer yarışının en bunaltıcı hediyesidir! Bin tane eğitim almalarına rağmen, etrafındaki insanları dinlemeyi, onlara gerçekten değer vermeyi bir türlü öğrenemezler.

İnsana 'liderlik doğuştandır' dedirtirler. Genç çalışanların gelecek hayalleri, heyecanları, müdürün müdürü ünvanı peşindeki bu sığ görüşlü yöneticilerin elinde törpülenir; can sıkıcı uyarılara, kaba davranışlara, sorun karşısında yalnız kalmalara sıklıkla maruz kalırlar.

Onları, üst yönetime kendilerini hoş gösterecek her türlü kıvrak yetenekleri ile, sabahları ofislerinde ışıldarken görebilirsiniz. Ayak üstü laf alma ustası olmaları ve askılık olarak kullanabildikleri gü-lümsemeleri onları ele veren ortak özellikleridir. Bir iki adım daha önde olabilmek için, gündüzleri çaktırmadan diğerlerinin üstüne basmaya çalışırken, akşamları sosyal medyada kanat takip, beylik özlü sözler paylaşırlar.

Sık görülen bu az gelişmiş yönetici profili, tehlikeyi hissettiği anda seri hareket eder, yangın merdiveninden nasıl kaçacağını ezbere bilir. Sorun anında sizi dımdızlak bırakır. Diğer yandan üst katta bir kutlama varsa, en hızlı giden asansöre tek başına binip, kapılar kapansın diye durmadan düğmeye basan kişi odur. Yaşadığı, hırs zehirlenmesidir. Hayatı, ucundan gösterilen havucu yakalamaya çalışmakla geçer.

Dışarıdan nasıl da tuhaf göründüklerini asla fark edemezler. Pek çevreleri de yoktur. Akşamları AVM dışında nereye gideceklerini bilemez, hep aynı formatta giyinirler. D&R'ın 'en çok satanlar' bölümündeki kitaplara bakmakla yetinirler.

Böyle böyle günler aylar geçer. Sonra güzel bir oteldeki liderlik

eğitimine katılmak için, haber vermeden ortadan kaybolurlar. Bir hafta gözükmezler. Orada bol bol idealler, olması gerekenler konuşulur. Eğitimin sonunda, neler öğrendiklerini renkli kalemle büyük kağıtlara yazarlar. Sonra da tek tek sahneye çıkıp 'nasıl daha iyi birer yönetici olacaklarını', gruba anlatırlar. Kendi kendilerine sözler verirler. Diğer ideal yönetici adayları tarafından alkışlanırken, akıllarında köprü trafiğine takılmamak için erken çıkmak vardır.

Çalışmayı yapan kişinin ismini silip, kendi yapmış gibi sağa sola mail atarlar. Sonra da ekip çalışmasının öneminden bahsederler! İnsanın gözünün içine baka baka, yüzeysel düşüncelerini kabul ettirmeye çalışırlar. Yönetmeye başladıkları işlerin verimi, ilk günden düşüşe geçer. Gerekli vizyona, bakış açısına, derinliğe sahip olmamaları, problem yaratan bir kıtlıktır. İnsan Kaynakları departmanları ise, gençleri bu törpülenme sürecinden koruyabilmeye yönelik, X,Y,Z,W v.s kuşakların önemini vurgulayan projeler üzerine çalışırlar. Ancak en fazla A4'e çıktısını alabilirler. Yıllar geçtikçe sunum formatlarını güzelleştirirler.

Samimiyetsiz yöneticiler, hayatın tadını kaçıır. Ancak iyi yürekli insanların, kendilerini bir şekilde korumayı öğrenmesi gerekir. Tüm bu sürecin farkında olmaları, onları kötülükler karşısında güçlendirmelidir. Kendini değersiz hisseden kişilerin, biraz yetki ve havuç karşısında, böylesine baştan çıkabileceğini unutmamaları, hatayı kendilerinde aramamaları gerekir. Yalnız değillerdir. Bu konudaki son sözü Marcus Aurelius'a (Roma İmparatoru) bırakalım. Roma'yı yönetirken, bir gün kendisi için tuttuğu deftere şöyle yazar: "Biraz zaman geçsin, her şeyi unutacaksın. Biraz zaman geçsin, her şey seni unutacak." ✿

**"Biraz zaman geçsin,
her şeyi unutacaksın.
Biraz zaman geçsin,
her şey
seni unutacak."**

Marcus Aurelius

TÜTÜN KOLONYASI / Elif Coşkun Ustaoglu

Bazen "özlüyorum" derken
"z" fazla gelebilir insana... (Oğuz Bal)

Beş duyumuz içinden en ilkeli, en az önemseneni ama bir o kadar da kutsal olanı "koku alma" duysun. Yaşadığımızı hissettirir, geçmişle bugün arasında köprüler inşa ederek dejavular yaşatır. Kimi zaman yediğimiz bir yemeğin kokusu alıp götürür bizi ananemizin evine, kimi zaman bir koridordan geçerken yıllar önce tatil yaptığınız otelin kullandığı temizlik malzemesinin kokusunu alır. An be an yeniden yaşarsınız o anları aynı duygularla.

Ne zaman benim de burnuma tütün kolonyası kokusu gelse ki kolonyalar içinde ağır kokanıdır kendisi, alır götürür beni çocukluğuma, gençliğime, erişkinliğime. Cam ya da plastik şişe fark etmez, turuncu renkli bazılarının içinde plastik gül olan tütün kolonyası büyükbaba kokusu demektir bizim evde. Sigara ve nargileye düşkünlüğünden midir bilinmez büyükbabamla özdeşleşmiş bir kokudur. Bana onu hatırlattığı gibi kim bilir belki de ona da kendi çocukluğunu, iyi kötü günlerini ailesini sevdiklerini hatırlatıyordur.

Bir gün bir koku duyarsın ve hatırladığın o anları ne de çok özlediğini fark edersin. Yaşarken özlemek sevdiklerini, Yaratanın bizi ölüme alıştırmaya şekli olsa gerek. Geride bıraktıklarını özlemek olmasa neden korksun ki ölmekten insan. ✨

HAYATIN KURBANİ OLMAK / Psk. Kerem Gümüş

Önemli işleriniz olduğunda telefona sarılıp yardım alacak birini bulamadığınız oluyor mu hiç? Herkese yardım etmeye çalıştığınız halde kimsenin size yardım etmediğini düşünüyor musunuz? Kendinizi yalnız ve değersiz hissettiğiniz oluyor mu? Ya da etrafınızdan birileri sizin sürekli kendinizi başkalarına kullandığınızı söylüyor mu? Yapmak istemediğiniz halde birilerine hayır demekte zorluk yaşıyor musunuz? Siz, herkesi dinlediğiniz halde dertleşmek istediğinizde sizi kimse dinlemiyor mu?

Eğer bunları yaşıyorsanız; siz hayatın kurbanısınız.

Hayatın kurbanı demek, kişinin özünde hissetmesi gereken birtakım duyguların yetersizliğinden ötürü bu yetersiz duyguları etrafındaki insanlar tarafından kendine hissettirme çabasıdır. Kurbanlığın temelinde korkular, muhtaç olma duygusu, önemsenme, sevilme ve ilgi ihtiyacı gibi olumsuz duygular yatmaktadır. Kurbanlık, özünde yetersiz olan saydığım duyguları hissetmemek için yahut başka duygularla bastırmak için (değerli, huzurlu, güvenli hissetme) kendinden fazlasıyla taviz verme gibi de adlandırılabilir.

**Duygusalılık
üzerinden çok kolay
sömürülebilen
bir insansınız.
Evet. Siz düpedüz
hayatın
kurbanısınız.**

Peki siz neden hayatın kurbanısınız? Çünkü sizin kişiliğiniz, kendini suçlama ve derin vicdan azabı duyma durumlarına çok yatkındır. Haklıyken bile kendinizi haksız hissedebiliyor, kendinizi haklı olmadığınız yönde ikna edebiliyorsunuz. Kalbinizde çok büyük ve çok derin bir merhamet barındırıyor. İnsanlara yardım etmek konusunda tam bir ustasınız ve insanlara yardım etmek için elinizden gelen her türlü fedakârlıkları yapmaya hazırsınız. Duygusal bağlamda kolayca etkilenebilen ve bu duygusalıktan çok kolay sömürülebilen bir insansınız.

Evet. Siz düpedüz hayatın kurbanısınız. Kurban olmak sizi adaptasyonunuza, motivenizi, mutluluk algılarınızı fazlasıyla zorlamaktadır. Lakin unutmayın ki böyle yaşamak tamamen sizin seçiminiz. Bu durumdan artık sıyrılabilirsiniz. Artık kendi öz değerinizin farkına varıp başkalarına o kadar da muhtaç olmadığınızı fark etmeniz gerekmektedir. Siz, herhangi birine bağlanmadan, birilerinin desteği olmadan da yaşayabilir, kendi varlığını koruyup geliştirebilirsiniz. ✨

MEZOPOTAMYA / Şükrü Ağaçdalı

Ey durup durup yinelenen düşüm,
Duy beni ve anla; içine sığmadığım bu manalarda.
Bu ezelden bir hikayedir, Midas yadigarı bir kördüğüm,
İşte bize bakıyor Mezopotamya.

Bir yanımız ezelden Kudüs, Gazze, Kerbela...
Seninle tam yol ayrımındayız bir çöküşün.
Gözümüz, gönlümüz alabildiğine Mezopotamya!
Ve gittikçe bulanıyor direnmeden görüşüm.

Düşmek, bu toprağa ana rahminden düşer gibi...
Bilirsin, bu toprağın bağrında nice diriler!
Bitiyor insanoğlunun "yaşamak" denen harbi,
Yerle yeksan bir düzen: Altta diriler, üstte ölümler.

İki derya birleşti ve aktı gözpınarlarından
Nebi'nin ikiye yarıldığı kıvılcığa.
Ne ki zulüm, ne ki sevdâ, ne ki hakça bir kavga...
Anlatamıyorum cigeramin, bu yara başka yara.

Fırat ile Dicle'nin birleştiği yerde, bir akşam vakti,
Buluşsak seninle, bütün saklanmışlıkların ertesinde.
Körler ve sağırlardan devşirilen bu daveti,
Anlatsak ya çocuklara, suların perdesinde. ✨

GÖKKUŞAĞININ ALTINDAN GEÇME KILAVUZU / Cengiz Şağban

hayatınızın kifayetlerini üstünüzden soyunup
altınıza ıspanyol paça bir inat
üstünüze battal gazi boy bir savaş giyiniz

yaşadıklarınızı yedi dilde temize çekip
yaşamadıklarınızı yedi dilenciye bölüştürünüz

bu bir seyahat ya da hac yolu değildir
doğanın her insana verdiği
kanun hükmünde yaşamnamedir

yetişmek için koşmayınız, çok uzaktır
dokunmak için uzanmayınız, çok yakındır
yazıktır / günahıdır / pes ederseniz

eğer altından geçmeyi yine de başaramazsanız
lütfen üzülmünüz / hatta kahrolunuz
ikinci bir emre kadar memlekette
önce yağmurun yağmasını
sonra güneşin açmasını bekleyiniz
dahili ve harici numaraları bilmiyorsanız
çocukluğunuza bağlanmak için lütfen bekleyiniz ✨

Amca o kadar alışmıştı ki alışmış olmaya, birdenbire yapayalnız kalınca ne yapacağını bilememişti muhtemelen. Ve yeni bir insana alışıp tekrar aynı şeyi yaşamaktan da korktuğu için başka bir alışkanlık yaratmış kendine.

VASIYET

Ara sıra herkesten kaçıp gittiğim köhne bir meyhane var. Adı Halit Baba. Daha önce birkaç yazımda bahsetmiştim. Eskişehir’de, orduevinin tam arkasında. Orada yetmişli yaşlarda bir amcayla tanışmıştım. Garsonlar dahil herkes amca diyordu adama. Adını bilen kimse kalmamıştı sanki. Yaz kış her akşam gelirmiş buraya. Uzun yıllar ağzına bile sürmemiş içkiyi, başlayınca da bir daha hiç bırakmamış. Yan yana oturduğumuz biçimsiz bir akşam laf lafı açtı sordum, “Amca ne oldu da içmeye başladın,” diye. Tam otuz yıl önce karısı bunu bırakıp başka bir adamla kaçmış. Amca da o gün bir ufak rakı alıp içmeye başlamış, sonra da hiç bırakmamış. Bu kadar özel ve kişisel bir mevzu tanımadığı, torunu yaşında birine rahatça anlatabilmesi ilginç geldi bana. “Çok mu seviyordun amca?” d’diye sordum. “Yok be evlat,” dedi, “siktir olup gitmiş birinin nesini seveceğim.”

“E o zaman niye böyle oldu?”
“Çok alışmıştım evlat,” dedi, “öyle gidiverince o, ev bomboş kaldı.”

Gerisini getirmede amca, ama ben tahmin ettim. Amca o kadar alışmıştı ki alışmış olmaya, birdenbire yapayalnız kalınca ne yapacağını bilememişti muhtemelen. Ve yeni bir insana alışıp tekrar aynı şeyi yaşamaktan da korktuğu için başka bir alışkanlık yaratmış kendine. Kendisini hiç terk etmeyecek bir alışkanlık. En azından parası olduğu sürece kendisini hiç terk etmeyecek bir alışkanlık...

Başka bir gün, yine mekanın neredeyse boş sayılabileceği bir saatte aynı amca laf attı bu kez.

“Hadi benim durum malum da, gencecik adamsın senin ne işin var her akşam bu batakhanede?” diye sordu.

Pek konuşkan bir günümde değildim sanırım o yüzden fazla uzatmadan geçiştirmek istedim.

“Bir zamanlar çok sevdiğim bir kadın vardı,” dedim ve bir süre sustum. Tabii amca bir şey

anlamadığı için sormaya devam etti.
“Ee n’oldu terk mi etti seni? Ona mı üzülür durursun?”
“Yoo üzgün sayılmam aslında. Zaman değişti. Yavaş aktı ama çabuk değişti”

Açıklamam da pek açıklayıcı gelmedi sanırım. O yüzden kestirmeden teşhisi yapıştırdı amcam.

“Yani terk etti.”
“Hayır amca öyle değil. O terk etmedi. Ben kaybettim.”
“Nasıl? Ve neden?”
“Öyle işte. Uzun mu uzun bir hikâye aslında. Ama sana kısaca özetleyeyim. Üşendim. Bazen kazanmaya üşendiğin içim kaybedersin ya hani. O hesap işte!”

Kalıbımı basarım ki yine hiçbir şey anlamadı amca. Ama o an söyleyebileceklerim o kadardı işte. Zaten gerisini ben de anlamış sayılmazdım.

Konuyu değiştirdi.

“Sek içme bu zıkkımı. Ben de yıllarca sek içtim. Adamın içini ciğer kavurması gibi kavuruyor. Suyla karıştır öyle iç.”

“Denedim birkaç kere ama suyla içince midem bulaniyor.”
“O zaman sodayla karıştır.”

Hakkaten lan. Niye aklıma gelmediyse o güne kadar. Hemen bir soda söyleyip kalan son dublenin üzerine boca ettim. Güzeldi. Midem hiç bulanmadı.

Neredeyse yirmi yıl olmuş. Amca konuştuğumuz akşamdan altı ay sonra öldü. Sirozdan tabii. Çok sonra duydum, haliyle de cenazesine gidemedim. Gerçi duysam da gider miydim? Sanmam. Ama vasiyetini de unutmadım. O gün bu gündür rakıyı soda katmadan asla içmem. “Ne boktan bir vasiyet lan bu!” dediğinizi duyar gibiyim. Ee n’apçan, meyhanede tanışılan bitik bir amcanın kazanmaya bile üşenen bir yeni yetmeye vasiyeti de bu kadar olur ancak.

Ruhu şad olsun güzel amcamın... 🌸

**Bazen
kazanmaya
üşendiğin için
kaybedersin!**

7 AŞK ŞİİRİ

20 yıldır yenisin bana!

1.

Ne çetin cevizmiş şu aşk
kırk güz daha kırılırım içinde
yeşilken bir de

2.

Sen benimle seviştin ya
ben artık şiirin oldum

3.

Süt içinde bir ikindi
ilk sevişme, ılık sevişme
aşk, süt içinde mavi

4.

Güneşleri üstüste bırakırsın
sesleri üstüste koyarsın
mavilikleri üstüste toplarsın
hışırıtları üstüste yığarsın...

Aşk mı? Hepsini toplarsın.

5.

Eskiden aramızdan gelecek görünürdü
şimdi geçmiş görünüyor aramızdan
aramızdaki aşk işte bundan hep bundan

6.

Yağmur yoksa kuş var
kuş yoksa mavi var
mavi yoksa şiir var
şiir yoksa boşluk var
boşluk varsa aşk var!

7.

Aşk, yeni sokaklardan geçmek seninle
eskimezim benim
ne kadar çok sokaktan geçsek dünyada
sen o kadar yeni gelirsin bana.

EKİM 2016 Sayı: 44 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yayın Süreli Yayın - **İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK
TİC. LTD. ŞTİ. **Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Nurhak Kaya
Kapak ve poster illüstrasyon: Aykut Aydoğdu
Poster illüstrasyon: Naz Tansel **Kitap Ayraç illüstrasyon:** Saydan Akşit
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com

www.otdergi.com
Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09 **Baskı:** Uygun Basım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok. No:34 Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - **ISSN:** 1308-450X

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çiziren yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

"maksat okumak olsun"

Acıyı hatırlatan elinde kalan ip midir,
uçup giden balon mu?

Okurunu,
hik yeyi anlattığı yere
götürüp yan masaya
oturutan, hatta izlerken
 ay bile ısmarlayan
bir yazar...

Bir  iir, öykü ya da
roman okurken
"i te aynen böyle
hissediyorum",
"tıpkı ben yazmı ım gibi"
deyip altını  izdi iniz
tüm o 'şeyler'in bir araya
geldiği bir kitap...

Kısaca
Ihlamur Günlükleri...

15 Ekim'de
tüm
kitapçılarda

www.otkitap.com

“

Ne umutlarım var, ne de pişmanlıklarım. Geçmişimde ise, hatırlayıp da gereksiz yere yeniden yaşamayı arzulayabileceğim hiçbir şey yok. Kendi benliğimin izinden, onun bir benzerinden başka bir şey değildim ben. Geçmişim, olmayı başaramadığım her ne varsa onlarla dolu. Uçup gitmiş anlardaki duyguları bile özlediğim yok: Duygu şimdiki zamana muhtaçtır; o an geçtikten sonra sayfa kapanır ve hikaye sürer, öykü ise biter.

Ömrümüzü sonsuza kadar bir pencerenin önünde geçirebilseydik ve kımıltısız bir duman kümesi gibi öylece kalabilseydik, sonsuza kadar tepelerin kamburunu sızlatan aynı anı, o alacakaranlık anını yaşayabilseydik... Sonsuzluğun ötesine dek öylece durabilseydik! Bu imkansızlığın hiç olmazsa bir adım gerisinde, tek bir harekette bulunmaksızın, günahlardan solmuş dudaklarımızdan tek bir kelime dökülmesine izin vermeksizin, öylece kalabilseydik!

Her şey ne kadar boş! Biz, dünya ve her ikisinin kendi sırları.

”

